

วารสาร วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2564

Vol. 11 No. 2
May - August 2021

ISSN 2229-0931 (Print)

ISSN 2408-1019 (Online)

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

Valaya Alongkorn Review

วัตถุประสงค์

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (Valaya Alongkorn Review) เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ที่ดำเนินการเผยแพร่บทความอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในสาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจ สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา จิตวิทยา ศิลปกรรมศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม ของอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
2. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และองค์ความรู้ทางวิชาการในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ
3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

นโยบาย

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์มีนโยบายในการจัดทำ ดังนี้

1. จัดทำวารสารวิชาการโดยมีกำหนดออกปีละ 3 ฉบับ (วารสารราย 4 เดือน)
2. บทความวิชาการหรือบทความวิจัย ที่จัดพิมพ์ในวารสารทุกบทความต้องผ่านการพิจารณาถ้อยแถลง และได้รับการยอมรับการตีพิมพ์บทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องจากภายในและ/หรือภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างน้อย จำนวน 2 ถึง 3 ท่านต่อบทความ (Double-blinded Review)
3. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นบทความจากทั้งบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัยที่ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารฉบับอื่น ๆ หากตรวจสอบพบว่า มีการจัดพิมพ์ซ้ำซ้อนถือเป็นความรับผิดชอบของผู้พิมพ์และสำนักพิมพ์ร่วม
4. บทความ ข้อความ ภาพประกอบ และตารางประกอบที่ลงพิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้พิมพ์ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นตามเสมอไป และไม่มีส่วนรับผิดชอบใด ๆ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้พิมพ์และสำนักพิมพ์ร่วม
5. บทความที่ต้องการรับพิจารณาตีพิมพ์ รูปแบบต้องเป็นไปตามที่วารสารกำหนดเท่านั้น

เจ้าของ

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180

โทรศัพท์ 0836074907 0-2529-3598, 0-2909-1432 กด 15 โทรสาร กด 33

เว็บไซต์ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/var/index> ID Line 0836074907

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
Valaya Alongkorn Review
ISSN 2229-0931 (Print)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2564

Volume 11 Number 2 May-August 2021

คณะที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์	ทรายแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์ ศศินันท์	เศรษฐวัฒน์บดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร	จันทมฤก	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
-----------------------------	---------	---

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์	สินลาร์ตัน	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก	ปัทมสิริวัฒน์	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ	นัยพัฒน์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร.ทองหล่อ	วงศ์อินทร์	มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์	พรหมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา	เลาหนันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำรูญ	พริกบุญจันทร์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.วิสัสม์	จิโรจพันธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผู้จัดทำวารสาร

นางสาวสุมาลี	ธรรมนิธา	นางสาวจิตติกานต์	จิตรจา
นายฉัตรชัย	กาสี	นางสาวอุบลวรรณ	ศรีอนันต์

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ (วารสารราย 4 เดือน) มกราคม-เมษายน; พฤษภาคม-สิงหาคม; กันยายน-ธันวาคม จำนวน 200 เล่ม และเผยแพร่ทางเว็บไซต์

บทบรรณาธิการ

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (Valaya Alongkorn Review) เป็นวารสารวิชาการ เปิดรับบทความวิจัย และบทความวิชาการ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งครอบคลุม สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ศึกษาศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารธุรกิจ สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา จิตวิทยา ศิลปกรรม นาฏศิลป์ ดนตรี) จากบุคลากรทั้งของมหาวิทยาลัย และบุคคลทั่วไป ซึ่งวารสารปีที่ 11 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2564 ฉบับนี้ได้รับการจัดพิมพ์ บทความวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 12 บทความ

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการเผยแพร่บทความอย่างต่อเนื่อง และจะพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยทุกบทความได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผล 3 ท่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์ และผู้นิพนธ์ไม่ทราบชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (Double-blinded Review) และส่งกลับไปยังผู้นิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนการเห็นควรให้จัดพิมพ์

ต้นฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนี้ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี การนำข้อความใดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของต้นฉบับ ไปตีพิมพ์ใหม่ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของต้นฉบับและกองบรรณาธิการวารสารนี้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีการอ้างอิงอย่างถูกต้องชัดเจน โดยผลการวิจัยและความคิดเห็นที่ปรากฏ ในบทความต่าง ๆ เป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์ ทั้งนี้ ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์

ในโอกาสนี้ กองบรรณาธิการ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ส่งบทความตีพิมพ์และให้การสนับสนุนวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ ด้วยดีตลอดมา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทุกท่าน และจะพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพได้รับการประเมินคุณภาพให้อยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ต่อไป

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง สารในชีวิตประจำวันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองผักขม จังหวัดสระแก้ว รัชนก แยมขม นวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์ และดวงเดือน สุวรรณจินดา.....	1-16
การติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จุฑาทิพ พงษ์ประภาส.....	17-30
ความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ วรวรรณ วงศ์ศรีวัฒน์.....	31-47
ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการระบบสารสนเทศกับการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อารีย์ ศรีโกศา และสมกุล ถาวรกิจ.....	48-57
การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของมีมกับการเสียดสีในภาษาอังกฤษ และภาษาไทย กษิรา จันทะสะเร.....	58-76
แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพ็ญภา ตปนิยทรัพย์ และธีระพงศ์ บุศรากุล.....	77-90
การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 มัชฌิมา เส็งเล็ก เรชา อรัญวงศ์ และเลอลักษณ์ โอทยานนท์.....	91-103
การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร ในรายวิชาการกิจกรรมสำหรับการสอนภาษาอังกฤษ ธนกร สุวรรณพฤติ.....	104-120
ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ทิพวรรณ อ่วมทอง และต้องลักษณ์ บุญธรรม.....	121-135

สารบัญ

หน้า

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดี ผ่านแหล่งวิทยาการของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ณิรดา เวชญาลักษณ์ นิคม นาคอ้าย อุดลย์ วังศรีคุณ นางลักษณ์ ใจฉลาด และจารุวรรณ นาดัน.....	136-149
การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี อภิสรณ์ ภาชนะวรรณ และสุพจน์ เกิดสุวรรณ.....	150-164
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พนิตธิดา เปรมานุพันธ์ และวารินทร์พร ฟันเฟื่องฟู.....	165-175
ภาคผนวก.....	176-200

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับผังกราฟิก
เรื่อง สารในชีวิตประจำวันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์
และความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์
ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านคลองผักขม จังหวัดสระแก้ว

THE EFFECTS OF INQUIRY LEARNING MANAGEMENT TOGETHER WITH
GRAPHIC ORGANIZERS IN THE TOPIC OF SUBSTANCES IN DAILY LIFE ON
SCIENCE LEARNING ACHIEVEMENT AND ABILITY TO APPLY SCIENTIFIC
KNOWLEDGE IN DAILY LIFE OF GRADE 6 STUDENTS AT BAN KHLONG
PHAKKHOM SCHOOL IN SA KAEU PROVINCE

รัชนก แยมชอม^{1*} นวลจิตต์ ชาวกีร์ติพงษ์¹ และดวงเดือน สุวรรณจินดา¹
Ratchanok Yamchom^{1*} Nuanjidd Chaowakeeratipong¹ and Duongdearn Suwanjinda¹

Received : 29 January 2021

Revised : 7 July 2021

Accepted : 6 August 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองผักขม ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน กับเกณฑ์ร้อยละ 75 2) เปรียบเทียบความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนดังกล่าว ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านคลองผักขม จังหวัดสระแก้ว จำนวน 20 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิกจำนวน 9 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.70 และแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ

¹คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹Faculty of Education Science Education Sukhorthai Thammathirat Open University

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: ratchanok4_@hotmail.com

สอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนดังกล่าว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์
ผังกราฟิก ความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ABSTRACT

The purposes of this study were to (1) compare science learning achievement of Grade 6 students at Ban Khlong Phakkhom school after learning under the 7E inquiry learning management together with graphic organizers in the topic of substance in daily life with 75 percent criteria; and (2) compare the ability to apply scientific knowledge in daily life to the student before and after learning by conducting search-based learning, 7E together with graphic organizers. The research sample consisted of 20 Grade 6 students who were studying in the first semester of the academic 2019 year at Ban Khlong Phakkhom school, Sa Kaeo Province, obtained from cluster random sampling. The instrument used in this study were 9 lesson plans for the learning 7E inquiry learning management with graphic organizers; a science achievement test have a reliability at 0.701 ; and The test of ability to apply scientific knowledge have a reliability at 0.803. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The Research finding showed that (1) the post-test scores science of learning achievement of Grade 6 students. was statistically higher than the 75 percent criterion at .05 level of significance and (2) the post-test scores ability to apply scientific knowledge in daily life of The students was statistically higher than their pre-learning counterpart at the .05 level of significance.

Keywords: 7E Inquiry Learning Management, Science Achievement, Graphic Organizers, Ability to Apply Scientific Knowledge in Daily Life.

บทนำ

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน วิทยาศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะวิทยาศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกคน ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตของมนุษย์และการทำงาน รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ที่มนุษย์นำมาใช้อำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นผลของความรู้ทางวิทยาศาสตร์ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ทั้งยังช่วยให้มีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ สามารถตัดสินใจจากข้อมูลที่ตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) นอกจากนี้วิทยาศาสตร์ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในด้านการศึกษาและพัฒนาสังคม แต่พบว่าการพัฒนาทางด้านการศึกษาและสังคมยังอยู่ในระดับที่ด้อยพัฒนา (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552)

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556) กล่าวว่า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ พัฒนาการศึกษ ซึ่งแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เน้นกระบวนการที่นักเรียนเป็นผู้คิด ลงมือปฏิบัติ มีการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้นักเรียนได้มีการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ ทดลอง จนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และมีความรู้ที่คงทน สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จะเห็นได้ว่า การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประการหนึ่งที่ระบุไว้ในทุกมาตรฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คือการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งตัวบ่งชี้คุณภาพของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของหลักสูตร คือ นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการดำรงชีวิตได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) อีกทั้งวิทยาศาสตร์เป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในการสร้างเทคโนโลยีและใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น จึงเห็นว่าการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวันนั้นสำคัญแต่จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับของความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นระดับที่ยังไม่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา และสังคมของประเทศได้ สอดคล้องกับผลการประเมิน PISA ปี ค.ศ. 2000 และปี ค.ศ. 2015 พบว่า นักเรียนไทยมีผลการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับพื้นฐานมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิกในองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2556) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556) กล่าวว่า จากผลการประเมิน PISA ของนักเรียนไทย ตั้งแต่ PISA 2000 ถึง PISA 2015 คะแนนของนักเรียนไทยทั้งสามด้าน คือ ด้านการอ่านด้านคณิตศาสตร์ และด้านวิทยาศาสตร์ มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD ไม่ถือว่ามีความก้าวหน้าเมื่อดูในภาพรวมผลการประเมินลดลง แต่ถ้าติดตามดูการขึ้นลงของคะแนนในแต่ละช่วงของการประเมิน (ทุกสามปี) โดยเริ่มจากการประเมินที่มีวิชานั้นเป็นหลัก กล่าวคือ การอ่านตั้งแต่ PISA 2000 คณิตศาสตร์ตั้งแต่ PISA 2003 และวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ PISA 2006 พบว่า การอ่านมีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ แต่คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลง ไม่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติจึงถือว่าไม่มีการพัฒนาตรงตามเป้าหมายที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับข้อมูลทางการศึกษา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ระดับนานาชาติ พ.ศ. 2558 (Trends in International Mathematics and Science Study 2015; TIMSS 2015) เป็นโครงการที่สมาคมนานาชาติเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (International Association for the Evaluation of Educational Achievement; IEA) ได้ดำเนินการร่วมกัน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีการประเมินต่อเนื่องกันในทุก ๆ 4 ปี จากการประเมินพบว่า ประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยวิชาวิทยาศาสตร์ 456 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 26 จากทั้งหมด 39 ประเทศ จากผลการทดสอบจะเห็นได้ว่า ความสามารถในการด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเห็นได้จากผลการทดสอบ O-NET PISA และ TIMSS แสดงให้เห็นว่านักเรียนด้อยในด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2559)

นำมาสู่การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ซึ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ และเป็นวิธีสอนสำคัญที่ครูวิทยาศาสตร์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังที่ นวลจิตต์ เขาวงกตพิงศ์ (2562) ได้กล่าวว่า ครูวิทยาศาสตร์มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ โดยมีประเด็นปัญหา ดังนี้ ครูไม่เข้าใจความหมายและบทบาทของครูในการสอนแต่ละขั้นตอน ครูขาดการวิเคราะห์และจัดลำดับสาระสำคัญที่ต้องการสอนในแต่ละครั้ง ทำให้ครูนำเสนอประเด็นสถานการณ์ที่จะนำไปสู่ข้อสงสัยและการสืบค้นกระจัดกระจายทำให้จัดการเรียนการสอนไม่ครบหรือไม่ถูกต้อง ทำให้นักเรียนไม่สามารถตั้งคำถามที่เป็นข้อสงสัย เพื่อนำไปสู่การสืบเสาะหาความรู้ได้ เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ 5E ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการสอนที่สำคัญ คือ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) ขั้นสำรวจและค้นหา 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ขั้นขยายความรู้ 5) ขั้นประเมินผล พบว่าขั้นที่ครูมีปัญหา และสอดคล้องกับปัญหาคือ ขั้นที่ 1) ขั้นสร้างความสนใจ ซึ่งมักพบว่า ในขั้นตอนนี้ครูมักเป็นผู้นำเสนอประเด็นข้อสงสัย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นการสะท้อนถึงความยากลำบากของครูในการออกแบบกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Eisenkraft (2003) ได้ขยายรูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้จาก 5 ขั้น เป็น 7 ขั้น เนื่องจากการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น ไม่มีการเน้นการถ่ายโอนความรู้ และให้ความสำคัญกับการตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูไม่ควรละเลย และการตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียนจะทำให้ครูค้นพบว่านักเรียนต้องเรียนรู้อะไรก่อน ก่อนที่จะเรียนรู้ในเนื้อหา ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความหมายและคงทน นอกจากนี้ยังเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จึงมีการเพิ่มขั้นตอนการสอน 2 ขั้น คือ 1) ขั้นตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียน (Elicitation Phase) เป็นขั้นที่นักเรียนได้แสดงความรู้เดิมออกมาโดยครูใช้คำถามในการกระตุ้นเพื่อจะรู้ว่่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้เดิมเท่าไร 2) ขั้นการนำความรู้ไปใช้ (Extension Phase) เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ด้วยการใช้อย่างขั้นตอนการสอนที่เพิ่มขึ้นอาจทำให้นักเรียนมีความสับสนในการเชื่อมโยงความคิด ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นพบว่า การใช้ผังกราฟิกมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนในขั้นนี้ เป็นไปตามที่ ทิศนา ขัมมณี (2550) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นแผนผังความคิด ใช้ใน

การพัฒนาทักษะการคิดประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ หรือการนำข้อมูลที่อยู่กระจัดกระจายจำนวนมากมาจัดระเบียบ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้ เป็นเทคนิคที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียน เพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีนักวิชาการหลายท่านให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก สามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการจำเนื้อหาที่อยู่กระจัดกระจายมาจัดระเบียบ เป็นเทคนิคที่ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและคงทน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพรัตน์ สัตระ (2550) พบว่า การสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกสามารถช่วยให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จากงานวิจัยของรุจาภา ประถมวงษ์ (2551) และ วิไลวรรณ แก้วอำไพ (2551) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ 7E มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ สมทรง หางสัด (2553) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ 7E มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ช่วยให้นักเรียนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์และความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเล็งเห็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองผักขม ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน กับเกณฑ์ร้อยละ 75
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนดังกล่าวระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองผักขม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 แบ่งเป็น 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 41 คน จัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองผักขม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วย 9 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาสอน 18 ชั่วโมง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.2 แบบวัดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 12 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองผักขม จังหวัดสระแก้ว มีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน

1.2 ศึกษาเอกสารรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิกเพื่อวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้และพฤติกรรมในแต่ละขั้นของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E

1.3 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และขอบเขตของเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

1.4 กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบด้วย 9 แผนการเรียนรู้

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 ศึกษาเอกสาร ได้แก่ คู่มือครู แบบเรียน การวัดและประเมินผล และวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์

2.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์

2.4 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์ข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 40 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน คือ ให้ 1 คะแนน เมื่อตอบถูก และให้ 0 คะแนน เมื่อตอบผิด

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้และระดับพฤติกรรม มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองผักขม จำนวน 20 คน ซึ่งได้ผ่านการเรียนเรื่องสารในชีวิตประจำวันแล้ว เพื่อหาค่าความยากง่ายของแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.29 - 0.83 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.17 - 0.75 ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 40 ข้อ หาค่าความเที่ยงของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) ใช้สูตร KR 20 (กัญจนาลินทรัตนศิริกุล, 2553) ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์เท่ากับ 0.701

3. การสร้างแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน

3.2 วิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละตัวบ่งชี้ลักษณะความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของ นฤมล ยุตาคม (2542) ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ

3.3 สร้างแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นข้อสอบอัตนัยแบบเขียนตอบ 12 ข้อ ครอบคลุมทั้ง 6 องค์ประกอบ

3.4 นำแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่างแบบวัดกับองค์ประกอบด้านพฤติกรรมของความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.5 ผลการตรวจแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยปรากฏว่าแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ ซึ่งสรุปผลได้ว่าแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับตัวชี้วัดทุกข้อ โดยถือเกณฑ์ว่าแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป เป็นแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันที่ใช้ได้

3.6 นำแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคลองผักขม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณศศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 21 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและเคยเรียนเรื่องนี้แล้ว เพื่อหา
ค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (กัญจนา ลินทรตันศิริกุล, 2553) ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถ
ในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวันเท่ากับ 0.730 และ 0.803 ตามลำดับ โดยแบ่ง
ข้อคำถามแบบอัตนัยเป็นก่อนเรียน 6 ข้อ และหลังเรียน 6 ข้อ ซึ่งถือว่าข้อสอบวัดความสามารถ
ในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันก่อนเรียนและหลังเรียนที่พัฒนาขึ้น
มีคุณภาพและมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้
วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 1 ชั่วโมง
2. ชี้แจงนักเรียนให้ทราบถึงการเรียนวิทยาศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา
ความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2562 เพื่อนักเรียนจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง แล้วดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง
จำนวน 9 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน 18 ชั่วโมง
3. เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดจึงทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน
1 ชั่วโมง และแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน
1 ชั่วโมง
4. ตรวจผลการสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ชั่วโมง และแบบวัดความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์
ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า
ที่

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองผักขม ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
7E ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน กับเกณฑ์ร้อยละ 75

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองผักขม ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน กับเกณฑ์ร้อยละ 75

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 75	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	40	30	20	31.70	2.52	3.02*	.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 31.70 (S.D. = 2.52) สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 (30 คะแนน) ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนในภาพรวม

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนในภาพรวม

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	20	6.55	1.54	20.50*	0.00
หลังเรียน	20	17.20	2.31		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.20 (S.D. = 2.31) สูงวก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามองค์ประกอบย่อยของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามองค์ประกอบย่อยของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

องค์ประกอบที่	การทดสอบ	จำนวน n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
1. การมองเห็นตัวอย่างของความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน	ก่อนเรียน	20	1.05	0.83	9.976*	.000
	หลังเรียน	20	3.35	0.58		
2. การนำความคิดรวบยอดและทักษะทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาทางเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน	ก่อนเรียน	20	0.90	0.72	6.175*	.000
	หลังเรียน	20	2.35	0.67		
3. ความเข้าใจหลักการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ เครื่องใช้ทางเทคโนโลยีภายในบ้าน	ก่อนเรียน	20	0.90	0.72	7.468*	.000
	หลังเรียน	20	2.55	0.94		
4. การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	ก่อนเรียน	20	1.10	1.20	4.677*	.000
	หลังเรียน	20	2.80	1.36		
5. ความเข้าใจและประเมินข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์จากสื่อมวลชน	ก่อนเรียน	20	1.20	1.20	5.604*	.000
	หลังเรียน	20	3.00	1.03		
6. ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพโภชนาการและการดำเนินชีวิต ความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์มากกว่าการบอกต่อ ๆ กัน และมีการบูรณาการวิชาวิทยาศาสตร์กับวิชาอื่น ๆ	ก่อนเรียน	20	1.40	1.14	4.723*	.000
	หลังเรียน	20	3.20	1.20		

*p< .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันจำแนกแต่ละองค์ประกอบย่อยของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกองค์ประกอบ โดยความสามารถในองค์ประกอบย่อยในด้าน การมองเห็นตัวอย่าง

ของความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด และองค์ประกอบย่อยในด้าน การนำความคิดรวบยอดและทักษะทางวิทยาศาสตร์ที่เรียน ไปใช้ในการแก้ปัญหาทางเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7E มีข้อดีคือ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และมีการตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูไม่ควรละเลย การตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียนจะทำให้ครูค้นพบว่านักเรียนต้องเรียนรู้อะไรก่อน ก่อนที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาใหม่ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความหมายและคงทน ส่วนการสอนโดยมีผังกราฟิกมาร่วมด้วยยิ่งทำให้นักเรียนสามารถเลือกใช้ผังกราฟิกแบบต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลที่อยู่กระจัดกระจายให้เห็นเป็นภาพที่เชื่อมโยงกันชัดเจนขึ้น เกิดความเข้าใจจดจำเนื้อหาได้ง่าย และคงทน นอกจากนี้ขั้นตอนการสร้าง ผังกราฟิกครูยังให้นักเรียนร่วมกันออกแบบกิจกรรมเหล่านี้เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ส่วนการเลือกแทรกผังกราฟิกในชั้นต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละแผน วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน นักเรียนสามารถสร้างและใช้ผังกราฟิกในการสรุปความรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถเลือกใช้ผังกราฟิกได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา นอกจากนี้ยังเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ดังที่ Eisenkraft (2003) ได้กล่าวไว้ จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ที่ช่วยทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูงขึ้น ประกอบด้วย 1) ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม 2) ขั้นสร้างความสนใจ 3) ขั้นสำรวจและค้นหา 4) ขั้นอธิบาย 5) ขั้นขยายความรู้ 6) ขั้นประเมิน 7) ขั้นนำความรู้ไปใช้ โดยในขั้นที่ 5) และ 7) ผู้วิจัยได้สร้างประสบการณ์ ให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เป็นการฝึกฝนสติปัญญาทำให้นักเรียนคิดและแก้ปัญหาเป็น จึงพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมทรง หางสัด (2553) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น ประกอบชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวันชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งฟ้า สินธุวงศ์ (2547) สรุปว่า ผังกราฟิกที่ช่วยให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ที่มีความหมายตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสซูเบล ที่ว่า การสร้างความคิดรวบยอดด้วยตนเองโดยเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เข้าใจและคงทนในการเรียนรู้มากกว่าการท่องจำ สอดคล้องกับทฤษฎีสร้างความรู้ (Constructivism) ที่ชนาธิป พรกุล (2554) สรุปว่า โครงสร้างทางปัญญาหรือความรู้เดิมช่วยให้

นักเรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ โดยพยายามนำข้อมูลใหม่เข้าไปเชื่อมต่อในโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ดังนั้น การเรียนรู้ของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความรู้เดิมของนักเรียน ดังที่ Hughes Faya Noreen (2005) กล่าวว่า การใช้ประโยชน์ของผังกราฟิกเกี่ยวกับการสอนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผังกราฟิกช่วยในการเรียนการสอน ช่วยกระตุ้นความรู้เดิมที่มีอยู่ และความรู้ใหม่ที่รับได้ดีขึ้น ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2550) กล่าวว่า ผังกราฟิก นิยมใช้ในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เพราะผังกราฟิกเป็นเครื่องมือให้นักเรียนนำเอาข้อมูลที่กระจัดกระจายจำนวนมากมาจัดระเบียบ สามารถอธิบายให้เกิดความเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ง่ายสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน มีแรงจูงใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในภาพรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ประเมินความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันหลังเรียนตามลักษณะของ นฤมล ยุตาคม (2542) ซึ่งประกอบด้วย 6 ลักษณะ คือ 1) การมองเห็นตัวอย่างของความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน 2) การนำความคิดรวบยอดและทักษะทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาทางเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน 3) ความเข้าใจหลักการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์เครื่องใช้ทางเทคโนโลยีภายในบ้าน 4) การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน 5) ความเข้าใจและการประเมินข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์จากสื่อมวลชน 6) การตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจ ความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์ มากกว่าการบอกต่อ ๆ กันมาหรือการใช้อารมณ์ ซึ่งทั้ง 6 ลักษณะนี้เชื่อมโยงกับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและการใช้สื่อ อุปกรณ์ เครื่องใช้ทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทำการทดลอง ซึ่งเป็นการฝึกใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาคำตอบและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง นักเรียนสามารถอธิบายความรู้ความเข้าใจ สรุปเป็นความคิดรวบยอดจากการทำกิจกรรม อีกทั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ผู้วิจัยได้นำข่าวสารทางวิทยาศาสตร์ สถานการณ์ปัญหาในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอข้อคิดเห็นจากเหตุการณ์ และประยุกต์ความรู้ไปแก้ปัญหาเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเอง เช่น นักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าถ้าเอาปลาใส่ในน้ำประปาจะทำให้ปลาตาย เพราะ ในน้ำประปามีคลอรีน สอดคล้องกับองค์ประกอบข้อที่ 1 ของ นฤมล ยุตาคม (2542) ซึ่งความรู้เหล่านี้ช่วยส่งเสริมความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันให้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ์ วงศ์ณอม (2547) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความสามารถในการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความสามารถในการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และอรรวรรณ สิทธิสิริกุลวัฒน์ (2549) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมตามแนววิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสังคม ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมประภา อินทะหล่อ (2553) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เรื่องสารและสมบัติของสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.00 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ ฟ้าคะนอง (2548) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า มีผลการเรียนรู้ด้านความรู้ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้ - ความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการประยุกต์ความรู้ไปใช้ หลังเรียนสูงวก่อนเรียนทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบองค์ประกอบย่อยของความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันพบว่าองค์ประกอบด้านการมองเห็นตัวอย่างความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน มีระดับเพิ่มขึ้นสูงกว่าด้านอื่นเป็นเพราะในกิจกรรมขั้นที่ 7 ชี้นำความรู้ไปใช้ของทั้ง 9 แผนการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับองค์ประกอบด้าน การมองเห็นตัวอย่างความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน ถึง 9 แผน จึงทำให้นักเรียนมีโอกาสดูฝึกฝนการประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ด้านการมองเห็นตัวอย่างความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมากเป็นพิเศษ จึงส่งผลให้ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ด้านการมองเห็นตัวอย่างความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์ จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน มีการพัฒนาสูงขึ้นมากกว่าด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับ กฎการฝึกหัดของ ธอร์นไดค์ ที่ว่า ผลการเรียนรู้จะดีขึ้นเมื่อ นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนบ่อยครั้ง (ธีระยุทธ โพธิ์ทอง, 2557) ส่วนความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน องค์ประกอบที่เพิ่มน้อยที่สุด คือ การนำความคิดรวบยอดและทักษะทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาทางเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ไม่มีกิจกรรมด้านนี้ในขั้นที่ 7 ชี้นำความรู้ไปใช้ จึงส่งผลให้ความสามารถในการประยุกต์ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการนำความคิดรวบยอดและทักษะทางวิทยาศาสตร์ที่เรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาทางเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน มีการพัฒนาน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ครูควรศึกษาวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ในแต่ละขั้นตอนให้เข้าใจเพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ครูต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับใช้ผังกราฟิกในการสอนให้เข้าใจ และเลือกผังกราฟิกให้เหมาะสมกับเนื้อหาและความสามารถของนักเรียน
2. ครูควรอธิบายเกี่ยวกับการใช้ผังกราฟิกก่อนการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถนำผังกราฟิกไปใช้ให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์
3. ควรให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองมากที่สุด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทน โดยครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเกิดปัญหา ในกิจกรรมที่มีการทดลอง ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์อย่างทั่วถึง
4. ในการทำแบบทดสอบความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวันแบบอัตนัย ครูควรชี้แจงวิธีทำแบบทดสอบและบอกเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถูกต้องและตรงกัน
5. ควรเพิ่มกิจกรรมขั้นที่ 7 ของ 7E ขั้นการนำความรู้ไปใช้ ให้หลากหลายครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านของความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ครบทุกด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาผลของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ร่วมกับผังกราฟิก ในวิชาวิทยาศาสตร์ทุกระดับชั้น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
2. ศึกษาวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7E ไปใช้ร่วมกับเทคนิคการสอนแบบอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา ลินทรต้นศิริกุล. (2553). หน่วยที่ 9 เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ ใน **ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและการเรียนการสอน หน่วยที่ 8-15**. (หน้า.1- 83).
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กิ่งฟ้า สินธุวงศ์. (2547). **การปฏิบัติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการสู่ปฏิบัติ**.
ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550- 2554)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ชนาธิป พรสกุล. (2554). **การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้**. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
-

- ทิพรรัตน์ สัตตระ. (2550). ผลการใช้เทคนิคผังกราฟิกในการสอนวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระยุทธ โพธิ์ทอง. (2557). ทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://sites.google.com/site/thirayutg22/thvsdi-kar-reiyn-ru/thvsdi-khwam-samphanth-cheuxm-yong-khxng-th-xrn-din>. (2563, 10 สิงหาคม).
- นงลักษณ์ วงศ์ถนอม. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักถึงความสำคัญกับความสามารถในการนำความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา เทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นฤมล ยุตาคม. (2542). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้โมเดลการสอนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสังคม (Science Technology and Society-STS Model). วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 14(3): 29-48.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์. (2562). การส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 12(1): 40-54.
- พิมประภา อินตะหล่อ. (2553). ความสามารถในการนำความรู้วิชาวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุจาภา ประถมวงษ์. (2551). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีไลวรรณ แก้วอำไพ. (2551). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ไฟฟ้านำรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2556). **การจัดการการเรียนรู้
กลุ่มวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2556). **ผลการประเมิน PISA 2012
คณิตศาสตร์ การอ่านและวิทยาศาสตร์ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร**. กรุงเทพฯ:
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2559). **สรุปผลการวิจัยโครงการ TIMSS
2015**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: [http://timssthailand.ipst.ac.th/timss/reports/
TIMSS2015summary](http://timssthailand.ipst.ac.th/timss/reports/TIMSS2015summary). (2563, 10 สิงหาคม).
- สมทรง ทางสัด. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น
ประกอบชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อรรณณ สิทธิสิริกุลวัฒน์. (2549). **ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมตามแนววิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสังคม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถ
ในการใช้ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต**. สารนิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรอนงค์ ฟาคะนอง. (2548). **การพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบนิเวศและ
สิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Eisenkraft, A. (2003). Expanding the 5-E Model A Propose 7-E Model Emphasizes
Transfer of Learning and the Importance of Eliciting Prior Understanding.
The Science Teacher. 7(6): 57-59.
- Hughes Faya Noreen. (2005). **The effects of utilizing graphic organizers with
conditional basal reading instruction on sixth – grade reaging
comprehension achievement scores**. Document Summary (July) 73. [Online],
Available: <https://www.researchgate.net/publication/>. (2019, 10 July).
-

**การติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา**

ALUMNI'S EXPECTED LEARNING OUTCOMES MONITORING:
THE CASE STUDY OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION PROGRAM
IN PUBLIC POLICY, SCHOOL OF POLITICAL AND SOCIAL SCIENCE,
UNIVERSITY OF PHAYAO

จุฑาทิพ พงษ์ประภาส¹

Jutatip Pongphapas¹

Received : 24 March 2021

Revised : 20 August 2021

Accepted : 23 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพการทำงานและลักษณะงานที่ปฏิบัติของผู้สำเร็จการศึกษา 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะและสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรและ 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในเชิงปริมาณ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555-2560 รวมทั้งหมด 127 คน ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 71.65 ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษาในเชิงคุณภาพ รวมทั้งหมด 12 คน โดยมีผู้เข้ารับสัมภาษณ์จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ใช้วิธีแบบสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพการทำงาน โดยทำงานและปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐ และมีคุณลักษณะและสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา หลังสำเร็จการศึกษาในภาพรวม

¹คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

¹School of Political and Social Science, University of Phayao

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: Jutatip.po@up.ac.th

ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.56) และด้านทักษะการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ และจากการวิจัยนี้หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ควรนำเอาข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.2) หรือเนื้อหาและโครงสร้างของหลักสูตรที่จะปรับปรุงในวงรอบต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการปรับปรุงให้มีความทันสมัยมากขึ้น และตอบสนองต่อผู้ใช้บัณฑิตและตลาดแรงงาน รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

คำสำคัญ: การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

ABSTRACT

This research aimed to explore three objectives. Firstly, the research explored working condition and working tasks of alumni. Secondly, it explored the graduates and the employers' opinion on characteristics and competencies of the alumni based on indicated Expected Learning Outcomes (ELOs). Finally, it investigated guidelines for developing the learning and teaching process which expectantly relevant to the expectations of both graduates and the prospective employers. The population of the research was 127 graduates from Master of Public Administration Program in Public Policy, School of Political and Social Science, University of Phayao during 2012-2017. There were finally 91 questionnaires respondents and 8 Indepth Interviews. Therefore, the research adopted mixed methods.

The research applied descriptive statistics; percentage, mean, and standard deviation. The research found that both the graduates and the employers' opinion on characteristics and seven aspects of competencies of the alumni based on indicated Expected Learning Outcomes (ELOs) reached the 'High' level ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.55). The highest mean among the seven aspects was the ethical issues of the alumni which was the highest rated ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47). The second high rated was the interpersonal skills and the responsibilities ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.56), and the third one was the health support and personality development skill ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.54), respectively. Moreover, the feedback from the alumni and their employers are suggested to apply into the course re-design process. The research result is recommended to adopt essential data from the research into the revised programme both for curriculum content and the course structure. The revision intends to reflect the feedback from the alumni and the

employers to modernise the Public Administration Master Programme. The revised programme is expected to reflect the needs and requirements from both alumni, employers, labour market and the current situation.

Keywords: Graduates' Monitoring, Supervisor / Employer, Expected Learning Outcomes

บทนำ

การผลิตบัณฑิตถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ที่ผลิตบัณฑิตออกมาใช้สังคมในทุก ๆ ปี แต่การที่จะผลิตบัณฑิตให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สังคม และตลาดแรงงาน ทั้งนี้เพื่อสามารถนำวิชาการ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนการสอนมาปรับประยุกต์ใช้ในหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ และการติดตามผลถือว่าเป็นวิธีการหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ที่สำเร็จการศึกษาถึงการประกอบอาชีพ ปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน การเรียนการสอนสถานศึกษา และนำความรู้มาใช้ในการทำงานได้เพียงใด ทั้งนี้จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น (สมิตรา ด่านพาณิชย์, 2560) และนอกจากนี้การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษายังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความห่วงใยที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีจุดเน้นอยู่ที่การปฏิบัติว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใดเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (เอกศักดิ์ อักษรศรี, 2552) รวมถึงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง 2560 ได้กำหนดว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) หมายถึง เกณฑ์บ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และ/หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติและ/หรือจากการทำงานประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา คือ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะมาเป็นระยะ 12 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551-2562 โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี คือ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 และหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงาน ตอบสนองต่อผู้ใช้บัณฑิตและตลาดแรงงาน รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 และหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะในด้านสุนทรียะและความงามแห่งศิลปวัฒนธรรม และ 7) ด้านทักษะการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาบุคลิกภาพ (คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555) และ (คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, 2560)

จากการจัดการเรียนการสอนมาเป็นระยะเวลานานหลักสูตรดังกล่าวยังไม่ได้มีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา รวมถึงการรับรู้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังมีน้อย จึงส่งผลให้ขาดข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรหลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานด้านบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จึงเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการศึกษาการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรดังกล่าวมีการจัดการเรียน การสอน และความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับมีความเหมาะสม หรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนผู้ใช้บัณฑิต และตลาดแรงงานมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร รวมถึงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติของผู้สำเร็จการศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ที่มีต่อคุณลักษณะ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555-2560 รวมทั้งหมด 127 คน ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ (กองบริการการศึกษา, 2562) ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมด 127 คน ในการทำวิจัยเพราะเป็นจำนวนที่ผู้วิจัยสามารถจัดการได้ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 91 คน และจากการสัมภาษณ์ของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555-2560 โดยใช้วิธีการแบบสุ่ม แบ่งเป็นปีการศึกษาละ 2 คน โดยให้ผู้เข้ารับการสัมภาษณ์นั้น มีเพศที่ต่างกัน เพื่อให้เห็นมุมมองที่อาจจะแตกต่างกันได้ รวมทั้งหมด 12 คน และเนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 รวมถึงภารกิจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษามีมากจนไม่สามารถจัดสรรเวลาเพื่อเข้ารับการสัมภาษณ์ได้ จึงมีผู้ยินยอมให้ข้อมูลเพียงจำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา, สถานภาพการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติของผู้สำเร็จการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะและสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร และข้อเสนอแนะอื่น ๆ และแบบสัมภาษณ์ (In-depth interview) แบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้ศึกษา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบแบบประเมินโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้คุณวุฒิด้านการศึกษา ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบพิจารณาปรับปรุง/ให้ข้อเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดสอบ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรภายในหน่วยงาน จำนวน 15 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

1. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล ชื่อ-สกุล สถานที่ทำงาน หมายเลขโทรศัพท์ e-mail ที่เป็นปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษาผ่านระบบ www.reg.up.ac.th มหาวิทยาลัยพะเยา และ Facebook กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา
2. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์หน่วยงานในต้นสังกัด จัดทำหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน สถานที่ทำงานต่าง ๆ ของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ของผู้สำเร็จการศึกษา โดยขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามผ่านทางระบบออนไลน์ โดยใช้รูปแบบของกูเกิลฟอร์ม (Google Form)
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และประมวลผลต่อไป

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (In-depth interview)

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์หน่วยงานในต้นสังกัด จัดทำหนังสือถึงผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555-2560 โดยแบ่งเป็นปีการศึกษาละ 2 คน โดยให้ผู้เข้ารับการสัมภาษณ์นั้นมีเพศที่ต่างกัน เพื่อให้เห็นมุมมองที่อาจจะแตกต่างกันได้โดยผู้ให้สัมภาษณ์จะมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 12 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์
2. เมื่อถึงกำหนดวันนัดหมายตามวันเวลา และสถานที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยเป็นการสัมภาษณ์ หรือสนทนาตัวต่อตัว และทำการบันทึกเสียง
3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างมาประมวลผล และทำการวิเคราะห์ผลจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (In-depth interview)

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวม และจัดบันทึกพร้อมจำแนกเป็นประเด็น
2. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาพิจารณาสรุปเป็นประเด็นหลักโดยจะนำมาวิเคราะห์ร่วมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555-2560 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพการทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

ส่วนใหญ่มีสถานภาพการทำงาน โดยทำงานและปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 84.60 รองลงมา คือ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 8.80 หลังสำเร็จการศึกษาในหลักสูตร

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ และส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ที่มีต่อคุณลักษณะ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ปี พ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2560	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.31	0.47	มาก	1
2. ด้านความรู้	4.06	0.51	มาก	5
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.11	0.55	มาก	4
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.22	0.56	มาก	2
5. ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.98	0.59	มาก	7
6. ด้านทักษะในด้านสุนทรียะและความงามของศิลปวัฒนธรรม	4.02	0.63	มาก	6
7. ด้านทักษะการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาบุคลิกภาพ	4.12	0.54	มาก	3
ภาพรวม	4.12	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะและสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรในภาพรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.56) และด้านทักษะการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ โดยมีความคิดเห็นดังต่อไปนี้
1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ และความซื่อสัตย์ และเคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานเป็นอย่างดี ตลอดจนเป็นผู้ที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเพื่อนร่วมงาน

2) ด้านความรู้ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับประยุกต์ใช้ในหน่วยงานได้เป็นอย่างดี สามารถคิดวิเคราะห์และรู้จักแก้ไขปัญหา ใฝ่เรียนรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับประยุกต์ใช้ในหน่วยงานและนำประสบการณ์ที่ได้รับมาวิเคราะห์แก้ไขปัญหาในเหตุการณ์ในปัจจุบัน และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ เป็นผู้มีความสัมพันธ์ที่ดี เข้ากับเพื่อนร่วมงาน มีน้ำใจ มีความเป็นผู้นำ และรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง 5) ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ สามารถนำความรู้ที่ได้รับในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในหน่วยงาน 6) ด้านทักษะในด้านสุนทรียะและความงามแห่งศิลปวัฒนธรรม พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ เป็นผู้เข้าใจในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และร่วมอนุรักษ์ สืบสาน ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี และ 7) ด้านทักษะการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาบุคลิกภาพ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ สามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้เป็นอย่างดี มีความมั่นใจรู้จักกาลเทศะ และการวางตน

อย่างไรก็ตามในการสัมภาษณ์ของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ นั้น มีผู้มีความคิดเห็นที่ต่างจากข้อความด้านบน จำนวน 2 คน ในด้านความรู้ และด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวคือ ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ยังสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนมาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงานยังมีน้อย และขาดทักษะในด้านการสื่อสาร

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

จากการวิจัยนี้หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ควรนำเอาข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.2) หรือเนื้อหาและโครงสร้างของหลักสูตรที่จะปรับปรุงในวงรอบต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการปรับปรุงให้มีความทันสมัยมากขึ้น และตอบสนองต่อผู้ใช้บัณฑิตและตลาดแรงงาน รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่ดี เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร/หน่วยงาน รวมถึงเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และหลักสูตรมีกลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยสอดแทรกการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน ประพฤติปฏิบัติตน และเป็นแบบอย่างที่ดีรวมถึงให้ความสำคัญกับการเคารพกฎเกณฑ์และสิทธิของตนเอง สอดแทรกกิจกรรมการมีส่วนร่วม ตลอดจนการทำงานเป็นทีมเพื่อการเรียนรู้และการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับสมชาย ศรีรักษ์ (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา 2554-2555 ผลการศึกษาพบว่า มหาบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านจิตใจ คุณธรรม และจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และความซื่อสัตย์ สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และยังสอดคล้องกับ นุกูล บำรุงไทย และคณะ (2552) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การติดตามคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของศูนย์วิทยบริการ นอกระบบจังหวัดพิษณุโลก และความพึงพอใจของผู้ใช้ผู้สำเร็จการศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2550 มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการศึกษาพบว่า นายจ้าง/ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ในด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก และส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงการทำงาน โดยรวมหลังจากสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับดีขึ้น

ด้านความรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในองค์กร/หน่วยงานได้เป็นอย่างดี โดยเข้าใจในหลักการมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสามารถบูรณาการความรู้โดยรวมมาใช้ในการปฏิบัติงาน และหลักสูตรมีกลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้ ในรายวิชาที่เน้นทฤษฎีต้องมอบหมายงานหรือทดสอบการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการของทฤษฎีที่ได้เรียนในชั้นเรียน สอดแทรกกิจกรรมหรือข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อการให้ความรู้ทางวิชาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านกิจกรรมการเชื่อมโยงบริบทของสาขาวิชา และศาสตร์อื่น ๆ สอนความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัย ในรายวิชาการวิจัยเบื้องต้น และฝึกปฏิบัติในรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและวิทยานิพนธ์ ซึ่งผลการศึกษาได้สอดคล้องกับ เขียว เกาชิต (2554) ได้ศึกษา เรื่อง สมรรถนะและคุณภาพบัณฑิต เศรษฐศาสตร์ในทัศนะของนายจ้าง ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบความรู้ องค์ประกอบด้านทักษะ และองค์ประกอบด้านทัศนคติ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถนะและคุณภาพของบัณฑิตเศรษฐศาสตร์ในทัศนะของนายจ้าง โดยองค์ประกอบที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านทักษะ และองค์ประกอบด้านทัศนคติ ตามลำดับ

ด้านทักษะทางปัญญา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษา รู้จักการคิดวิเคราะห์ ผลกระทบและปัญหาในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ บนพื้นฐานของการเรียนรู้ และหลักสูตรมีกลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนา การเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา โดยฝึกการคิดเพื่อวางแผน การแก้ไขปัญหา โดยจัดรูปแบบการเรียน การสอนที่เน้นการอภิปราย การวิเคราะห์กรณีศึกษา โดยใช้สถานการณ์จำลองและการมอบหมายงาน ที่ต้องมีการสืบค้นข้อมูล สังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำเป็นรายงาน และจัดกิจกรรม/แบ่งกลุ่ม การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานในองค์กรของตน ซึ่งผลการศึกษาได้สอดคล้องกับ ผ่องใส ถาวรจักร์ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2564 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการวางตน มีภาวะความเป็นผู้นำ และผู้ตาม สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลาย และหลักสูตรมีกลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยมอบหมายงานกลุ่ม หรืองานที่ต้องมีการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น สอนเรื่องการทำงานเป็นทีม จัดหรือส่งเสริม การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม และ การมอบหมายงานเดี่ยวหรืองานกลุ่ม และกำหนดโจทย์ กติกา และให้ถือปฏิบัติตาม ซึ่งผลการศึกษา ได้สอดคล้องกับ สมิตรา ด่านพาณิชย์ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา 2558-2559 ผลการศึกษาพบว่า มหาบัณฑิต มีคุณลักษณะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาบัณฑิตมีพฤติกรรมที่ดีที่นำปรรณนา มีลักษณะโดดเด่นในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมี ความรับผิดชอบเป็นเลิศ

ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้จากการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร/ หน่วยงาน และหลักสูตรมีกลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมอบหมายให้นิสิตได้ทำการศึกษาค้นคว้าและ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการหาข้อมูล สอนสถิติ และระเบียบวิธีวิจัยขั้นพื้นฐาน ในรายวิชาการวิจัย เบื้องต้น มอบหมายงานที่ต้องให้นิสิตต้องสืบค้นข้อมูลผ่านสื่อสารสนเทศต่าง ๆ และจัดกิจกรรม การนำเสนองานวิจัยหรืองานที่ได้รับมอบหมายจากการสืบค้นข้อมูล ซึ่งผลการศึกษาได้สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2560) ที่ได้จัดทำรายงานเรื่อง ความพึงพอใจต่อบัณฑิตของนายจ้าง/ ผู้ใช้บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา 2558 ผลการศึกษาพบว่า นายจ้างมีความ พึงพอใจในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านทักษะในด้านสุนทรียะและความงามแห่งศิลปวัฒนธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาได้เล็งเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่สืบทอดกันมา และร่วมอนุรักษ์สืบสานเป็นแบบอย่างที่ดี และหลักสูตรมีกลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในด้านสุนทรียะและความงามแห่งศิลปวัฒนธรรมโดยการจัดกิจกรรมหรือส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในชุมชน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยการลงพื้นที่เรียนรู้วัฒนธรรมในชุมชน ประเพณีวิถีชีวิตเพื่อเกิดการเรียนรู้เข้าใจ ซึ่งผลการศึกษาได้สอดคล้องกับ ทรงเกียรติ อิงคามระธร และชฎาพร โพคัยสวรรค์ (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 คุณลักษณะของบัณฑิตตามอัตลักษณ์ และการดำเนินการด้านสุนทรียภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรและนักศึกษา มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับพันธกิจมหาวิทยาลัยพะเยา (2563) ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อความเป็นไทย กล่าวคือ มหาวิทยาลัยพะเยาตั้งอยู่ในพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมล้านนาที่สวยงามและมีความเป็นเอกลักษณ์ มหาวิทยาลัยต้องสร้างความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการทำนุบำรุง อนุรักษ์ พื้นฟู สืบสาน สร้างสรรค์ สร้างจิตสำนึกปลูกฝังค่านิยม และภาคภูมิใจในวิถีชีวิตที่งดงามของประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่พึงประสงค์ให้กับนิสิตและบุคลากร รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย การเชื่อมโยงกลมกลืนกับธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาประยุกต์ใช้ประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ด้วยการบริหารจัดการ และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นระบบ

ด้านทักษะการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาบุคลิกภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษารู้จักพัฒนาบุคลิกภาพ สุขภาพ และสร้างสุขนิสัยที่ดีต่อตนเอง และหลักสูตรมีกลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาบุคลิกภาพ โดยการสอดแทรกสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพ และสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพ ซึ่งผลการศึกษาได้สอดคล้องกับ สรคม ดิสสะมาน (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสาธารณสุขศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

จากงานวิจัยสามารถสรุปได้ว่าความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 และหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรสร้างระบบสารสนเทศสนเทศเพื่อติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจและการบริหารจัดการภายในคณะ
2. ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลหรือทำเนียบเครือข่ายผู้สำเร็จการศึกษา/ศิษย์เก่าในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ทั้งนี้เพื่อเป็นฐานข้อมูลการบริหารจัดการภายในคณะ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์เก่า
3. หลักสูตรควรนำผลการศึกษาหรือข้อเสนอแนะที่ได้รับเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป
4. หลักสูตรควรพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้นและต่อเนื่อง เนื่องจากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน
5. หลักสูตรควรนำกรณีศึกษาเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำมาพัฒนาหรือปรับประยุกต์ใช้หน่วยงาน โดยให้อาจารย์ผู้สอนวางหลักการแนวคิดเพื่อให้ผู้เรียนนำมาพิจารณาและปรับประยุกต์ใช้ในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน เจ้าหน้าที่ประสานงานหลักสูตร และสถานที่การจัดการเรียนการสอน รวมถึงสื่อ และบริการด้านต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย
2. ควรศึกษาหลักสูตรอื่น ๆ ภายในคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ และนำมาประเมินผลในภาพรวมเพื่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2563 ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา. (2562). ผู้สำเร็จการศึกษา. ออนไลน์, เข้าถึงได้จาก: www.reg.up.ac.th. (2562, 24 ธันวาคม).
- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยพะเยา. (2563). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2568. ออนไลน์, เข้าถึงได้จาก: https://www.up.ac.th/th/IntroEtcup.aspx?tab=Strategic_64 (2564, 24 พฤษภาคม).
-

- คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. (2555). **หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555**. พะเยา:
มหาวิทยาลัยพะเยา
- คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. (2560). **หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560**. พะเยา:
มหาวิทยาลัยพะเยา
- เชียง เกาซิด. (2554). รายงานวิจัยเรื่องสมรรถนะและคุณภาพบัณฑิตเศรษฐศาสตร์ในทัศนะของ
นายจ้าง. (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก: <http://libdoc.dpu.ac.th/research/138486.pdf>.
(2563, 7 มีนาคม).
- ทรงเกียรติ อิงคามระธร และชฎาพร โพธิ์สุวรรณ. (2562). **คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21
คุณลักษณะของบัณฑิตตามอัตลักษณ์ และการดำเนินการด้านสุนทรียภาพของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**. (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก
[http://irdmcru.mcru.ac.th/file/คุณภาพบัณฑิต/คุณภาพบัณฑิตสำเร็จการศึกษาปี](http://irdmcru.mcru.ac.th/file/คุณภาพบัณฑิต/คุณภาพบัณฑิตสำเร็จการศึกษาปี61.pdf)
61.pdf. (2564, 27 พฤษภาคม).
- นุกูล บำรุงไทย และคณะ (2552). **การติดตามคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของ
ศูนย์วิทยบริการนอกรังสิตพิชญโลก และความพึงพอใจของผู้ใช้ผู้สำเร็จการศึกษาที่
สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2550 มหาวิทยาลัยนเรศวร**. (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก:
<http://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/76/1/nukul.pdf>.
(2563, 14 มีนาคม).
- ผ่องใส ธารจักร. (2555). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2564**.
(ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก:
http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2555_Academic_Pongsai.pdf
(2564, 24 พฤษภาคม).
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2558). **ความพึงพอใจต่อบัณฑิตของนายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ประจำปีการศึกษา 2558**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชาย ศรีรักษ์. (2557). **รายงานการวิจัยเรื่องการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา 2554-2555**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี.
- สรคม ดิสสะมาน. (2550). **ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก:
[https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/CU.the.2007.4](https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/CU.the.2007.470)
70(2564, 24 พฤษภาคม).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง**.
(ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก: <http://tqf.hu.ac.th/File/GetFile/224>. (2563, 8 มีนาคม).

- สุมิตรา ด้านพาณิชย์. (2560). การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา 2558-2559. (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก:
cms.dru.ac.th/jspui/handle/123456789/1271. (2563, 8 มีนาคม)
- เอกศักดิ์ อักษรศรี. (2552). การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาลัทธิอุตสาหกรรมการ
บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีเครื่องกล (ออกแบบแม่พิมพ์) วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเครื่องกล (ออกแบบแม่พิมพ์) มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

SELF-REGULATING CAPACITY IN ENGLISH VOCABULARY LEARNING OF STUDENTS AT VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY UNDER THE ROYAL PATRONAGE

วรวรรณ วงศ์ศรีวัฒน์¹

Worawan Wongsriwat¹

Received : 27 November 2020

Revised : 7 June 2021

Accepted : 6 August 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2) เปรียบเทียบระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชายและหญิง และ 3) เปรียบเทียบระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาจากต่างคณะ การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประเมินความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งผ่านการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.76 - 0.89 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ชั้นปีที่ 3 จาก 7 คณะ จำนวน 290 คน โดยกำหนดขนาดตามแนวทางของยามานะที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความต่างของค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent samples t-test) และความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 มีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.54) โดยมีความสามารถในการกำกับตนเองในด้านการควบคุมสภาพแวดล้อมสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.60) การเปรียบเทียบนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงพบว่าเพศไม่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในภาพรวม แต่ในรายด้านพบว่า นักศึกษาชายมีความสามารถในการควบคุมความยึดมั่นมากกว่านักศึกษาหญิงที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนผลการเปรียบเทียบนักศึกษาจากต่างคณะ พบว่า คณะไม่มีผลต่อความสามารถในการกำกับตนเอง

¹ศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹Language Center, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: worawan@vru.ac.th

ของนักศึกษาในภาพรวม แต่การเปรียบเทียบเป็นรายคณะแสดงให้เห็นว่านักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษด้านการควบคุมความยืดยานน้อยกว่านักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่ระดับนัยสำคัญ .05

คำสำคัญ: ความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ คำศัพท์

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) investigate a self-regulating capacity in English vocabulary learning of the third-year students at Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, 2) compare the self-regulating capacity in English vocabulary learning of male and female students, and 3) compare the self-regulating capacity in English vocabulary learning of the students at different faculties. This study was a quantitative research. The instrument employed to collect the data was the Self-Regulating Capacity in Vocabulary Learning scale (SRCvoc) questionnaire. Its reliabilities were between 0.76 and 0.89. The sample for this study consisted of 290 third-year students at Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage from seven faculties according to Yamane's formula with a 95% confidence interval. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, independent samples t-test, and one-way ANOVA.

The results of the study revealed that overall, the third-year students had a self-regulating capacity in English vocabulary learning at a high level ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.54). Of all the dimensions of their capacity, the respondents employed the environment control the most ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.60). The comparison between genders revealed that there were no significant differences for male and female students overall, but in the subscales, males had a higher degree of the capacity in the dimension of commitment control than females at a significance level of 0.05. In addition, the comparison among the students from different faculties showed that there were no significant differences overall. However, a post-hoc test in the subscales revealed that the students at the Faculty of Science and Technology had less self-regulating capacity than those at the Faculty of Management Sciences, the Faculty of Education, the Faculty of Humanities and Social Sciences, and the Faculty of Industrial Technology in the dimension of commitment control at a significance level of .05.

Keywords: Self-regulating Capacity in English Vocabulary Learning,
English Vocabulary Learning, Vocabulary

บทนำ

สิ่งที่ผู้เรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศหลีกเลี่ยงไม่ได้คือการเรียนรู้คำศัพท์ เพราะการเรียนรู้ภาษานั้นเกี่ยวข้องกับทั้งการเรียนรู้ระบบรอบความคิดใหม่และการสร้างเครือข่ายคำศัพท์ใหม่ของภาษานั้น ๆ (Thornbury, 2002) ผู้เรียนภาษาที่สองต่างตระหนักดีว่าความรู้ด้านคำศัพท์ที่จำกัดนับเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพในการสื่อสารภาษาเป้าหมายเพราะคำศัพท์จะนำพาให้เข้าใจความหมายของข้อมูลและแสดงออกสิ่งที่ต้องการได้ (Read, 2004)

เมื่อคำศัพท์มีความสำคัญต่อการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศจึงทำให้มีการศึกษาวิจัยมากมายหลายด้านเกี่ยวกับคำศัพท์เพื่อหาแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้คำศัพท์และมีปริมาณคำศัพท์มากพอที่จะสื่อสารได้ เช่น การศึกษาหาทฤษฎีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่สามารถส่งผลต่อปริมาณและความรู้ด้านคำศัพท์ (Kirmizi, 2014; Nirattisai, 2014; Teng, 2015) การศึกษาเพื่อจำแนกทฤษฎีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนที่ดีและแย่ใช้ (Yeh & Wang, 2004; Zhang, 2011) การศึกษาหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Mongkol, 2009; Liu, 2010)

แม้งานศึกษาวิจัยต่าง ๆ จะค้นพบหลากหลายวิธีที่สามารถส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้คำศัพท์ได้ สิ่งสำคัญกลับไม่ได้อยู่ที่กลวิธีหรือเทคนิคต่าง ๆ เหล่านั้น หากแต่เป็นการที่ผู้เรียนใช้กลวิธีเหล่านั้น ถ้าผู้เรียนมีความอุตสาหะพยายามที่จะปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองโดยนำกลวิธีต่าง ๆ มาใช้ และมีความสามารถที่จะทำได้จึงจะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนอย่างมีกลวิธี (Dörnyei, 2005) ฉะนั้นหากผู้เรียนไม่เริ่มต้นที่ตนเองก่อน ก็ยากที่จะทำให้กลวิธีนั้น ๆ บรรลุผลได้ ด้วยเหตุนี้จึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักที่จะกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง คือ กระบวนการเชิงรุกแบบสร้างสรรค์ซึ่งผู้เรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนของตนเองและพยายามที่จะติดตามดูแล กำกับ และควบคุมการคิด แรงจูงใจ และพฤติกรรมที่ถูกวางแผนและจำกัดไว้ด้วยเป้าหมายและบริบทแวดล้อม กิจกรรมที่กำกับตนเองนี้สามารถเป็นสื่อกลางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล สิ่งแวดล้อม และผลสัมฤทธิ์โดยรวมได้ (Pintrich, 2000) ผู้เรียนที่กำกับตนเองมีความแตกต่างจากผู้เรียนโดยทั่วไปเพราะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในตัวเองทั้งเวลาที่มีความรู้มีทักษะและเวลาที่ไม่รู้ เมื่อต้องการข้อมูลผู้เรียนเหล่านี้จะค้นหาอย่างกระตือรือร้นและจะดำเนินการสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เมื่อเผชิญหน้ากับอุปสรรค เช่น ปัจจัยแวดล้อมในการเรียนที่ไม่ดี ผู้สอนที่สร้างความสับสน หรือตำราที่ยากแก่การเข้าใจ ก็จะหาวิธีที่จะบรรลุมเป้าหมายให้ได้ ผู้เรียนที่กำกับตนเองจะมองการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เป็นระบบและควบคุมได้ และยอมรับภาระที่หนักยิ่งขึ้นเพื่อผลสำเร็จของตน (Zimmerman, 1990)

ผู้ที่เรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษหากมีลักษณะของผู้เรียนแบบกำกับตนเองข้างต้นย่อมเอื้อประโยชน์ในการเรียนได้ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของ Mizumoto (2013) ที่ศึกษาผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในระดับมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่นและปรากฏผลว่ากระบวนการการเรียนรู้แบบกำกับตนเองสามารถส่งเสริมความสามารถในตนเองและเพิ่มความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้ รวมไปถึงผลการศึกษาของ Sentürk (2016) ที่ยิ่งตอกย้ำถึงความสำคัญของการเรียนรู้แบบกำกับตนเองต่อการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพราะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการเรียนแบบกำกับตนเองกับปริมาณคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยในตรุกี และพบว่าการกำกับตนเองกับขนาดของคำศัพท์มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างสูง

จากความสำคัญของการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมุ่งเน้นไปที่การศึกษา เปรียบเทียบปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อระดับความสามารถดังกล่าว คือ เพศ และคณะ ในด้านของเพศ เนื่องจากมีการศึกษามากพอสมควรถึงอิทธิพลของเพศที่มีต่อระดับความสามารถในการกำกับตนเอง ในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ แต่มีข้อค้นพบที่ยังขัดแย้งกันอยู่ บ้างพบว่าเพศไม่มีผลต่อระดับ ความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Vujnović, 2017) บ้างพบใน ทางตรงกันข้าม (Khezrlou & Sadeghi, 2011; Sadeghi & Khezrlou, 2012) ผู้วิจัยจึงต้องการ ศึกษาในกรณีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และในด้าน การศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษาจากคณะต่าง ๆ ทั้งนี้ เนื่องจาก Gu (2002) ได้ระบุว่า สาขาหรือคณะ ที่ผู้เรียนสังกัดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาได้ อีกทั้งมีงานวิจัยมากมายทั้งในต่างประเทศ และในประเทศไทยเองที่ศึกษาและปรากฏผลยืนยันว่าคณะหรือสาขาของผู้เรียนที่แตกต่างกันสามารถ ส่งผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันได้ (เช่น Gu, 2002; Siriwan, 2007; Tsai & Chang, 2009; Wei, 2007) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในด้านของอิทธิพลของคณะของผู้เรียนที่มีต่อระดับ ความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษยังมีอยู่จำกัด ผู้วิจัยพบเพียง การศึกษาของ Sadeghi & Khezrlou (2012) ที่ระบุว่าสาขามีผลต่อระดับความสามารถในการกำกับ ตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงหวังว่าการศึกษาในครั้งนี้จะให้ข้อค้นพบที่ก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาชายและหญิง ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จากต่างคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,177 คน ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่จะได้เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องในช่วงชั้นปีที่ 1-3 แต่เมื่อเข้า

ชั้นปีที่ 4 อาจมีนักศึกษาบางกลุ่มที่ว่างเว้นจากการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษในห้องเรียน ดังนั้น การศึกษาทำความเข้าใจระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนสามารถหาแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษา ได้เตรียมความพร้อมในการกำกับการเรียนรู้และฝึกฝนการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยตนเองนอก ห้องเรียนได้ รวมทั้งอาจเป็นข้อมูลให้คณะต่าง ๆ นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนทักษะ ภาษาอังกฤษให้เหมาะกับนักศึกษาในแต่ละคณะ

จำนวนตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณตามแนวคิดของ Yamane (1967) กำหนดระดับ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไว้ที่ 0.05 จำนวนตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 290 คน ในการสุ่มตัวอย่าง นั้น ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) ด้วยวิธีการ สุ่มตัวอย่างตามความสมัครใจ (Volunteer Sampling) กำหนดจำนวนตัวอย่างจากแต่ละคณะ ตามสัดส่วนต่อจำนวนประชากรทั้งหมด และเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างแต่ละคณะด้วยวิธีตาม ความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล ตามจำนวนดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและตัวอย่าง จำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวนนักศึกษาชั้น ปีที่ 3	ร้อยละต่อจำนวน ประชากร	จำนวนตัวอย่าง
ครุศาสตร์	314	26.68	77
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	304	25.83	75
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	123	10.45	30
เทคโนโลยีการเกษตร	24	2.04	6
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	84	7.14	21
วิทยาการจัดการ	231	19.63	57
สาธารณสุขศาสตร์	97	8.24	24
รวม	1,177	100	290

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นแบบประเมินความสามารถในการกำกับ ตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Self-Regulating Capacity in Vocabulary Learning หรือ SRCvoc) ที่ออกแบบโดย Tseng, Dörnyei, และ Schmitt (Tseng, Dörnyei & Schmitt, 2006)

Tseng, Dörnyei, และ Schmitt ได้ออกแบบแบบประเมิน SRCvoc นี้โดยผ่านขั้นตอน สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นแรกเป็นการรวบรวมข้อคำถาม ขั้นที่สองเป็นการทดสอบใช้เครื่องมือวัดกับ กลุ่มตัวอย่าง และขั้นที่สามเป็นการประเมินคุณลักษณะทางจิตมิติ (Psychometric) ของแบบประเมิน SRCvoc ที่ผ่านการพัฒนามาในสองขั้นแรก ซึ่งการประเมินนี้ Tseng, Dörnyei, และ Schmitt ใช้การ วิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ทั้งการวิเคราะห์ปัจจัยในเชิงยืนยัน และเชิงสำรวจ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าตัวแบบในทางทฤษฎีของการกำกับตนเองมีความสอดคล้องกับ ข้อมูล และถือเป็นความสำเร็จในการถ่ายทอดแนวคิดการกำกับตนเองซึ่งเป็นแนวคิดทางจิตวิทยา การศึกษาไปสู่แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง (Tseng, Dörnyei & Schmitt, 2006)

แบบประเมินความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ (SRCvoc) นี้มีลักษณะเป็นแบบประเมินระดับความสามารถในการกำกับตนเองของผู้เรียนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษใน 5 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านประกอบไปด้วยข้อย่อยด้านละ 4 ข้อ มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

1. ด้านการควบคุมความยึดมั่น (Commitment Control) เป็นความสามารถในการช่วยรักษาหรือเพิ่มพูนการยึดมั่นในเป้าหมายเดิมของผู้เรียน
2. ด้านการควบคุมการรู้คิด (Metacognitive Control) เป็นความสามารถซึ่งเกี่ยวข้องกับการเฝ้าสังเกตและการควบคุมความตั้งใจ และการกำจัดการผัดวันประกันพรุ่งที่ไม่จำเป็นต่าง ๆ
3. ด้านการควบคุมความพึงพอใจ (Satiation Control) เป็นความสามารถซึ่งช่วยขจัดความเบื่อหน่ายและเพิ่มสิ่งดึงดูดใจหรือความน่าสนใจต่องาน
4. ด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) เป็นความสามารถซึ่งเกี่ยวกับการจัดการสภาพอารมณ์ที่ยุ่งเหยิง และการสร้างสภาพอารมณ์ที่จะนำไปสู่การทำให้บรรลุผลตามความตั้งใจ
5. ด้านการควบคุมสภาพแวดล้อม (Environmental Control) เป็นความสามารถ ซึ่งช่วยกำจัดการกีดขวางทางสภาพแวดล้อมที่เป็นลบ และใช้ประโยชน์จากอิทธิพลทางสภาพแวดล้อมที่เป็นบวก โดยสร้างสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรต่อการไล่ตามเป้าหมายที่ยากลำบาก

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ (SRCvoc) มาจัดทำเป็นแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเพศ และคณะที่สังกัด ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความสามารถในการกำกับตนเองของผู้เรียนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ (SRCvoc) ของ Tseng, Dörnyei, และ Schmitt (Tseng, Dörnyei & Schmitt, 2006) จำนวน 20 ข้อ โดยผู้วิจัยได้แปลความหมายของข้อคำถามจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความสับสนหรือเข้าใจผิด และได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์สังกัดศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ตรวจสอบข้อความจากต้นฉบับและฉบับแปล หลังการตรวจทานการแปลผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นความหมายของข้อความในฉบับแปลตรงและถูกต้องตามต้นฉบับ คำถามส่วนนี้ใช้มาตรประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ ตามรูปแบบของ Tseng, Dörnyei, และ Schmitt (Tseng, Dörnyei & Schmitt, 2006) ดังนี้

0	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยเล็กน้อย
3	หมายถึง	เห็นด้วยบางส่วน
4	หมายถึง	เห็นด้วย
5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

โดยผู้วิจัยกำหนดความหมายค่าเฉลี่ยระดับความสามารถในการกำกับตนเองของผู้เรียนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในการวิเคราะห์ข้อมูล เทียบเคียงกับแนวทางการกำหนดอันตรายภาคชั้นของ มัลลิกา บุณนา (2539) ดังนี้

3.33-5.00	หมายถึง	ระดับสูง
1.67-3.32	หมายถึง	ระดับปานกลาง
0.00-1.66	หมายถึง	ระดับต่ำ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แม้ว่าจะเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนามาด้วยการวิจัยอย่างเป็นระบบ 3 ขั้นตอนสำคัญ จนทำให้มีความตรง (Validity) แล้ว แต่สร้างขึ้นเป็นมาตรวัดภาษาอังกฤษ ดังนั้น ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริงผู้วิจัยจึงได้แปลเป็นภาษาไทย และหลังจากผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของฉบับแปล ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามไปทดสอบเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน ในช่วงสัปดาห์แรกของเดือนกันยายน 2563 เพื่อนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยค่า Cronbach's alpha ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของตัวแปรแต่ละตัวแปรอยู่ระหว่าง 0.76 - 0.89 จึงถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความตรงและความเที่ยงพร้อมสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อคำถามในแบบสอบถามมาจัดทำเป็นแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของ Google form เพื่อให้เกิดความสะดวกกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยได้ชี้แจงรายละเอียดเบื้องต้นและวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ในแบบสอบถาม ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลในสัปดาห์ที่สองของเดือนกันยายน 2563 โดยส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาจำนวนประมาณ 500 คนตอบตามความสมัครใจ และผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลได้ครบ 290 คนตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนดในสัปดาห์ที่สองของเดือนตุลาคม 2563 หลังจากตรวจสอบคำตอบจากผลสรุปของ Google form พบว่าข้อมูลสมบูรณ์ครบถ้วนพร้อมนำไปใช้ในการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ข้อมูลระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เปรียบเทียบความต่างของค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent samples t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาเพศชายกับเพศหญิง และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ทางเดียว (One-way ANOVA) จากนั้นใช้การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ (Post-hoc test) แบบ Least significant difference (LSD)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการควบคุมสภาพแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 รองลงมาคือการควบคุมความยืดหยุ่น ค่าเฉลี่ย 3.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการควบคุมความพึงพอใจ ค่าเฉลี่ย 3.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ความสามารถในการกำกับตนเอง	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านการควบคุมความยืดหยุ่น	3.59	0.72
ด้านการควบคุมการรู้คิด	3.50	0.75
ด้านการควบคุมความพึงพอใจ	3.06	0.58
ด้านการควบคุมอารมณ์	3.14	0.59
ด้านการควบคุมสภาพแวดล้อม	3.74	0.60
รวมทุกด้าน	3.41	0.54

เมื่อพิจารณาระดับความสามารถในการกำกับตนเองจำแนกตามเพศ รายละเอียดดังตารางที่ 3 พบว่า ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการกำกับตนเองที่ระดับสูง และทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการกำกับตนเองในด้านการควบคุมสภาพแวดล้อมมากที่สุด เช่นเดียวกัน กล่าวคือ ค่าเฉลี่ย 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ในกลุ่มนักศึกษาชาย และค่าเฉลี่ย 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 ในกลุ่มของนักศึกษาหญิง อีกทั้ง ทั้ง 2 กลุ่มยังมีระดับความสามารถในการกำกับตนเองน้อยที่สุดในด้านการควบคุมความพึงพอใจเหมือนกัน กล่าวคือ ค่าเฉลี่ย 3.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 ในกลุ่มนักศึกษาชาย และค่าเฉลี่ย 3.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 ในกลุ่มนักศึกษาหญิง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำแนกตามเพศ

ความสามารถในการกำกับตนเอง	นักศึกษาชาย		นักศึกษาหญิง	
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านการควบคุมความยึดมั่น	3.73	0.65	3.54	0.73
ด้านการควบคุมการรู้คิด	3.62	0.67	3.45	0.78
ด้านการควบคุมความพึงพอใจ	3.11	0.52	3.04	0.60
ด้านการควบคุมอารมณ์	3.24	0.58	3.11	0.59
ด้านการควบคุมสภาพแวดล้อม	3.75	0.66	3.74	0.58
รวมทุกด้าน	3.49	0.54	3.38	0.54

ผลการเปรียบเทียบความต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงรายละเอียดดังตารางที่ 4 พบว่า เพศไม่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในรายด้านพบว่า นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษด้านการควบคุมความยึดมั่นแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาชายมีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษด้านการควบคุมความยึดมั่นมากกว่านักศึกษาหญิง

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำแนกตามเพศ

ความสามารถในการกำกับตนเอง	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
						Lower	Upper
ด้านการควบคุมความยึดมั่น	2.002	288	0.046	0.18836	0.09410	0.00314	0.37357
ด้านการควบคุมการรู้คิด	1.714	288	0.088	0.17002	0.09922	-0.02527	0.36530
ด้านการควบคุมความพึงพอใจ	0.925	288	0.356	0.07048	0.07615	-0.07941	0.22036
ด้านการควบคุมอารมณ์	1.654	288	0.099	0.12834	0.07757	-0.02434	0.28101
ด้านการควบคุมสภาพแวดล้อม	0.159	288	0.874	0.01264	0.07937	-0.14358	0.16887
รวมทุกด้าน	1.605	288	0.110	0.11397	0.07101	-0.02581	0.25374

เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะรายละเอียดดังตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาทุกคณะมีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง ยกเว้นคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยคณะที่มีระดับความสามารถในการกำกับตนเองสูงที่สุดคือคณะสาธารณสุขศาสตร์ ค่าเฉลี่ย 3.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 รองลงมาคือคณะวิทยาการจัดการ ค่าเฉลี่ย 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 คณะที่มีระดับความสามารถในการกำกับตนเองน้อยที่สุดคือคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ย 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 และเมื่อพิจารณาความสามารถรายด้านของนักศึกษาแต่ละคณะพบว่า นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มีความสามารถทางด้านการควบคุมสภาพแวดล้อมมากที่สุด ในขณะที่นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมีความสามารถด้านการควบคุมความยืดหยุ่นมากที่สุด

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำแนกตามคณะ

	ด้านการควบคุมความยืดหยุ่น	ด้านการควบคุมการรู้คิด	ด้านการควบคุมความพึงพอใจ	ด้านการควบคุมอารมณ์	ด้านการควบคุมสภาพแวดล้อม	รวมทุกด้าน
คณะวิทยาการจัดการ	3.69 (0.76)	3.49 (0.87)	3.08 (0.64)	3.17 (0.61)	3.81 (0.69)	3.45 (0.62)
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.26 (0.86)	3.24 (0.89)	3.11 (0.63)	3.04 (0.75)	3.56 (0.58)	3.24 (0.64)
คณะครุศาสตร์	3.64 (0.58)	3.54 (0.70)	3.00 (0.56)	3.12 (0.44)	3.80 (0.52)	3.42 (0.45)
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.62 (0.73)	3.50 (0.69)	3.07 (0.57)	3.13 (0.58)	3.76 (0.62)	3.42 (0.54)
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3.69 (0.69)	3.62 (0.69)	2.99 (0.34)	3.04 (0.68)	3.52 (0.67)	3.39 (0.52)
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	3.54 (0.89)	3.54 (0.56)	3.13 (0.41)	3.04 (0.68)	3.88 (0.67)	3.43 (0.52)
คณะสาธารณสุขศาสตร์	3.47 (0.74)	3.50 (0.75)	3.16 (0.63)	3.04 (0.68)	3.76 (0.54)	3.46 (0.52)

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำแนกตามคณะทั้งภาพรวมทุกด้านและรายด้าน แสดงให้เห็นว่าคณะที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ระดับนัยสำคัญ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบความต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำแนกตามคณะ

ความสามารถในการกำกับตนเอง	ความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการควบคุมความยึดมั่น	ระหว่างกลุ่ม	4.752	6	0.792	1.558	0.159
	ภายในกลุ่ม	143.875	283	0.508		
	รวม	148.627	289			
ด้านการควบคุมการรู้จัก	ระหว่างกลุ่ม	2.513	6	0.419	0.731	0.625
	ภายในกลุ่ม	162.108	283	0.573		
	รวม	164.622	289			
ด้านการควบคุมความพึงพอใจ	ระหว่างกลุ่ม	0.731	6	0.122	0.361	0.903
	ภายในกลุ่ม	95.555	283	0.338		
	รวม	96.286	289			
ด้านการควบคุมอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.652	6	0.275	0.788	0.580
	ภายในกลุ่ม	98.900	283	0.349		
	รวม	100.552	289			
ด้านการควบคุมสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2.659	6	0.443	1.234	0.289
	ภายในกลุ่ม	101.643	283	0.359		
	รวม	104.302	289			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.016	6	0.169	0.576	0.749
	ภายในกลุ่ม	83.212	283	0.294		
	รวม	84.228	289			

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นรายคู่ (post-hoc test) ด้วยวิธีการ LSD พบว่าความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ด้านการควบคุมความยึดมั่น ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี้น้อยกว่านักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ที่ระดับนัยสำคัญ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความต่างของระดับความสามารถในการกำกับตนเองด้านการควบคุมความยึดมั่นของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์กับคณะอื่น ๆ

เทียบกับนักศึกษาคณะ	ความต่าง ของค่าเฉลี่ย	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน	ระดับ นัยสำคัญ	ช่วงความเชื่อมั่น 95%	
				Lower Bound	Upper Bound
วิทยาการจัดการ	-0.43	0.16	0.007	-0.75	-0.12
ครุศาสตร์	-0.38	0.15	0.014	-0.68	-0.18
มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	-0.37	0.15	0.018	-0.67	-0.06
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	-0.43	0.20	0.034	-0.83	-0.03
เทคโนโลยีการเกษตร	-0.28	0.32	0.375	-0.91	-0.34
สาธารณสุขศาสตร์	-0.21	0.20	0.282	-0.59	-0.17

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ชั้นปีที่ 3 มีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยภาพรวมที่ระดับสูง ซึ่งแม้จะไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sentürk (2016) และ Moiiinvaziri (2018) ที่ศึกษาเรื่องความสามารถของผู้เรียนในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเช่นกัน แต่นับเป็นผลดีเนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ผู้เรียนมีระดับการกำกับตนเองที่สูงกว่า โดยสาเหตุที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ชั้นปีที่ 3 มีความสามารถในการกำกับตนเองในระดับสูงอาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยวางแนวทางให้นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-3 และในแต่ละรายวิชาที่เรียนจะพยายามส่งเสริมให้นักศึกษามีกิจกรรมฝึกฝนการใช้ทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเองนอกห้องเรียน จึงอาจทำให้นักศึกษาได้ใช้กลวิธีการกำกับตนเองในรูปแบบต่าง ๆ มาตลอดไปโดยปริยายเพื่อทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจากรายวิชาเรียนให้สำเร็จลุล่วง

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงด้านที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ชั้นปีที่ 3 มีระดับการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยภาพรวมสูงสุดคือด้านการควบคุมสภาพแวดล้อม และโดยภาพรวมต่ำสุดคือด้านการควบคุมความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Moiiinvaziri (2018) ซึ่งพบว่าระดับสูงสุดคือด้านการควบคุมสภาพแวดล้อม และใกล้เคียงกับผลการศึกษาของ Moiiinvaziri (2018) ที่พบว่าระดับน้อยที่สุดคือด้านการควบคุมอารมณ์ และน้อยที่สุดเป็นลำดับที่สองคือ ด้านการควบคุมความพึงพอใจ โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่าผลการวิจัยในครั้งนี้อาจเกิดจากการที่การควบคุมสภาพแวดล้อมเป็นด้านที่ผู้เรียนจะตระหนักรู้ด้วยตนเองได้ง่ายที่สุดเพราะเป็นสิ่งเร้าภายนอกที่กระทบตัวผู้เรียนและอาจจัดการได้ง่ายที่สุด เช่น หากมีเสียงดังเกินไปขณะเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษผู้เรียนจะรู้ปัญหาและควบคุมได้โดยไม่ต้องอาศัยการสังเกตและการตระหนักรู้มากนัก ต่างจากด้านการควบคุมความพึงพอใจ ซึ่งเป็นด้านที่ผู้เรียนกำกับตนเองได้

น้อยกว่าเพราะผู้เรียนอาจต้องไตร่ตรองและสังเกตความคิดหรือความรู้สึกของตนเองมากกว่า เช่น ต้องไตร่ตรองและสังเกตความรู้สึกของตนเองก่อนจะรู้ว่าเริ่มเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และเมื่อตระหนักแล้วต้องสามารถอดทนหรือหาสิ่งดึงดูดใจตนเองเพื่อทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

2. เมื่อพิจารณาระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงพบว่าทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีความสามารถอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ด้านที่นักศึกษาชายมีระดับความสามารถในการกำกับตนเองมากที่สุดและน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุมสภาพแวดล้อม กับด้านการควบคุมความพึงพอใจ ตามลำดับ ยังเป็นด้านที่นักศึกษาหญิงมีระดับความสามารถในการกำกับตนเองมากที่สุดและน้อยที่สุดตามลำดับเหมือนกันอีกด้วย ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจมีสาเหตุจากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่คล้ายกันของนักศึกษาชายและหญิง ข้อค้นพบนี้มีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างจากการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนชายและหญิงของ Vujnovic (2017) ส่วนที่เหมือนกับผลการศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้เรียนชายและหญิงมีระดับความสามารถในการกำกับตนเองไม่แตกต่างกัน และทั้งผู้เรียนชายและหญิงมีความสามารถในการกำกับตนเองในด้านการควบคุมสภาพแวดล้อมมากที่สุด ในขณะที่ส่วนที่ต่างคือผลการศึกษาของ Vujnovic (2017) พบว่า ด้านที่ผู้เรียนชายและหญิงมีความสามารถน้อยที่สุดคือด้านการควบคุมอารมณ์

ผลการเปรียบเทียบความต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ระดับความสามารถของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงในภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการควบคุมความยึดมั่นเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยนักศึกษาชายมีความสามารถด้านนี้มากกว่านักศึกษาหญิง ตัวอย่างความสามารถในด้านนี้ เช่น เชื่อมั่นว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าที่คาดไว้เวลาเรียนรู้คำศัพท์ หรือเชื่อว่าสามารถเอาชนะอุปสรรคทั้งหมดที่มีต่อการบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้คำศัพท์ได้ (Tseng, Dörnyei & Schmitt, 2006) ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เหตุที่นักศึกษาชายมีความสามารถด้านการควบคุมความยึดมั่นมากกว่านักศึกษาหญิงในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากวัฒนธรรมของสังคมไทยที่มีมุมมองว่าผู้ชายต้องสามารถเป็นผู้นำได้ จึงอาจส่งผลให้ผู้ชายต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองมาก ตรงกันข้ามกับผู้หญิง

3. ผลการเปรียบเทียบความต่างของระดับความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาทั้ง 6 คณะในการวิจัยครั้งนี้พบว่า คณะไม่มีผลต่อความสามารถในการกำกับตนเองของนักศึกษา โดยผู้วิจัยสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะจำนวนกลุ่มที่เปรียบเทียบมีจำนวนมาก เมื่อนำมาเปรียบเทียบรวมกันในคราวเดียวจึงเป็นไปได้ยากที่จะพบความต่างอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแตกต่างไปจากการศึกษาของ Sadeghi & Khezrlou (2012) ซึ่งศึกษาผลที่สาขาวิชาและปัจจัยอื่น ๆ มีต่อความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และพบว่าสาขาวิชามีผลต่อความสามารถในการกำกับตนเอง โดยการที่ผลการศึกษาแตกต่างกันเช่นนี้มีสาเหตุที่เป็นไปได้ 2 ประการ คือ อาจเกิดจากวิธีการวิเคราะห์ที่ต่างกัน และหรืออาจเกิดจากการศึกษาเปรียบเทียบเป็นสาขาจึงเห็นความแตกต่างชัดเจนกว่าการเปรียบเทียบในระดับคณะ

อย่างไรก็ตาม ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นรายคู่ แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษด้านการควบคุมความยืดหยุ่นของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยกว่านักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ทั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาความสัมพันธ์ของความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษกับคณะหรือสาขาของผู้เรียนยังมีอยู่จำกัด ผู้วิจัยจึงเทียบเคียงกับผลการศึกษาหัวข้อใกล้เคียง คือ การศึกษาความต่างของการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์กับสาขาศิลปศาสตร์ โดย Gu (2002) ซึ่งถือได้ว่า ผลการศึกษาใกล้เคียงกัน เพราะในการศึกษาดังกล่าวพบว่านักศึกษา 2 สาขานี้ใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างกันในบางด้าน ซึ่งนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ใช้กลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์น้อยกว่านักศึกษาสาขาศิลปศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยเห็นพ้องกับ Gu (2002) ที่ให้ข้อสังเกตต่อผลการวิจัยไว้ว่า นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์อาจต้องทุ่มเทเวลาเรียนให้กับวิชาในศาสตร์ของสาขาตนซึ่งเป็นสาขาที่ผู้เรียนต้องเรียนหนักจึงอาจไม่เหลือเวลาให้กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาที่ต้องอาศัยเวลาในการเรียนรู้และฝึกฝน รวมทั้งผู้วิจัยมีความเห็นว่านักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาจมีความมุ่งมั่นกับการเรียนในศาสตร์ที่ตนมีความสนใจมากกว่าเพราะโดยธรรมชาติแล้วหากนักศึกษาเลือกเรียนคณะวิทยาศาสตร์ฯ ก็เพราะสนใจศาสตร์ทางวิทยามากกว่าภาษาซึ่งเป็นศาสตร์ทางศิลป์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ที่ปรากฏว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ชั้นปีที่ 3 โดยภาพรวมมีความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ระดับสูงนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรยึดแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันที่ทำให้นักศึกษาได้เรียนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และสนับสนุนให้ทุกรายวิชามอบหมายงานที่มีส่วนให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเอง นอกห้องเรียนต่อไป ทั้งนี้อาจให้ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษทำความเข้าใจแนวทางการกำกับตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษและนำไปสอดแทรกในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ในชั้นเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักกลวิธีการกำกับตนเองที่หลากหลายมากขึ้นและนำไปปรับใช้ตามสถานการณ์จริงต่าง ๆ นอกห้องเรียนด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะด้านการควบคุมความพึงพอใจ ที่พบว่าเป็นด้านที่นักศึกษามีความสามารถน้อยที่สุด รวมถึงอาจเน้นให้นักศึกษาหญิงฝึกกำกับตนเองในด้านการควบคุมความยืดหยุ่นให้มากขึ้นและใกล้เคียงกับนักศึกษาชาย และเน้นให้นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฝึกกำกับตนเองในด้านนี้ด้วยเช่นกัน เพื่อให้มีความสามารถมากขึ้นและใกล้เคียงกันกับนักศึกษาคณะอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ประกอบกับการใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลอธิบายสาเหตุของระดับความสามารถในการกำกับตนเองของนักศึกษาที่เหมือนหรือแตกต่างกันในรายละเอียดที่ไม่ปรากฏในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเฉพาะนักศึกษาจากคณะที่มีระดับความสามารถแตกต่างจากคณะอื่น

เอกสารอ้างอิง

- มัลลิกา บุณนาค. (2539). **สถิติเพื่อการตัดสินใจ**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Dörnyei, Z. (2005). **The Psychology of the language learner**. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Gu, Y. (2002). Gender, academic major, and vocabulary learning strategies of Chinese EFL learners. **RELJ Journal**. 33(1): 35-54.
- Khezrlou, S. & Sadeghi, K. (2011). Self-regulated vocabulary strategy use: Implications for CALL and individual variables. **MEXTESOL Journal**. 36(1): 1-17.
- Kirmizi, O. (2014). Measuring vocabulary learning strategy use of Turkish EFL learners in relation to academic success and vocabulary size. **World Journal of Education**. 4(6): 16-25.
- Liu, Z. (2010). A study on English vocabulary learning strategies for non-English majors in independent college. **Cross-cultural Communication**. 6(4): 152-164.
- Moiinvaziri, M. (2018). Exploring the role of self-regulatory capacity in vocabulary learning of Iranian EFL learners. **Research in English Language Pedagogy**. 6(2): 241-256.
- Mongkol, N. (2009). A study of vocabulary learning strategies of the first and second year students from English department at Phetchaburi Rajabhat University. **Humanities Journal**. 16(1): 130-144.
- Mizumoto, A. (2013). Effects of self-regulated vocabulary learning process on self-efficacy. **Innovation in Language Learning and Teaching**. 7(3): 253-265.
- Nirattisai, S. (2014). **Vocabulary Size and Vocabulary Learning Strategies of Thai University Students**. Master of Arts Thesis in Teaching English as an International Languages, Prince of Songkla University.

- Pintrich, P. R. (2000). The role of goal orientation in self-regulated learning. In M. Boekaerts, P. R. Pintrich, & M. Zeidner (Eds.), **Handbook of self-regulation**. San Diego: Academic Press.
- Read, J. (2004). Research in teaching vocabulary. **Annual Review of Applied Linguistics**. 24: 146-161.
- Sadeghi, K. & Khezrlou, S. (2012). Glossing mode in self-regulated vocabulary learning, and its relationship with gender, age, and field of study. **The Journal of Asia TEFL**. 9(3): 51-74.
- Sentürk, B. (2016). Self-regulation strategies and vocabulary size of EFL Turkish University students. **Procedia - Social and Behavioral Sciences**. 232: 90-97.
- Siriwan, M. (2007). **English vocabulary learning strategies employed by Rajabhat university students**. Doctor of Philosophy in English Language Studies, Suranaree University of Technology.
- Teng, F. (2015). Assessing the relationship between Vocabulary Learning Strategy Use and Vocabulary Knowledge. **PASAA**. 49: 39-65.
- Thornbury, S. (2002). **How to teach vocabulary**. Harlow: Pearson Education Limited.
- Tsai, C. & Chang, I. (2009). An examination of EFL vocabulary learning strategies of students at the University of Technology of Taiwan. **International Forum of Teaching and Studies**. 5(2): 32-38.
- Tseng, W., Dörnyei, Z. & Schmitt, N. (2006). A new approach to assessing strategic learning: The case of self-regulation in vocabulary acquisition. **Applied Linguistics**. 27(1): 78-102.
- Vujnović, M. (2017). **The Role of Self-Regulation in EFL Vocabulary Knowledge**. Master of Arts Thesis in English Language and Literature - Teaching English As a Foreign Language and Pedagogy, J. J. Strossmayer University of Osijek.
- Wei, M. (2007). An examination of vocabulary learning of college-level learners of English in China. **The Asian EFL Journal**. 9(2): 93-114.
- Yamane, T. (1967). **Statistics: An Introductory Analysis**. New York: Harper International Edition.
- Yeh, C. & Wang, Y. (2004). An investigation into vocabulary learning strategies used by senior high school students in Taiwan. **Taiwan Journal of TESOL**. 1(2): 1-44.
-

- Zhang, Y. (2011). The Use of Vocabulary Learning Strategies by Good and Poor Language Learners: A case study of Chinese non-English major sophomores. Dissertation, Kristianstad University, School of Teacher Education.
- Zimmerman, B. J. (1990). Self-regulated learning and academic achievement: an overview. *Educational Psychologist*. 25(1): 3-17.

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการระบบสารสนเทศกับการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

RELATIONSHIP BETWEEN MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS WITH EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE MANAGE OF THE SCHOOLS EXPANDING EDUCATIONAL OPPORTUNITIES UNDER SAMUT SAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

อารีย์ ศรีโกศา^{1*} และ สมกุล ถาวรกิจ¹
Aree Sripoka^{1*} and Somkul Tharwonkit¹

Received : 29 September 2020

Revised : 20 August 2021

Accepted : 24 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการจัดการระบบสารสนเทศและระดับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส และความสัมพันธะระหว่างการจัดการระบบสารสนเทศกับการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารและครู จำนวน 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการระบบสารสนเทศกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

คำสำคัญ: การจัดการระบบสารสนเทศ การประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

¹Master Degree Program in Educational Administration, Siam Technology College

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: atkman008@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the level of information system management and the level of educational quality assurance implementation of schools to expand opportunities. and the relationship between the organization of information systems and educational quality assurance. of schools expanding educational opportunities under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office The sample group used in the research consisted of 260 administrators and teachers. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. and Pearson's correlation coefficient.

The results of the research were as follows: 1) School information system management expanded educational opportunities in the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office. There is a high level of work. 2) Education quality assurance in schools expanding educational opportunities under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office The operation is at a high level. 3) The relationship between information system management and educational quality assurance of schools expanding educational opportunities under the Samut Sakhon Primary Education Service Area Office.

Keywords: Information System Management, Quality Assurance, the school expanding educational opportunities

บทนำ

ระบบสารสนเทศทางการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนานโยบายการวางแผนและพัฒนาการศึกษาของชาติ ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 4 เรื่องการขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีจุดมุ่งหมายในการเร่งขยายการเข้าถึงบริการการศึกษาอย่างทั่วถึงทั้งในเมืองและชนบททุกระดับทุกประเภท กระจายโอกาสและสร้างความเป็นธรรมให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ให้ได้รับบริการทางการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตลอดจนการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ต้องตระหนักถึงการจัดระบบบริหารที่เป็นเชิงระบบ สอดรับกับการจัดการศึกษาที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนให้มากที่สุด นอกจากนี้การจัดเตรียมความพร้อมในระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาและการนำข้อมูลไปใช้ต้องเป็นหัวใจของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการวางระบบบริหารจัดการ

พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพเป็นไปตามที่กฎหมายกฎกระทรวงต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554)

จากเป้าหมายและกรอบแนวทางการดำเนินงานข้างต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา ต้องตระหนักถึงการจ้ดระบบบริหารที่เป็นเชิงระบบสอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนให้มากที่สุด นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมในระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาและการนำข้อมูลไปใช้ต้องเป็นหัวใจของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการวางระบบบริหารจัดการ การจ้ดระบบสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพเป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวงต่าง ๆ ได้กำหนดไว้เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่องการบริหารข้อมูลสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2549 เป็นต้น ซึ่งการจ้ดระบบสารสนเทศเป็น 1 ใน 8 ประการของหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดระบบสารสนเทศที่ดีในสถานศึกษานั้นต้องเป็นไปตามกระบวนการหรือขั้นตอนที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ โดยการจัดระบบสารสนเทศตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ดังกล่าว จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ มีกระบวนการวิเคราะห์ประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ และมีความสมเหตุสมผล

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดการระบบสารสนเทศกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง ทางด้านการจ้ดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพสถานศึกษา และการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการระบบสารสนเทศกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2560 จาก 24 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหาร 24 คน และครู 767 คน รวม 791 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จาก 24 โรงเรียน ผู้บริหาร 24 คน และครู 236 คน รวม 260 คน ซึ่งผู้วิจัยได้หาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และคณะ, 2559) หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 6 ข้อตอน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 4 ด้าน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยดังนี้

1. การนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือจากประภา ตันติวุฒิ (2557) และอดิสร โค้วเนื่องศรี (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษานำมาประยุกต์ใช้ และผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใหม่

1.2 นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขอบหนังสือจากหลักสูตรถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

2.2 แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน และคำนวณหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและการใช้ภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงโดยใช้เทคนิค Item - Objective Congruence Index (IOC) ได้ค่า IOC อยู่ช่วงคะแนนระหว่าง 0.67 - 1.00

2.3 หลังจากที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 คน ในโรงเรียนวัดวังน้ำเขียว ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Aalpha Coefficient) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

2.4 นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

2.5 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบสอบถามแล้ว ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด จะนำมาเป็นข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอบหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แจกแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยการออกแจกแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยครูจะส่งแบบสอบถามคืนมาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 260 ชุด และให้เวลาในการทำแบบสอบถาม 3 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 260 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์และนำเสนอต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์และนำเสนอเป็นรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลแสดงเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนขยายโอกาสและการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส ตามความคิดเห็นผู้บริหารและครู วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย
3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดระบบสารสนเทศ กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส ตามความคิดเห็น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 260 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง 183 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 แบ่งเป็นตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 และครู จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 90.80 ส่วนใหญ่มี อายุ 30-40 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 45.80 โดยมีระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 57.70 มีประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่ 5-10 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20 มีผลการวิจัย ดังนี้

1. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.46) รองลงมาคือ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.43) ขั้นตอนการรายงานผลข้อมูล ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.51) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.48) ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.57) และขั้นที่มีการปฏิบัติงานค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขั้นตอนประมวลผลข้อมูล ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.60)
2. การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครมีระดับการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการตรวจสอบคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ ด้านการปรับปรุงคุณภาพ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.43) ด้านการควบคุมคุณภาพ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.46) และด้านที่มีการดำเนินงานค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการประเมินคุณภาพ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.51)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการระบบสารสนเทศกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตามอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการจัดระบบสารสนเทศกับการประกันคุณภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดเก็บข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.60$) รองลงมาคือด้านวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับด้านรายงานผลข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.58$) ด้านเก็บรวบรวมข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.54$) ด้านตรวจสอบข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.54$) และด้านประมวลผลข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่ำที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.41$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการจัดระบบสารสนเทศกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเป็นการจัดเก็บทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลและส่วนของสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างมีระบบทำให้สะดวกต่อการค้นหาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ขั้นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ขั้นการจัดเก็บข้อมูล รองลงมาคือ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล การรายงานผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล และขั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือขั้นการประมวลผลข้อมูล อาจเนื่องมาจากการนำข้อมูลดิบมาประมวลผล เป็นสารสนเทศ ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการประมวลผลข้อมูลโดยตรง และเลือกใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยและ การใช้สถิติที่เหมาะสมในการจัดกลุ่มแยกแยะตามลักษณะและประเภทของสารสนเทศ แต่มีความตระหนักว่าการจัดให้มีแหล่งรวมของข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย มีการจำแนกข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบสะดวกต่อการนำไปใช้ในโรงเรียน โดยมีสถานที่ ครุภัณฑ์ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกุล เงินทอง (2550) ที่วิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า การพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศ และวิธีการในการตรวจสอบข้อมูลของโรงเรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการประมวลผล ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจัดเก็บข้อมูลไว้

เป็นการเฉพาะและเพียงพอสอดคล้องกับปริมาณงานและความต้องการของผู้ใช้ ควรจัดอบรมให้ความรู้ทางสถิติและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลและควรจัดอบรมให้ความรู้และเทคนิควิธีการแก่ผู้ที่มีหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา

2. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าการตรวจสอบข้อมูลช่วยให้ข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วให้เป็นปัจจุบันและตรงวัตถุประสงค์ของการใช้และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านการตรวจสอบคุณภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การปรับปรุงคุณภาพการควบคุมคุณภาพ และ การประเมินคุณภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วยการทบทวนคุณภาพของสถานศึกษาการประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด พรหมจ้อย (2552) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของจังหวัดนนทบุรี” พบว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความเป็นไปได้สามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริงเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และมีความเหมาะสม

3. จากผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการระบบสารสนเทศกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทุกคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 กล่าวคือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการจัดระบบสารสนเทศกับการประกันคุณภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดเก็บข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านวิเคราะห์ข้อมูล เช่นเดียวกับด้านรายงานผลข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และด้านประมวลผลข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการประกันคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยการตรวจสอบจากข้อมูลสารสนเทศ เป็นหลัก ดังนั้นหากข้อมูลสารสนเทศมีระบบขั้นตอนที่สมบูรณ์จะส่งผลให้สามารถควบคุมและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นจริง สอดคล้องกับ จันทิรา จันทเลิศ (2551) ได้ศึกษา เรื่อง การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพสถานศึกษาส่วนใหญ่มีนโยบาย มีการวางแผนอย่างเป็นระบบกำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลและการประมวล โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ได้อิงวิเคราะห์แล้วให้เป็นปัจจุบันและตรงวัตถุประสงค์ของการใช้และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

1.1 ขั้นการจัดเก็บข้อมูล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นควรจัดให้มีแหล่งเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศไว้ในโรงเรียนชัดเจนมีการจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลและสารสนเทศในการเก็บรักษา และมีการปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศให้มีความเป็นปัจจุบัน

1.2 ขั้นการประมวลผลข้อมูล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ควรมีการจัดหาเครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ค่าสถิติ หรือผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ง่าย สะดวกรวดเร็ว และควรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมาดำเนินงานประมวลผลข้อมูล

2. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2.1 ด้านการตรวจสอบคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นควรมีการนำผลการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลไปพัฒนาการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 ด้านการประเมินคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ควรมีการให้บุคลากรครูได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ เรื่องการวัดและประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและมีการเผยแพร่รายงานการปฏิบัติงาน ในรอบปีสู่กลุ่มเป้าหมายอย่างครบถ้วน

3. ควรส่งเสริมพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศควบคู่กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เพื่อที่จะนำผลจากการศึกษามาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาโดยเปรียบเทียบโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพกับโรงเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศกับการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ธา จันทเลิศ. (2551). การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4.
การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

-
- ประภา ตันติวุฒิ. (2557). สภาพการดำเนินงานเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- พิกุล เงินทอง. (2550). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา:
กรอบและแนวการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สาธิตวัดพระศรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๙. กรุงเทพฯ: ศูนย์สาธิตวัดพระศรี.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของจังหวัด
นนทบุรี” สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2553. จาก
<http://www.stou.ac.th/offices/ord/New/download/r282.pdf>
- อดิสร ไคว่เนื่องสร.(2558). ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานการประกันคุณภาพภายใน.
ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิและคณะ. . (2559). การศึกษาอิสระ Independent Studies.
กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Journal of Educational and Psychological
Measurement. 30(3), 607-610.
-

การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของมีมกับการเสียดสี ในภาษาอังกฤษและภาษาไทย

CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS IN MEME AND SARCASM IN ENGLISH AND THAI

กษิรา จันทะสะเร¹
Kasira Chantasare¹

Received : 1 August 2020

Revised : 9 August 2021

Accepted : 24 August 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบของมีมที่สื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย 2) ศึกษาหัวข้อและความหมายของมีมที่สื่ออารมณ์เสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย และ 3) เปรียบเทียบการใช้มีมเพื่อสื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นมีมภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่สื่ออารมณ์เสียดสีทั้งที่มีเฉพาะข้อความหรือรูปภาพและข้อความประกอบรูปภาพจาก Facebook Page ชื่อ Sarcasmlol และจาก Facebook Page ชื่อ MEME Thailand ตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 – มิถุนายน 2563 ซึ่งมีค่าความสอดคล้องในการหาคุณภาพเครื่องมือ (IOC) เท่ากับ 0.7 การวิเคราะห์รูปแบบของมีมใช้เกณฑ์ด้านความหมายของฮิอาอิและชิมาดะ ส่วนการศึกษาหัวข้อและความหมายของมีมใช้หลักการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์

ผลการวิจัยพบว่ามีมภาษาอังกฤษที่สื่ออารมณ์เสียดสีมี 8 รูปแบบ ส่วนมีมภาษาไทยมี 4 รูปแบบ สำหรับหัวข้อและความหมายของมีมภาษาอังกฤษมีการอ้างถึง 15 หัวข้อ ส่วนภาษาไทยมีการอ้างถึง 13 หัวข้อ เมื่อเปรียบเทียบมีมภาษาอังกฤษและภาษาไทยพบว่าแนวโน้มที่จะมีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมทางอินเทอร์เน็ต

คำสำคัญ: มีม การเสียดสี การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์

¹ศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹Language Center, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: kasira.chan@vru.ac.th

ABSTRACT

The objectives of the study were 1) to study the classes of sarcastic Meme in English and Thai considered the types; 2) to study the references and meanings of sarcastic meme and 3) to compare sarcastic Meme in English and Thai. The purposive sample in this research were Memes with only text or image and Memes with both text and image in English and Thai from Facebook Page Sarcasmlol and MEME Thailand posted on January 2019 to June 2020 which the Item Objective Congruence (IOC) index is equal to 0.7 using Hiai and Shimada's patterns and critical discourse analysis to study meme's topic and their meanings.

The results showed that there were 8 classes to show sarcasm in English Memes and 4 classes in Thai Memes. In addition, there were 15 references in English. There were 13 references in Thai. The findings suggested that there might be transmission through internet culture.

Keywords: Meme, Sarcasm, CDA

บทนำ

มนุษย์ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสื่อสารในปัจจุบัน Facebook เป็นหนึ่งในช่องทางที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมากใช้สื่อสารเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน แสดงความเห็นและอารมณ์ความรู้สึก (Rambe, 2012) มีม (Meme) เป็นวิธีหนึ่งที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเผยแพร่และส่งต่อกันผ่าน Facebook โดยการใช้ถ้อยคำร่วมกับรูปภาพเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงอารมณ์ขันหรือวิพากษ์วิจารณ์ปรากฏการณ์ทางสังคม เช่น พฤติกรรม วิถีชีวิต ความเชื่อ หรือสิ่งที่กำลังเป็นที่นิยมในสังคม เป็นต้น (Dawkins, 2006; Triyono & Putra, 2016)

มีม (Meme) เป็นการสื่อสารเกี่ยวกับพฤติกรรมและวัฒนธรรมของคนในสังคมผ่านรูปภาพและข้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็น การล้อเลียนแบบ การล้อเลียน การเสียดสีที่เกิดขึ้นในข่าวหรือชีวิตประจำวัน มีมมีลักษณะเฉพาะทางภาษาเพื่อใช้ในการวิพากษ์วิจารณ์ถึงสิ่งที่กล่าวอ้างถึง (Octavita & Zaimar, 2018) มีมมักประกอบด้วย ข้อความส่วนบนของภาพซึ่งมีหน้าที่ในการเกริ่นนำ และข้อความที่อยู่ด้านล่างของภาพมีหน้าที่สำคัญในการเข้าถึงอารมณ์ของผู้รับสาร (Triyono & Putra, 2016) ดังตัวอย่างในภาพที่ 1

Girls after forgetting their
Instagram password 🤔🤔

ภาพที่ 1 ตัวอย่างรูปแบบของมีม

Shifman (2013) อธิบายองค์ประกอบของมีมว่าประกอบด้วยรูปแบบการจัดองค์ประกอบ (Form) เนื้อหา (Content) ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมเศรษฐกิจและการเมือง และความเกี่ยวข้องของข้อความและผู้สร้างมีม (Stance) ลักษณะและองค์ประกอบที่กล่าวมานั้นทำให้มีมมีคุณสมบัติในการเข้าถึงกลุ่มคนได้ทั้งระดับบุคคลและระดับสังคม (Milner, 2016)

มนุษย์ใช้ภาษาในการสื่อสารเกี่ยวกับสถานะอารมณ์ของตน การเสียดสีเป็นวิธีการใช้ภาษาแบบหนึ่งเพื่อทำร้ายความรู้สึกผู้อื่นหรือวิพากษ์วิจารณ์บางสิ่งด้วยความขบขัน การเสียดสีเกิดขึ้นได้ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน เราสามารถสังเกตการพูดเสียดสีจากน้ำเสียง สีหน้า และภาษากาย ในขณะที่การเขียนเสียดสีเข้าใจยากกว่า เนื่องจากเราไม่สามารถตีความจากรูปคำและความหมายที่ปรากฏโดยตรงได้ วิธีการระบุลักษณะของภาษาที่ใช้ในการเสียดสีวิธีการหนึ่งคือ วิธีกฎเป็นพื้นฐาน (Rule-based Approach) โดยพิจารณาจากลักษณะการสร้างประโยค ความหมาย รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบการสร้างประโยค ซึ่งวิธีนี้มักใช้ในการจัดกลุ่มหรือแบ่งประเภทการเสียดสีในภาษา ทั้งนี้ วิธีการดังกล่าวสามารถจำแนกออกเป็นวิธีความหมายเป็นฐาน (Semantic-based Approach) ซึ่งเน้นพิจารณาการใช้ความหมายของคำ ลักษณะของโครงสร้างประโยค และความสัมพันธ์ระหว่างคำที่ใช้ในภาษากับบริบทในการใช้ (Liu, 2012; Sindhu & Vadivu, 2018)

Critchley (2002) กล่าวถึงรูปแบบหนึ่งของการเสียดสีว่าเกิดจากการอ้างถึงสิ่งที่ตรงกันข้ามกับสิ่งที่ต้องการสื่อ ซึ่งลักษณะดังกล่าวอาจทำให้ผู้รับสารไม่เข้าใจความหมายของผู้ส่งสาร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความหมายของมีมที่ใช้สื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทยว่ามีลักษณะอย่างไร มีการอ้างถึงเรื่องใด และมีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร โดยนำหลักการการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์มาใช้เพื่อหาคำตอบข้างต้น

การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เป็นการศึกษาเหตุผลและวิธีการใช้วาทกรรมเพื่อสื่อความหมายด้านวัฒนธรรมและคตินิยมของผู้ส่งสาร จากปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีความซับซ้อน (Ramanathan & Hoon, 2015; Wodak & Meyer 2009) Van Dijk (2003) กล่าวถึงการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ว่าเป็นการศึกษาความคิดของกลุ่มคนในสังคมผ่านถ้อยความที่มีอิทธิพลต่อโครงสร้างทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ Fairclough (1992) ที่เชื่อว่าวาทกรรม

มีอิทธิพลต่อรูปแบบของอัตลักษณ์ทางสังคม วาทกรรมช่วยกำหนดความสัมพันธ์ของมนุษย์ และวาทกรรมมีส่วนช่วยสร้างระบบความคิดและความเชื่อของคนในสังคม นอกจากนี้ Locke (2004) อธิบายความสัมพันธ์ของวาทกรรมกับสังคมว่า โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น ชนชั้น อายุ และเพศเป็นตัวกำหนดวาทกรรม Rogers, et al. (2005) จึงเสนอการพิจารณาวาทกรรมจากเรื่องเศรษฐกิจ เชื้อชาติ ชนชั้น เพศ ศาสนา การศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และ McGregor (2010) เชื่อว่า การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์เหมาะสำหรับการอธิบาย ตีความ วิเคราะห์และวิพากษ์ชีวิตทางสังคมผ่านวาทกรรมที่สร้างขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Fulcher (2010) ที่เชื่อว่าการวิเคราะห์วาทกรรมจะทำให้เราเข้าใจการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในมิติด้านข้อความสามารถสังเกตวิธีการใช้ภาษาในวาทกรรมว่าวาทกรรมแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับบริบทนั้นอย่างไร โดยพิจารณาจากการจัดเรียงคำศัพท์ในประโยค หรือมีการเรียบเรียงประโยคเป็นถ้อยความในลักษณะใด จากนั้นพิจารณาความสัมพันธ์ของผู้ส่งสาร ผู้รับสาร และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับบริบทนั้นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อความนั้นอย่างไร (Eriyanto, 2001)

วิธีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ตามแนวคิดของ Fairclough มีองค์ประกอบ 3 มิติ ดังนี้

1. มิติบรรยายความ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบทางภาษาทั้งวัจนกรรมและอวัจนกรรม เช่น ภาษา ภาพ สี เป็นต้น เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาและความหมายของตัวบท
2. มิติตีความ คือ การวิเคราะห์ความหมายแฝงที่ซ่อนในตัวบท โดยเฉพาะความหมายที่สัมพันธ์กับความเชื่อ และอุดมการณ์ใจสังคม
3. มิติอธิบายความ คือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับบริบททางสังคม วัฒนธรรม

จากหลักการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ดังกล่าวจะเห็นว่าเป็นหลักการที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ความหมายของมีมที่สื่อถึงประเด็นต่าง ๆ ในสังคมและวัฒนธรรมที่มีการเผยแพร่มีมเมื่อศึกษางานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในการศึกษามีม พบว่า งานส่วนใหญ่ศึกษามีมที่สื่ออารมณ์ขัน หรือไม่มีการกำหนดขอบเขตในการเลือกศึกษา (Ardelia & Zubaidah, 2018; Kariko, 2013; Jaroenkitboworn, 2020; กาญจนา เจริญเกียรติบรร, 2548) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบ หัวข้อและความหมายของมีมที่สื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและไทย เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของทั้งสองภาษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบของมีมที่สื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาหัวข้อและความหมายของมีมที่สื่ออารมณ์เสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้มีมเพื่อสื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นมีม (Meme) ทั้งที่มีเฉพาะข้อความหรือรูปภาพและมีมีมที่มีรูปภาพประกอบข้อความภาษาอังกฤษและภาษาไทย โดยเลือกเก็บข้อมูลมีมที่เผยแพร่ตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 - มิถุนายน 2563

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้คือ มีม (Meme) ทั้งที่มีเฉพาะข้อความหรือรูปภาพและมีมีมที่มีรูปภาพประกอบข้อความที่สื่อความหมายเสียดสีจาก Facebook Page ชื่อ Sarcasmlol จำนวน 103 มีม และจาก Facebook Page ชื่อ MEME Thailand จำนวน 33 มีม ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์พิจารณาถึงความหมายสื่อการเสียดสีของ Hiai & Shimada (2016)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการพิจารณารูปแบบของภาษาที่ใช้ในการเสียดสีในมีม ใช้เกณฑ์พิจารณารูปแบบความสัมพันธ์ของประโยคด้านความหมายเพื่อใช้เสียดสีในมีม 8 รูปแบบของ Hiai & Shimada (2016) สำหรับการวิเคราะห์ความหมายของมีมใช้การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ตามแนวคิดของ Eriyanto (2001)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการพิจารณาลักษณะของภาษาที่สื่ออารมณ์เสียดสี ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกเกณฑ์การพิจารณารูปแบบความสัมพันธ์ของประโยคด้านความหมายเพื่อใช้เสียดสีของ Hiai & Shimada (2016) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

2. นำเกณฑ์การพิจารณาดังตารางที่ 1 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาศาสตร์ 3 ท่าน (Face Validity) เป็นผู้ตรวจสอบเกณฑ์การพิจารณาและตัวอย่างประโยคว่าสอดคล้องและสื่ออารมณ์เสียดสีหรือไม่ และความเป็นปรนัยของเกณฑ์การพิจารณา (Objectivity) ว่าทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการจำแนกลักษณะภาษาที่ใช้ในการเสียดสี โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนคือ +1 ถ้ารูปแบบลักษณะความสัมพันธ์ด้านความหมายสอดคล้องกับตัวอย่างประโยค 0 ถ้าไม่แน่ใจ และ -1 ถ้ารูปแบบลักษณะความสัมพันธ์ด้านความหมายไม่สอดคล้องกับตัวอย่างประโยค แล้วนำผลการให้คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าความสอดคล้อง โดยมีค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยรวมเท่ากับ 0.7 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำคือ 0.5

ตารางที่ 1 เกณฑ์การพิจารณารูปแบบความสัมพันธ์ด้านความหมายของประโยคที่ใช้สื่ออารมณ์
เสียดสีของ Hiai & Shimada (2016)

รูปแบบ	ลักษณะความสัมพันธ์ด้านความหมาย	ตัวอย่างประโยค
1.	รูปแบบที่มีทั้งความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบ	It's not sweet at all, it is called delicate sweetness.
2.	รูปแบบที่มีประโยคที่มีความหมายเชิงบวกตามด้วยประโยคที่มีความหมายเชิงลบ หรือ ประโยคที่มีความหมายเชิงลบตามด้วยประโยคที่มีความหมายเชิงบวก	Sweet and delicious oranges. They are rotten in a delivery box.
3.	รูปแบบที่มีประโยคให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง	I was thinking whether to buy the product because price is (good/expensive).
4.	รูปแบบที่มีกลุ่มคำที่มีความหมายเชิงบวกตามด้วยกลุ่มคำที่มีความหมายเชิงลบ หรือ กลุ่มคำที่มีความหมายเชิงลบตามด้วยกลุ่มคำที่มีความหมายเชิงบวก	Deliver was good but the product was not.
5.	รูปแบบที่มีประโยคที่มีความหมายเชิงเปรียบเทียบระหว่างสถานการณ์ที่ไม่ดีกับสถานการณ์ที่แย่กว่า	I regret that I bought this product, but it's better than losing money again.
6.	รูปแบบที่มีประโยคที่มีความหมายเชิงเปรียบเทียบสิ่งที่กล่าวถึงกับสิ่งที่ดีกว่า	I know more delicious oranges that are sold nearby.
7.	รูปแบบที่มีประโยคที่สามารถตีความความหมายเชิงลบ โดยพิจารณาจากความหมายที่แฝงอยู่ในภาพรวมของสิ่งที่กล่าวถึง	If this were a disposable product, I would get satisfaction about it.
8.	รูปแบบที่รูปประโยคไม่เจาะจงความหมายเชิงบวกหรือลบ ซึ่งผู้รับสารต้องตีความเอง ทั้งนี้ จะพิจารณารูปภาพประกอบในมิมด้วย เนื่องจากจะช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายในบริบทนั้นได้ง่ายขึ้น	I can use it so so.

ที่มา: Hiai & Shimada (2016)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจาก Facebook Page ชื่อ Sarcasmlol และ MEME Thailand ตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 - เดือนมิถุนายน 2563 เนื่องจากเป็นแหล่งเผยแพร่มีมที่เกี่ยวกับการเสียดสีที่แสดงผ่านอารมณ์ขันด้วยภาษาอังกฤษและภาษาไทย โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความสัมพันธ์ด้านความหมายของ Hiai & Shimada (2016) พบมีมที่มีรูปแบบตรงกับเกณฑ์การคัดเลือกจาก Sarcasmlol จำนวน 103 มีม และจาก MEME Thailand จำนวน 33 มีม ทั้งนี้จำนวนของมีมที่นำมาวิเคราะห์ภาษาอังกฤษและภาษาไทยต่างกันเนื่องจากความถี่ในการเผยแพร่มีม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ด้านความหมายจากข้อความในมีมโดยใช้เกณฑ์ของฮิอานและชิมาดะ
2. วิเคราะห์ความหมายของมีมโดยพิจารณาจากข้อความและรูปภาพที่ปรากฏในมีมด้วยหลักการวิเคราะห์หวัทกรรมเชิงวิพากษ์
3. จัดกลุ่มหัวข้อของมีมที่สื่ออารมณ์เสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทยจากการพิจารณาความหมายของมีม
4. เปรียบเทียบการใช้มีมเพื่อสื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทยโดยพิจารณาจากรูปแบบความสัมพันธ์ของข้อความ หัวข้อและความหมายที่มีมนั้นกล่าวอ้างถึง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษารูปแบบ ความหมายและการอ้างถึงหัวข้อต่าง ๆ ของมีมที่ใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของมีมเพื่อสื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย จัดกลุ่มหัวข้อและความหมายของมีมที่สื่ออารมณ์เสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย และเปรียบเทียบการใช้มีมเพื่อสื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ผู้วิจัยขอกกล่าวถึงผลการวิจัยตามลำดับข้างต้นดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. รูปแบบมีมที่สื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย

การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ด้านความหมายของประโยคภาษาอังกฤษในมีม พบว่ามีทั้ง 8 รูปแบบ เรียงตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อยตามลำดับดังนี้

รูปแบบที่ 8 เช่น One day before exam, I become the most religious person on earth.

รูปแบบที่ 7 เช่น Dear Americans, Please do not ever make a movie about saving the world again. Regard, The World

รูปแบบที่ 5 เช่น Police - Why didn't you report your stolen credit card? Man - The thief was spending less than my wife. และรูปแบบที่ 6 เช่น My profile picture is older than most relationships last nowadays ทั้งนี้พบความถี่ในการเผยแพร่มีมที่มีรูปแบบทั้งสองเท่ากัน

รูปแบบที่ 1 เช่น A mothers love is unconditional. Her temper is another subject.

รูปแบบที่ 2 เช่น Your secrets are safe with me. I can't remember my own passwords.

รูปแบบที่ 4 เช่น Rule of Maths. If it seems easy, you're doing it wrong.

รูปแบบที่ 3 เช่น DRIVE SLOW & SEE OUR CITY. DRIVE FAST & SEE OUR JAIL.

ส่วนการศึกษารูปแบบของลักษณะข้อความภาษาไทยในมีมพบว่ามี 4 รูปแบบ เรียงตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อยตามลำดับดังนี้

รูปแบบที่ 7 เช่น “อ้าวมีลูกแล้วเหอ ยินดีด้วย” Me: เปล่ามันคือ อาหาร!

รูปแบบที่ 8 เช่น ผมบอกแมวของผมว่าอย่านั่งบนคีย์บอร์ด แล้วมันก็ทำตามที่ผมบอกจริงๆ จริง ๆ ทั้งนี้ ข้อความดังกล่าวต้องพิจารณารูปภาพในมีมประกอบด้วย ผู้รับสารจึงจะเข้าใจความหมายที่ผู้สร้างมีมต้องการสื่อ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 มีมที่ใช้รูปแบบที่ 8

รูปแบบที่ 5 เช่น เมื่อเพื่อนบอกว่าคุณจะตก 3 วิชาในปลายภาคนี้ แต่คุณก็พิสูจน์ว่าเพื่อนคุณคิดผิด เพราะคุณตกทุกวิชา และรูปแบบที่ 6 ซึ่งพบว่าต้องพิจารณารูปภาพในมีมประกอบด้วย ดังภาพที่ 3 ทั้งนี้พบความถี่ในการเผยแพร่มีมที่มีรูปแบบทั้งสองเท่ากันเหมือนในมีมภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 3 มิมที่ใช้รูปแบบที่ 6

การพบรูปแบบความสัมพันธ์ด้านความหมายในมีมภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่ต่างกัันดังกล่าวข้างต้นอาจเชื่อมโยงกับลักษณะของวัฒนธรรม กล่าวคือ วัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยม (Individualism) ซึ่งสะท้อนความคิดที่บุคคลให้ความสำคัญกับตนเองมากกว่าคนในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นผ่านมีมภาษาอังกฤษ และวัฒนธรรมแบบคตริรวมหมู่ (Collectivism) ซึ่งสะท้อนความคิดของบุคคลที่ให้ความสำคัญกับคนในกลุ่มเดียวกันมากกว่าตนเอง ดังตัวอย่างจากมีมภาษาไทย ดังนั้น จึงพบรูปแบบในมีมภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย ซึ่งอาจเป็นเพราะมีมภาษาอังกฤษสะท้อนเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับชีวิตส่วนบุคคล ส่วนมีมภาษาไทยเป็นการสะท้อนเรื่องที่เกิดกับคนหมู่มากในสังคม

2. หัวข้อและความหมายของมีมที่สื่ออารมณ์เสียตสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย

การศึกษาหัวข้อและความหมายของมีมที่สื่ออารมณ์เสียตสีในภาษาอังกฤษพบว่า มี 15 หัวข้อ ได้แก่ การศึกษา ความรัก บุคลิกลักษณะนิสัย การแต่งงาน วัฒนธรรมการใช้อินเทอร์เน็ต เงินและความมั่งคั่ง รูปร่างหน้าตา สถานการณ์ปัจจุบัน ครอบครัว เพศ การปฏิสัมพันธ์ในสังคม โฆษณา งาน รถยนต์ ธรรมชาติ

หัวข้อการศึกษาพบการสื่อความหมายเสียตสีที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน และพบการเสียตสีตนเองและสถานที่ นอกจากนี้ ยังพบการสื่อความหมายเสียตสีการศึกษาที่เชื่อมโยงกับสังคม เช่น

Father: I have 4 sons. 1st – Engineer, 2nd – MBA, 3rd – Ph.D, 4th – Thief

Neighbour: So, why don't you throw your 4th son out of the house?

Father: I Can't, He is the only one earning in the house, rest are jobless.

หัวข้อความรักพบว่าส่วนใหญ่เป็นการเสียตสีตนเอง เช่น If being single was a sport, I would have been representing my country at the highest level.

หัวข้อการแต่งงานพบการเสียดสีผ่านมุมมองของสามีหรือภรรยา เช่น I don't need Google my wife knows everything

หัวข้อบุคลิกลักษณะนิสัยพบการกล่าวถึงตนเองในความหมายเชิงลบ เช่น

Teacher: Can anyone give me examples of things that are useless?

Me: *raises hand*

Teacher: Very good, any other examples

หัวข้อวัฒนธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า มีการนำลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเสียดสี เช่น I get ignored so much. My name should be terms and conditions.

หัวข้อเงินและความมั่งคั่ง พบการกล่าวถึงสถานะการเงินและการเปรียบเทียบกับสิ่งของคนอื่น เช่น People don't know, the tiny pocket on your jeans is for your salary.

หัวข้อรูปร่างหน้าตา พบการสื่อความหมายเชิงลบที่มีต่อรูปร่างหน้าตาของตนเอง เช่น I'm actually very attractive if you stand far enough.

หัวข้อสถานการณ์ปัจจุบันพบเรื่องการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยใช้คำหรือรูปภาพที่มีความหมายและลักษณะตรงข้ามกัน เช่น The most negative word of 2020 is 'Positive'.

หัวข้อครอบครัว พบว่า มีการอ้างถึงคนในครอบครัวเรื่องบุคลิกลักษณะนิสัย เช่น A mother love is unconditional. Her temper is another subject.

หัวข้อเพศ พบการกล่าวถึงความแตกต่างของบุคลิกลักษณะนิสัยของเพศชายและเพศหญิง โดยต้องพิจารณารูปภาพในมีมประกอบ ดังตัวอย่างในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 มีมที่อ้างถึงหัวข้อเพศ

หัวข้อการปฏิสัมพันธ์ในสังคมพบว่าเป็นการกล่าวถึงบุคคลที่ 3 ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยในเชิงลบ ดังตัวอย่างภาพที่ 5

ภาพที่ 5 มีมที่อ้างถึงหัวข้อการปฏิสัมพันธ์ในสังคม

หัวข้อโฆษณา พบว่ามีการสื่อความหมายเชิงลบเรื่องปริมาณสินค้าหรือรูปลักษณ์ของสินค้าในโฆษณาซึ่งต่างจากความเป็นจริง ซึ่งต้องพิจารณารูปภาพในมีมประกอบด้วย ดังตัวอย่างในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 มีมที่อ้างถึงหัวข้อโฆษณา

หัวข้องาน พบว่า มีการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับชีวิตการทำงาน เช่น We're looking for someone aged 22-26 with 30 years of experience.

หัวข้อรถยนต์พบการกล่าวถึงวิธีการขับขี่ของผู้อื่น เช่น IF YOU THINK AM SLOW WHY ARE YOU BEHIND?

หัวข้อธรรมชาติพบว่า มีการสื่อความหมายเชิงตำหนิมนุษย์ที่มีพฤติกรรมทำลายสิ่งแวดล้อม โดยเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของสัตว์ เช่น ON THE BEACH AND IN THE SEA, ANIMALS DON'T LEAVE TRASH; HUMANS DO. PLEASE BEHAVE LIKE ANIMALS.

การศึกษาหัวข้อและความหมายของมีมที่สื่ออารมณ์เสียในภาษาไทย พบว่ามี 13 หัวข้อ ได้แก่ การศึกษา เพื่อน วัฒนธรรมการใช้อินเทอร์เน็ต เงินและความมั่งคั่ง บุคลิกลักษณะนิสัย สังคม สัตว์ ครอบครัว อาหาร ความรัก รูปร่างหน้าตา การปฏิสัมพันธ์ในสังคมและธรรมชาติ

หัวข้อการศึกษาพบการสื่อความหมายเสียดสีที่แสดงความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ของนักเรียนด้วยกัน และพบการเสียดสีตนเอง เช่น เมื่อเพื่อนบอกว่าคุณจะตก 3 วิชา ในปลายภาคนี้ แต่คุณก็พิสูจน์ว่าเพื่อนคุณคิดผิดเพราะคุณตกทุกวิชาเลย

หัวข้อเพื่อน พบการกล่าวถึงลักษณะนิสัยของเพื่อนในเชิงลบ ดังตัวอย่างในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 มีมที่อ้างถึงหัวข้อเพื่อน

หัวข้อวัฒนธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า มีการกล่าวถึงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของตนเองหรือผู้อื่นในเชิงลบ ดังภาพตัวอย่างที่ 8

ภาพที่ 8 มีมที่อ้างถึงหัวข้อวัฒนธรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

หัวข้อเงินและความมั่งคั่งพบการกล่าวถึงสถานะการเงินของตนเองในเชิงลบ ดังภาพตัวอย่างที่ 9

2009

2019

ภาพที่ 9 มีมที่อ้างอิงถึงหัวข้อเงินและความมั่งคั่ง

หัวข้อบุคลิกลักษณะนิสัยพบการกล่าวถึงตนเองในความหมายเชิงลบ ดังภาพตัวอย่างที่ 10

สมองของผมตอนที่
ผมอยู่ในห้องสอบ

สมองของผมตอนที่
พูดเรื่องตลก
ในเวลาที่คุณคนจริงจัง

ภาพที่ 10 มีมที่อ้างอิงถึงหัวข้อบุคลิกลักษณะนิสัย

หัวข้อสังคม พบการสื่อความหมายจากการใช้การกระทำที่ตรงข้ามกับกฎระเบียบของสังคม ดังภาพตัวอย่างที่ 11

ภาพที่ 11 มีมที่อ้างอิงถึงหัวข้อสังคม

หัวข้อสัตว์เลื้อย พบว่า มีการใช้รูปประโยคที่คล้ายตามกันแต่เมื่อพิจารณารูปภาพประกอบจะสื่อความหมายในทางตรงกันข้าม ดังตัวอย่างในภาพที่ 12

ภาพที่ 12 มีมที่อ้างอิงหัวข้อสัตว์เลื้อย

หัวข้อครอบครัว พบว่า มีการสื่อความหมายเชิงลงเรื่องบุคลิกลักษณะนิสัยของคนในครอบครัว ดังตัวอย่างในภาพที่ 13

ภาพที่ 13 มีมที่อ้างอิงหัวข้อครอบครัว

หัวข้ออาหาร พบว่า มีการกล่าวถึงปริมาณของสินค้าที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ดังตัวอย่างในภาพที่ 14

ภาพที่ 14 มีมที่อ้างอิงหัวข้ออาหาร

หัวข้อความรัก พบว่ามีการอ้างอิงถึงความแตกต่างของอายุกับความรักและเชื่อมโยงกับกฎหมาย ซึ่งเป็นการสื่อความหมายเชิงลบ เช่น ผม: กูชอบน้องเค้าวะ เพื่อน: แต่น้องเค้าอายุแค่ 14 เองนะ ผม: อายุมันเป็นเพียงตัวเลข เพื่อน: และคุกกี้เป็นแค่ห้อง ๆ หนึ่ง

หัวข้อรูปร่างหน้าตา พบการสื่อความหมายเชิงลบที่มีต่อรูปร่างหน้าตาของตนเอง เช่น “อ้าวมีลูกแล้วหรอ ยินดีด้วย” Me: เปล่ามันคือ อาหาร!

หัวข้อการปฏิสัมพันธ์ในสังคมพบว่าเป็นการกล่าวถึงบุคคลที่ 3 ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยในเชิงลบ ดังตัวอย่างรูปที่ 15

ภาพที่ 15 มิมที่อ้างอิงหัวข้อการปฏิสัมพันธ์ในสังคม

หัวข้อธรรมชาติ พบการเสียดสีเกี่ยวกับสภาพอากาศที่ไม่พึงประสงค์ ดังภาพตัวอย่างที่ 16

ภาพที่ 16 มิมที่อ้างอิงหัวข้อธรรมชาติ

3. การเปรียบเทียบการใช้มิมเพื่อสื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย

เมื่อเปรียบเทียบการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ด้านความหมายของมิมในภาษาอังกฤษและภาษาไทย พบว่า มิมภาษาอังกฤษใช้รูปแบบความสัมพันธ์ด้านความหมายในการจัดเรียงคำและประโยค 8 รูปแบบ ในขณะที่มิมภาษาไทยพบ 4 รูปแบบคือ รูปแบบที่ 5-8 สำหรับหัวข้อและความหมายที่มิมภาษาอังกฤษอ้างอิงถึงทั้งหมด 15 หัวข้อ ในขณะที่มิมภาษาไทยพบ 13 หัวข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ข้อแรกคือเพื่อศึกษารูปแบบของมีมที่สื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า มีมที่ใช้ภาษาอังกฤษมีรูปแบบการจัดเรียงคำและประโยคด้านความหมายตามเกณฑ์ของ Hiai & Shimada (2016) 8 รูปแบบ โดยเรียงลำดับจากความถี่ในการปรากฏมากไปน้อยคือ รูปแบบที่ 8 , 7, รูปแบบที่ 5 และรูปแบบที่ 6 พบความถี่ในการปรากฏเท่ากัน รูปแบบที่ 1 , 2 , 4 และ 3 ตามลำดับ ส่วนรูปแบบที่พบในมีมภาษาไทยมี 4 รูปแบบเรียงลำดับจากรูปแบบที่ปรากฏมากไปน้อยคือ รูปแบบที่ 7, 8 และรูปแบบที่ 5 และ 6 พบความถี่ในการปรากฏเท่ากัน ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบของมีมในสองภาษาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า รูปแบบที่ปรากฏบ่อยสองลำดับแรกในมีมภาษาอังกฤษและภาษาไทยคือรูปแบบที่ 7 และ 8 ซึ่งมีลักษณะที่ผู้รับสารต้องตีความความหมายเอง นอกจากนี้ ยังพบว่า ทั้งในมีมภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีการปรากฏรูปแบบที่ 5 และ 6 ในความถี่ที่เท่ากัน ซึ่งทั้งสองรูปแบบเป็นการใช้ภาษาแสดงการเปรียบเทียบเพื่อสื่ออารมณ์เสียดสี จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยด้านวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบของมีม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nissenbaum และ Shiftman (2018) ซึ่งพบว่า การใช้มีมในวัฒนธรรมปัจเจกนิยมและคตินิยมมีอิทธิพลในการสร้างมีม

วัตถุประสงค์ข้อที่สองคือ เพื่อศึกษาหัวข้อและความหมายของมีมที่สื่ออารมณ์เสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทยอ้างอิง พบว่า มีมภาษาอังกฤษอ้างอิงถึง 15 หัวข้อ ส่วนมีมภาษาไทยอ้างอิงถึง 13 หัวข้อ ซึ่งพบว่า มีการกล่าวถึงหัวข้อเดียวกัน 9 หัวข้อ ได้แก่ การศึกษา ความรัก บุคลิกลักษณะนิสัย วัฒนธรรมการใช้อินเทอร์เน็ต เงินและความมั่งคั่ง รูปร่างหน้าตา ครอบครัว การปฏิสัมพันธ์ในสังคมและธรรมชาติ จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าหัวข้อในมีมภาษาอังกฤษและภาษาไทยสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Nissenbaum และ Shiftman (2018) ที่พบว่า หัวข้อที่พบในมีมมีรูปแบบที่ได้รับอิทธิพลทางสังคม

วัตถุประสงค์ข้อที่สามคือ เพื่อเปรียบเทียบการใช้มีมเพื่อสื่อความหมายเสียดสีในภาษาอังกฤษและภาษาไทย นอกจากการเปรียบเทียบรูปแบบ หัวข้อและความหมายของมีมในภาษาอังกฤษและภาษาไทยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังพบว่าการใช้รูปภาพและข้อความในมีมที่มีลักษณะเดียวกันเพื่อสื่อความหมายเสียดสีในเรื่องเดียวกัน ดังภาพที่ 17 แสดงให้เห็นว่ามีมเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ถ่ายทอดรูปแบบการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ข้ามวัฒนธรรมในเรื่องที่เกิดขึ้นกับคนในสังคมวัฒนธรรมนั้นเหมือนกัน ซึ่งผลการวิจัยที่พบดังกล่าวสอดคล้องกับคำอธิบายเกี่ยวกับมีมของ Castells & Haraway (2007) ว่ามีมเป็นวัฒนธรรมการสื่อสารออนไลน์ที่ถูกทำซ้ำ ส่งต่อ และเป็นที่เข้าใจกันอย่างกว้างขวางในกลุ่มคนเฉพาะ ในที่นี้คือผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 17 มีมที่มีรูปแบบและสื่อความหมายเหมือนกัน

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นว่ามนุษย์ใช้มีมในการถ่ายทอดความคิดที่มีต่อบริบททางสังคม การทำความเข้าใจความหมายของมีมอาจต้องตีความความหมายแฝงที่ซ่อนอยู่ แต่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจวัฒนธรรม วิถีปฏิบัติ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมของตนเอง และเข้าใจคนในสังคมที่มี วัฒนธรรมและวิถีปฏิบัติที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้ไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้รับสารว่ามีความเข้าใจมีมที่สื่ออารมณ์เสียดีหรือไม่ อย่างไร มีการตีความมีมที่สื่ออารมณ์เสียดีอย่างไร
2. การศึกษาเกี่ยวกับการนำการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ไปใช้ในห้องเรียน ภาษาอังกฤษแล้วพบว่าช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ได้ดีขึ้น (Rahimi & Sharififar, 2015) จึงควรมีการศึกษาการนำการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์กับการเสียดสีในมีมหรือสื่อออนไลน์รูปแบบอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเรียนภาษาว่าสามารถช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนได้หรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา เจริญเกียรติบวร. (2548). **การวิเคราะห์วาทกรรมเรื่องตลกภาษาไทย**. วิทยานพินธ์ อักษรศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ardelia, I. & Zubaidah, N. (2018). A discourse analysis of memes. **Getsempena English Education Journal (GEEJ)**. 5(2): 58-64.
- Castells, M., & Haraway, D. (2007). **Why cyberculture?** In D. Bell (ed.). *Cyberculture Theorists*. New York: Routledge.
- Critchley, S. (2002). **On Humour**. London: Routledge.
- Dawkins, R. (2006). **The Selfish Gene** (original work published 1976 ed.). New York: Oxford University Press.

- Eriyanto, P. (2001). **Analisis wacana: Pengantar analisis teks media**. Yogyakarta: LKiS.
- Fairclough, N. (1992). **Discourse and Social Change (Vol. 73)**. Cambridge: Polity press.
- Fulcher, R. (2010). **Critical Discourse Analysis**. London and New York. Longman.
- Hiai, S. & Shimada, K. (2016). Sarcasm extraction method based on patterns of evaluation expressions. **Proc International Congress on Advanced Applied Informatics**. 5th IIAI-AAI: 31-36.
- Kariko, A. A. (2013). **Analysis on Internet Memes using Semiotics**. [Online], Available: <http://english.binus.ac.id/2013/06/24/analysis-on-internet-memes-using-semiotics>. (2020, 7 June).
- Jaroenkitboworn, K. (2020). Funny English in the digital world. **LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network Journal**. 13(1): 39-61.
- Liu, B. (2012). Sentiment analysis and opinion mining. **Synth Lect Hum Lang Technol**. 5(1):1-167.
- Locke, T. (2004). **Critical Discourse Analysis**. London: Cromwell Press
- McGregor, S.L. (2010). **Critical Discourse Analysis: A Primer**. Halifax: Mount Saint Vincent University
- Milner, R. M. (2016). **The world made meme: Public conversations and participatory media**. Cambridge, MA: MIT Press.
- Nissenbaum, A. & Shifman, L. (2018). Meme templates as expressive repertoires in a globalizing world: A cross-linguistic study. **Journal of Computer-Mediated Communication**. 23(5): 294-310.
- Octavita, A. I. & Zaimar, Y. S. (2018). Semiotic analysis of satire meme connecting women's identity in Brillio Net. **Journal of English Language Teaching**. 3(1): 38-45.
- Ramanathan, R. & Hoon, T. B. (2015). Application of critical discourse analysis in media discourse studies. **3L: The Southeast Asian Journal of English Language Studies**. 21(2): 57-68.
- Rahimi, E. & Sharrififar, M. (2015). Critical Discourse Analysis and Its Implication in English Language Teaching: A case study of political text. **Theory and Practice in Language studies**. 5(3): 504-511.
- Rambe, P. (2012). Critical discourse analysis of collaborative engagement in Facebook postings. **Australasian Journal of Educational Technology**. 28(2): 295-314.
-

- Rogers, R., et al. (2005). **Critical Discourse Analysis in Education: A Review of the Literature**. Washington: Sage Publications.
- Shifman, L. (2013). **Memes in digital culture**. Cambridge, MA: MIT Press.
- Sindhu, C. S. & Vadivu, G. (2018). A Comprehensive study on sarcasm detection techniques in sentiment analysis. **International Journal of Pure and Applied Mathematics**. 18(22): 433-442.
- Triyono, S. & Putra, R. A. (2016). The Diversity of Internet Memes Interpretations: A Discourse Analysis of Incongruity of Popular Memes Made by Indonesian Netizen. **Journal of Linguistics and Education**. 6(2): 49-61.
- Van Dijk, T. A. (2003). **Critical discourse analysis**. In D. Tannen, D. Schiffrin & H. Hamilton (Eds.), *Handbook of discourse analysis*. Oxford: Blackwell.
- Wodak, R. & Meyer, M. (2009). **Critical discourse studies: A sociocognitive approach**. In R. Wodak & M. Meyer. (2nd ed). *Methods of critical discourse analysis*. Thousand Oaks: Sage.

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER THE SAMUTSAKHON PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

เพ็ญนภา ตปณียทรัพย์^{1*} และธีระพงศ์ บุศรากุล¹

Pennapa Tapaneeyasub^{1*} and Theerapong Busarakoon¹

Received : 29 September 2020

Revised : 28 August 2021

Accepted : 30 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 260 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยรวมเท่ากับ 0.95 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.38) คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52) ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.54) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.47) และ 2) การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

¹Graduate Student of Master Degree Program in Educational

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: pennapa524110156@gmail.com

พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่สำคัญ ผู้บริหารควรเปิดรายวิชาเพิ่มเติม โดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นต้น

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ABSTRACT

This research aims to 1) study the level of academic administration of schools, expand educational opportunities under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, and 2) propose guidelines for the development of academic administration in schools, expanding educational opportunities under the Primary Education Service Area Office Samutsakhon. The sample consisted of 260 questionnaires in the study by simple random sampling. Proportional to the size of each school, IOC was between 0.67-1.00, the overall alpha coefficient was 0.95, and a structured interview with 5 school administrators.

The results of the research were as follows: 1) operation of the school's academic administration extends educational opportunities. Under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, overall and each aspect had a high level of practice ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.38), is learning process development ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57), educational curriculum development ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52), development Improve the internal quality assurance system ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.54), the evaluation of evaluation and the comparison of academic performance transfer ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45), the educational supervision ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) and the research to improve the quality of education ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.47) and 2) interview with 5 school administrators about the development of academic administration of the school, expanding educational opportunities. Under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, it was found that administrators should encourage teachers to organize learning activities that focus on important learners. Executives should open additional courses. With an emphasis on the development of professional skills Administrators should encourage teachers to conduct classroom research and establish professional learning communities (PLCs), etc.

Keywords: Development guidelines, Academic Administration, School for Expanding Educational Opportunities.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤต ที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งจำเป็นต้องเกิดขึ้นในระดับโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนั้นยังเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถและความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจุบันการบริหารสถานศึกษายังเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถและความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจุบันการบริหารสถานศึกษายังพบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารอยู่เนื่อง ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังอยู่ในระดับต่ำ ไม่น่าพอใจ การบริหารหลักสูตรฯ ระบบที่เหมาะสม ขาดการส่งเสริมให้ครูทบทวนวิจัย เป็นต้น การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญถือได้ว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นหน่วยงานที่บริหารจัดการและจัดการศึกษาให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีโรงเรียนขยายโอกาสทั้งสิ้น 24 โรงเรียน ซึ่งในปีการศึกษาที่ผ่านมา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากร สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ครูไม่ครบชั้น ครูไม่ตรงเอก ประกอบกับนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน พ่อแม่แยกทางกัน หรือนักเรียนบางคนอาศัยอยู่กับญาติ ซึ่งไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานและปัญหาเหล่านี้ก็ส่งผลให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขาดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และนักเรียนขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพอีกด้วย จากผลการทดสอบระดับชาติ (Ordinary National Test : O-NET) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 ใน 4 กลุ่มวิชาหลักคือ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาต่างประเทศ มีคะแนนเฉลี่ย

อยู่ในระดับต่ำกว่าระดับประเทศของ ปีการศึกษา 2561 ทุกกลุ่มสาระวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2562)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางการในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา จาก 24 โรงเรียน ผู้บริหาร 24 คน และครู 767 คน รวม 791 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2562 ผู้บริหาร 24 คน และครู 236 คน รวมเป็นจำนวน 260 คน โดยผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างใน ชีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยแบ่งตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และแบบสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล (In - depth interview) สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ อายุราชการ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 6 ด้าน

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือจาก สุภาพรณ ตันเกียง (2560) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา นำมาประยุกต์ใช้กับบริบทของการศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใหม่

1.2 นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน และคำนวณหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและการใช้ภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงโดยใช้เทคนิค Item – Objective Congruence Index (IOC) ได้ค่า IOC อยู่ช่วงคะแนนระหว่าง 0.67-1.00

2.3 หลังจากที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 คน คือ โรงเรียนวัดเขารักษ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555)

2.4 นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขแล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

2.5 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบสอบถามแล้ว ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด จะนำมาเป็นข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.6 วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จะเป็นหน่วยงานที่แจกแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนในสังกัด

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครเพราะครูจะส่งแบบสอบถามคืนมาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 260 ชุด

5. ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์และนำเสนอต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายสรุปข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับการสัมภาษณ์ โดยการอธิบายประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลผู้บริหาร และครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีสถานโสด มีอายุราชการระหว่าง 11-20 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีตำแหน่งหน้าที่เป็นครู มีผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการดำเนินงาน			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.23	0.52	มาก	2
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.27	0.57	มาก	1
ด้านการนิเทศการศึกษา	4.13	0.48	มาก	5
ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.17	0.45	มาก	4
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.06	0.47	มาก	6
ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน	4.20	0.54	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.18	0.38	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.38) คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52) ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.54) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.47) ดังมีรายละเอียดแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การดำเนินการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมวางแผนเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับชุมชน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.64) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.64)

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า การดำเนินการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.71) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.75)

1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนใช้ผลการประเมินผลการนิเทศติดตามและพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสม มาปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศ ติดตามและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.76)

1.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดระเบียบแนวการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.74)

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.79) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอนมีการพัฒนาการทำวิจัยและผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.71)

1.6 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$,

S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีการติดตามประเมินผลในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาการศึกษาตามระบบ การประกันคุณภาพ ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการประสาน ความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.69)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้แก่

- 2.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่สำคัญ
- 2.2 ผู้บริหารควรเปิดรายวิชาเพิ่มเติม โดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ
- 2.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
- 2.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2.5 ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการ
- 2.6 ผู้บริหารควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2.7 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการทำงานแบบ PDCA

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีประเด็นสำคัญที่นำมา อภิปรายผลดังนี้

1. ผลการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละด้าน เรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการพัฒนาระบบการ เรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพ ภายใน 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูมีการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัด การเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพยอม (2560) ได้ทำการศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เมื่อพิจารณาค่าร้อยละสูงสุดของแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้ 3) ด้านนิเทศ

การศึกษา 4) ด้านวัดและประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และ 6) ด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมวางแผนเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ผู้บริหารโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับชุมชน และผู้บริหารโรงเรียนมีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม นำไปสู่แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังที่ สายรุ่ง พุทธา (2563); ดวงใจ โกสินทร์ (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการ เพื่อร่วมกันพัฒนาหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของสายรุ่ง พุทธา; ดวงใจ โกสินทร์; ขวัญชัย เปรียบย้ง (2563); จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรเปิดรายวิชาเพิ่มเติม โดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดอกผ้าย ทศเกตุ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาต้องมีการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเน้นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันโดยใช้วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเหมาะสม นำไปสู่แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ สายรุ่ง พุทธา (2563); ดวงใจ โกสินทร์ (2563); ขวัญชัย เปรียบย้ง (2563); จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพยอม (2560) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 พบว่าด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นคือ สถานศึกษาให้มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้ผลการประเมินผลการนิเทศติดตามและพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสม มาปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศติดตามและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา นำไปสู่แนวทางพัฒนาการนิเทศการศึกษาที่ สายรุ่ง พุทธา (2563); ดวงใจ โกสินทร์ (2563); ขวัญชัย เปรียบยิ่ง (2563) ได้เสนอว่า ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารและครูต้องร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้องจากการนิเทศภายใน รวมทั้งพัฒนาระบบการนิเทศติดตามให้มีรูปแบบที่ชัดเจนหลากหลาย สะดวก และเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกันหา โตสกุล (2558) ที่ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ด้านการนิเทศการเรียนการสอนศึกษานิเทศก์มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องให้ครูได้รับความรู้อย่างเต็มที่

1.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดระเบียบ แนวการปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผู้บริหารโรงเรียนมีการ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ผู้บริหารโรงเรียนการเปิดโอกาสให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำไปสู่แนวทางพัฒนาการวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียนที่ จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) ได้เสนอว่า ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำระเบียบวัดและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพยอม (2560) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูง กว่าด้านอื่นคือ ผู้บริหารมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบเพื่อให้ดำเนินการตามแผนการวัดผลและ ประเมินผล

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมาก แต่เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนไม่มีการพัฒนา การทำวิจัยและผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนไม่ใช้ผลการวิจัยของสถานศึกษามาบริหาร จัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ครูผู้สอนไม่มีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน นำไปสู่แนวทางพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ สายรุ่ง พุทธา (2563); ดวงใจ โกสินทร์ (2563); ขวัญชัย เปรียบยิ่ง (2563); จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

พัชรินทร์ โคตรสมบัติ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีปัญหามากที่สุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดอกฝ้าย ทศเกตุ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการปฏิบัติของผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.6 ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการติดตามประเมินผลในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ร่วมกันทุกฝ่าย นำไปสู่แนวทางพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในที่ จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของจุไรรัตน์ ศรีสุข และดวงใจ โกสินทร์ (2563) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการทำงานแบบ PDCA ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติยา กาเร็ว (2557) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นข้อที่มีการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ควรเปิดโอกาสให้ครูได้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน โดยใช้วิธีการที่ 7 หลากหลายในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสม 8

2.2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นข้อที่มีการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยลำดับท้ายสุด คือ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
2. การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
3. การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรมีการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ
4. การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
5. การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาการทำวิจัยและผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง
6. การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กัณหา โตสกุล. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กิตติยา กาเร็ว. (2557). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ดอกฝ้าย ทศเกตุ. (2553). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี:
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก
opac.vru.ac.th/BibDetail.aspx?bibno=1823860 (2562, สิงหาคม)
- พัชรินทร์ โคตรสมบัติ. (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 9(พิเศษ): 438.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2562). **ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก https://data.bop-pobec.info/emis/school.php?Area_CODE=7401. (2562), 25 สิงหาคม)
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก
<http://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf> (2562, 25 สิงหาคม)
- สุภาภรณ์ ตันเกียง. (2560). **แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อภิเชษฐ์ บุญพยอม. (2560). **แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6

THE STUDY OF FACTORS RELATED TO ENHANCE OF SCIENTIFIC CREATIVITY AND SCIENTIFIC MIND OF STUDENTS GRADE 4-6

มัชฌิมา เสงฆ์เล็ก^{1*}, रेखा अरुणวงศ์¹, และเลอลักษณ์ โอทยานนท์¹
Matchima Senglek^{1*}, Rekha Arunwong¹ and Lerlak Othakanon¹

Received : 8 April 2021

Revised : 24 August 2021

Accepted : 24 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย แหล่งข้อมูลเอกสารและแหล่งข้อมูลบุคคล จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้แก่ 1) ด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนต้องเป็นผู้สร้างแรงจูงใจ มีประสบการณ์ ทักษะการจัดกิจกรรม และมีคุณลักษณะใจกว้าง 2) ด้านผู้เรียน ผู้เรียนต้องมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประสบการณ์เดิม ความรู้พื้นฐาน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์ และมีพื้นฐานครอบครัวที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ และ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ให้แก่ผู้เรียนควรใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง บรรยากาศในชั้นเรียนที่มีอิสระในการคิด การพูดและการแสดงออกทางความคิด และสื่อการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

คำสำคัญ: ปัจจัย ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ จิตวิทยาศาสตร์

¹สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹Curriculum and Instruction Program, The Graduate School,

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: matchima22@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this research was to examine factors related to enhance scientific creativity and scientific mind of students grade 4-6. The data resources consisted of documented data resources and 5 personal data resources. The research instrument was interview form with the index of item objective congruence between 0.6-1.0. Data were analyzed by content analysis.

The findings of the research revealed that: Factors related to enhance scientific creativity and scientific mind of students were 1) teachers; teachers must be motivational, experienced, activity skills, and open-minded, 2) learners; learners must be achievement motivation, experienced, basic knowledge, scientific process skills, have a good attitude towards science and has a family background that fosters scientific creativity and scientific mind, and 3) learning management; learning management that to enhance scientific creativity and scientific mind of learners should use a learning management model based on the concept of Constructivism, authentic assessment, classroom atmosphere with freedom of thinking, speaking and expressing ideas and teaching materials that are conducive to learning.

Keywords: Factors, Scientific Creativity, Scientific Mind

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว คนที่จะอยู่ได้อย่างสอดคล้องกับสังคมในยุคใหม่จึงต้องฝึกความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ซึ่งที่จริงมีอยู่แล้วในความเป็นมนุษย์แต่การเรียนรู้และการฝึกฝนที่ดีจะช่วยให้แหลมคม ฉับไว และอดทน คนที่มีทักษะนี้สูงจะได้งานที่ดีกว่าชีวิตก้าวหน้ากว่า และจะทำประโยชน์ให้แก่สังคมและแก่โลกได้ดีกว่า โลกกำลังเปลี่ยนยุค จากยุคความรู้สู่ยุคนวัตกรรม การฝึกพลังสร้างสรรค์และนวัตกรรมจึงสำคัญยิ่ง (วิจารณ์ พานิช, 2555) ซึ่งความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นความสามารถในการออกแบบ วางแผน ผลิต นำเสนอสิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม (ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2558) โดยปกติแล้วถ้าพูดถึงเรื่องความคิดสร้างสรรค์ เรามักจะมุ่งไปที่เรื่องของงานศิลปะ ซึ่งที่จริงแล้วไม่ใช่แค่นั้น โดยแนวคิดใหม่นั้นความคิดสร้างสรรค์เกิดได้กับหลายวิชา โดยเชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์ในวิชาวิทยาศาสตร์ก็สามารถพัฒนาได้ เนื่องจากวิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาหลักสำหรับการคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม เกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการงานอาชีพต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ปัจจุบันผู้เรียนในระดับประถมศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์ยังไม่เป็นที่พอใจ เห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไทยที่ผ่านมา ทั้งในช่วงการประเมินในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ที่พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ตกมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ที่ 4 นั่นก็คือ การคิดสร้างสรรค์ (สมาน อัครภูมิ, 2558) สอดคล้องกับผลการสังเคราะห์ผลประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองของสำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของภริณี วัชรสินธุ์ และคณะ (2557) ที่พบว่า มาตรฐานที่สถานศึกษา ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพ สมศ. สูงสุด ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ จากที่กล่าวมานี้บ่งบอกได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องส่งเสริมอย่างเร่งด่วน เนื่องจากสังคมไทยต้องการพัฒนาสิ่งใหม่ ถ้าเราเพียงแต่คิดวิเคราะห์โดยไม่สร้างอะไรใหม่ขึ้นมา ยากมากที่จะพัฒนาและเราก็จะเป็นผู้ซื้อหรือบริโภคสิ่งที่เป็นความคิดสร้างสรรค์จากต่างประเทศตลอดเวลา (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2558) แต่การที่จะพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษาสู่ความเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์และเป็นนวัตกรรมนั้นสามารถพัฒนาผ่านกระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้ โดยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมคุณสมบัติที่มีแนวโน้มไปสู่การเป็นนวัตกรรมได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งพันธ์ ทองชุมนุ (2547) สรุปไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นมาได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยเสริมต่าง ๆ มากมายในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงรัตน์ บุญวัน (2552); ทินกร พันธุ์วงศ์ (2553); ชาติ วรภู (2555); เอกสิทธิ์ ศรีเมือง (2556) และมนัสวี ณะปัด (2557) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านวิธีสอนของครู บุคลิกภาพ การวัดและประเมินผล อารมณ์ แรงจูงใจ บรรยากาศในชั้นเรียน การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนของผู้ปกครอง การจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ความรู้พื้นฐาน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งจากเอกสารและงานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นเพียงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังขาดความชัดเจนในเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนโดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องศึกษาให้มีความรู้ที่ชัดเจนว่าปัจจัยสำคัญใดบ้างที่จะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา และเพื่อจะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปใช้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ดีให้แก่ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณสมบัติที่มีแนวโน้มไปสู่การเป็นนวัตกรรมได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6

วิธีดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ หนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ และแหล่งข้อมูลบุคคล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน 4) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล และ 5) ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ จิตวิทยาศาสตร์ บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างกรอบความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ และเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. กำหนดประเด็นของปัจจัยในแต่ละด้าน และสร้างข้อคำถามในแต่ละประเด็น

3. สร้างแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง ที่ประกอบด้วยประเด็นคำถามทั้งปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ โดยปัจจัยแต่ละด้านมีประเด็นสำคัญดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านครูผู้สอน ประกอบด้วย ประเด็นด้านแรงจูงใจ ด้านประสบการณ์ ด้านทักษะการจัดกิจกรรม และด้านคุณลักษณะ

3.2 ปัจจัยด้านผู้เรียน ประกอบด้วย ประเด็นด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านประสบการณ์เดิม ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ และด้านพื้นฐานครอบครัว

3.3 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ประเด็นด้านสภาพและปัญหา ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน และด้านสื่อการสอน

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความครอบคลุมของประเด็น ความเหมาะสมของการใช้ภาษา พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาตามประเด็น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาแก้ไขปรับปรุง และจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิตามโครงสร้างคำถามที่เตรียมไว้ แต่อาจดัดแปลงคำถามให้สอดคล้องกับสถานการณ์การสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นหรืออธิบายรายละเอียดได้มากที่สุด มีการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์และจดบันทึกข้อมูลการให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ มาจำแนกข้อมูลที่มีข้อความ/ความหมาย/แนวความคิดที่มีลักษณะในทางเดียวกัน จากนั้นจัดหมวดหมู่ข้อมูลของแต่ละประเด็นคำถาม สังเคราะห์ข้อมูลของแต่ละประเด็นคำถาม สังเคราะห์ข้อมูลของแต่ละปัจจัยและสรุปเป็นปัจจัยด้านด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ ได้ผลการวิจัยแต่ละด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านครูผู้สอน

1.1 ด้านแรงจูงใจ เนื่องจากครูคือผู้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการกำหนดปัญหาหรือสร้างสถานการณ์ ทั้งของจริงหรือการทดลองต่าง ๆ ที่กระตุ้นความอยากรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดการตั้งคำถาม เกิดความสงสัยใคร่รู้และอยากเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทั้งนี้ ครูผู้สอนต้องเชื่อว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้น ครูจึงควรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และต้องเสริมแรงทางบวก เช่น คำชม รางวัล เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้

1.2 ด้านประสบการณ์ ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจหลักสูตร สามารถวิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน รวมทั้งครูผู้สอนควรมีความรู้ทั้งด้านเนื้อหา เทคนิค วิธีการสอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นอย่างดี มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดการสอนที่เน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ อาจจะโดยการให้ครูใหม่เข้าสังเกตการณ์การสอนของครูที่มีความเชี่ยวชาญ การให้คำแนะนำในลักษณะ coaching-mentoring หรือเข้าร่วมการอบรม เป็นต้น

1.3 ด้านทักษะการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะการสังเกต ทักษะการคิด ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการจัดการเรียนรู้ เพื่อที่จะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและนักเรียนสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดี สามารถให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ที่ต้องการควบคู่กับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจิตวิทยาศาสตร์ โดยใช้วิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ เช่น สอนแบบ Active Learning ในลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม วิธีสอนแบบโครงงาน วิธีสอนโดยการทดลอง วิธีสอนโดยใช้เกม วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ ฝึกการจินตนาการ ได้สะท้อนคิด และลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง

1.4 ด้านคุณลักษณะ ครูต้องเป็นผู้ที่ใจกว้าง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำ ได้คิดด้วยตนเอง และเป็นผู้ที่ใจกว้าง สร้างพลังบวกแก่ผู้เรียน ครูต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งที่จะพัฒนาผู้เรียน ต้องมีความเชื่อ ต้องมีอุดมการณ์ มีเป้าหมายที่จะสร้างคน ไม่ปิดกั้นความคิดต่างของผู้เรียน และเห็นความสำคัญของการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์

2. ปัจจัยด้านผู้เรียน

2.1 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีความสำคัญมาก กล่าวคือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จุดเริ่มต้นของการอยากที่จะเรียนรู้ อยากหาคำตอบ อยากแก้ปัญหา เพราะถ้ามีแรงจูงใจก็มีโอกาสในการที่จะเรียนเนื้อหา นั้น ๆ ได้โดยที่ไม่ต้องมีใครบังคับ แรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นให้อยากทำ มีความกระตือรือร้นที่จะอยากจะทำให้ได้ ทำให้สำเร็จ สุดท้ายผู้เรียนจะเกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง ดังนั้น ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อยู่บนบริบทของสถานการณ์จริง เป็นเรื่องใกล้ตัว เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการเสริมแรงทางบวกตลอดเวลาในคาบเรียน เช่น รางวัล คำชม เป็นต้น

2.2 ด้านประสบการณ์เดิม ประสบการณ์เดิมที่ครูสร้างให้กับนักเรียนอย่างมีความหมาย จะทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ได้ ประสบการณ์เดิมหลาย ๆ อย่างทำให้นักเรียนนึกออกเนื่องจากความเป็นจริงได้ อาจทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดนอกกรอบได้มาก ทำให้อะไรที่เรียนรู้อยู่ได้เร็วกว่าการไม่มีประสบการณ์เดิมเลย ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนได้เป็นผู้คิด ลงมือปฏิบัติ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งควรเป็นเรื่องใกล้ตัวในชีวิตประจำวันมาเป็นประเด็นปัญหาให้นักเรียนได้ลองฝึกคิด รวมทั้งให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และเกิดกระบวนการทางความคิด

2.3 ด้านความรู้พื้นฐาน ความรู้พื้นฐานเป็นเรื่องที่สำคัญ หากนักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่ดีทั้งความรู้พื้นฐานที่นักเรียนได้รับมาโดยการได้รับประสบการณ์ตรง และเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายจะทำให้นักเรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ได้ดีและเร็วยิ่งขึ้น แต่หากนักเรียนขาดความรู้พื้นฐานอาจส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะการคิด เนื่องจากก่อนจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ มันต้องมีความรู้พื้นฐานเดิมก่อน ซึ่งความรู้พื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานวิชาวิทยาศาสตร์ตามสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร ความรู้พื้นฐานในการแสวงหาข้อมูล ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของผู้เรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น หากนักเรียน

ขาดความรู้พื้นฐาน ครูผู้สอนจึงควรจัดสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจในเนื้อหา บูพื้นฐานความรู้ พร้อมทั้งจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการคิดให้กับผู้เรียน ปรับกิจกรรมหรือวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแต่ยังคงจุดประสงค์การเรียนรู้เหมือนเดิม จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ทุกคนมีความรู้พื้นฐานที่เพียงพอ พร้อมรับการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์

2.4 ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ เนื่องจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นทักษะ เป็นตัวที่เปลี่ยนจากความคิดของผู้เรียนออกมาเป็นชิ้นงาน เหมือนเป็น process ของการจัดการเรียนการสอน ให้เด็กไปถึง output ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ได้จากการปฏิบัติและฝึกฝนอย่างเป็นระบบ โดยผ่านการคิด การค้นคว้าและการแก้ปัญหาที่หลากหลาย หากผู้เรียนยังขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมและส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้งในและนอกห้องเรียน จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการทางวิทยาศาสตร์บ่อย ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน

2.5 ด้านเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์มักมีคุณลักษณะอยากรู้อยากเห็น มีความสงสัย ช่างสังเกต รู้จักการเปรียบเทียบความเหมือนความต่าง เชื่อมั่นในหลักฐาน ใจกว้าง เปิดรับความคิดของผู้อื่น และมีเหตุผล เป็นต้น แต่หากผู้เรียนขาดเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์จะส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ได้ช้ากว่าผู้เรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์ เนื่องจากผู้เรียนจะมีพฤติกรรมไม่สนใจ ไม่อยากรู้ ซึ่งก็จะส่งผลต่อการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และจิตวิทยาศาสตร์ สุดท้ายความคิดสร้างสรรค์ก็อาจไม่เกิดหรือเกิดน้อย ไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดเอง ลงมือทำ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยอาจมีการยกตัวอย่างหรือแบบอย่างคนใกล้ตัว หรือนักวิทยาศาสตร์ที่ผู้เรียนรู้จักเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์ให้กับผู้เรียน

2.6 ด้านพื้นฐานครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ให้แก่ผู้เรียนนั้น ผู้ปกครองต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ลูกโดยการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การปลูกต้นไม้ ทำอาหาร หรือไปเที่ยวร่วมกัน ควรสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและการพัฒนาการของผู้เรียน ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ฝึกการสื่อสารกับลูกสม่ำเสมอ โดยการใช้คำถามกระตุ้นให้ได้คิด นอกจากนี้ครอบครัวที่มีสัมพันธภาพภายในครอบครัวที่ดี ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ สามารถพัฒนาสมองและความคิด ให้คิดดี คิดเป็น คิดสร้างสรรค์ออกมาได้ดี เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์

3. ด้านการจัดการเรียนรู้

3.1 ด้านสภาพและปัญหา การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน ครูยังคงสอนแบบเนื้อหาหนักเกินไป จนไม่สอนกระบวนการคิด ดังนั้นจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ส่งเสริม Learning ยังคงเน้น Content based และยังขาดการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งอาจเนื่องมาจาก

ปัญหาเรื่องของโครงสร้างเวลาเรียน การวัดและประเมินผล ที่ทำให้วิธีการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพราะการที่จะสอนจนผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้นั้นต้องใช้เวลาอย่างมาก แต่ในสภาพจริงเวลาเรียนไม่เพียงพอด้วยเนื้อหาตามหลักสูตร ตามตัวชี้วัดที่ค่อนข้างเยอะ รวมทั้งครูยังไม่เห็นความสำคัญของการสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์

3.2 ปัจจัยด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ควรใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้หรือจัดประสบการณ์ตามแนวคิดศตวรรษที่ 21 ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการสอนแบบการทดลอง ร่วมกับการแบ่งกลุ่มทำงาน เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจ จัดการเรียนรู้ด้วยการยกตัวอย่างสถานการณ์ เพื่อให้เด็กได้แสดงความคิด และใช้ทักษะการคิด โดยใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ เช่น Inquiry based learning, Problem based learning, Project based learning, Context based learning, หรือ STEM เป็นต้น ซึ่งการจัดการเรียนรู้นี้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง สร้างประสบการณ์ที่หลากหลาย พัฒนาด้านทั้งด้านความคิดและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ได้

3.3 ด้านการวัดและประเมินผล ในการวัดและประเมินผลเพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์นั้น ควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยการให้คะแนนตามเกณฑ์รูบิก โดยพิจารณาจากชิ้นงานหรือผลงาน การสังเกตเพื่อพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ด้วยการประเมินความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ โดยใช้แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบ หรือแบบประเมิน ซึ่งหากเป็นการวัดควิคิด ควรใช้การสัมภาษณ์ หรือแบบทดสอบ แต่หากวัดจิตวิทยาศาสตร์ไม่ควรใช้แบบทดสอบ แต่ควรจะใช้การสังเกตในสถานการณ์จริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ซึ่งนอกจากครูประเมินผู้เรียนแล้ว อาจให้ผู้เรียนประเมินตนเองด้วย

3.4 ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ควรเป็นบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการคิด การพูด และการแสดงออกทางความคิด มีสภาพแวดล้อมที่เป็นกัลยาณมิตร โดยอาจจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน และมีการเสริมแรงทางบวก ซึ่งหากผู้เรียนมีความสบายใจ ไม่เครียดจนเกินไปจะทำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดและความสามารถออกมาอย่างเต็มที่ รวมทั้งผู้เรียนจะกล้าคิด กล้าถาม กล้าตอบมากขึ้น ซึ่งช่วยในการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และการจินตนาการได้ดี แต่หากบรรยากาศในชั้นเรียนมีความเครียด ครูไม่เปิดโอกาสหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน สภาพห้องเรียนทึบโทรม แออัด ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ย่อมเป็นอุปสรรคต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน

3.5 ด้านสื่อการสอน สื่อการสอนมีความสำคัญมากต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ เพราะสื่อการสอนเป็นเครื่องมือที่ช่วยดึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนออกมา สื่อทำให้ผู้เรียนเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ซึ่งสื่อการสอนที่เอื้อต่อ

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ 4-6 ควรเป็นสื่อประเภทอุปกรณ์ซึ่งผู้เรียนสามารถจับต้องได้ สัมผัสได้ ผิวกายมีความชำนาญ โดยเฉพาะอุปกรณ์การทดลองทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนั้นสื่อประเภทเทคโนโลยีก็สามารถกระตุ้น ความสนใจของผู้เรียนได้ดี เช่น VDO Animation หนังสือเรียนที่มีภาพ AR เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยด้านครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิต วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่สำคัญ คือ ทักษะการจัดกิจกรรม ซึ่งพบว่าทักษะที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการคิด ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2559) ที่ได้ กล่าวว่า ครูวิทยาศาสตร์มืออาชีพ ครูวิทยาศาสตร์จะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติการสอนวิชา วิทยาศาสตร์ ได้แก่ความสามารถทางการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับ พินสุดา สิริรังศรี (2557) ที่ได้เสนอข้อกำหนดคุณลักษณะครูที่มีคุณภาพเพื่อให้เกิด การยกระดับคุณภาพครูไทยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถปฏิบัติได้จริงและเป็นครูที่มีคุณภาพ โดยคุณลักษณะครูที่มีคุณภาพมีหลายประการ ซึ่งทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูก็เป็นคุณลักษณะ หนึ่งที่ต้องกำหนดขึ้น เนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องได้รับการยกระดับ คุณภาพทั้งระบบและต่อเนื่อง อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ประชาชน และการพัฒนาประเทศ ในที่สุด สอดคล้องกับวาสนา กิรติจำเริญ (2555) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพของครูด้านความรู้ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพ การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากทักษะข้างต้นนั้นมีความเชื่อมโยงและเป็นทักษะที่เป็น องค์ประกอบของกันและกัน อย่างเช่น ทักษะการสังเกตและทักษะการคิด ซึ่งขณะที่ครูผู้สอนสังเกต พฤติกรรมของผู้เรียนแล้ว ครูผู้สอนก็ต้องคิดได้ว่าผู้เรียนกำลังมีการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร ส่วนทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะการจัดการเรียนรู้ก็มีความเกี่ยวข้องกันอย่างมากกล่าวคือ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ต้องมีการใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีความเป็นระบบ มีการใช้ความคิด ซึ่งทักษะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ก็เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วย

ปัจจัยด้านผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และ จิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่สำคัญคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจาก แรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ อยากหาคำตอบ และอยากทำโดยไม่ต้องมีใครบังคับ ใช้การลองผิดลองถูกไปเรื่อย ๆ จนทำได้สำเร็จ สุดท้ายผู้เรียนก็จะเกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง โดยครูผู้สอนต้องเสริมแรงโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างและสรุปล ่องค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการเสริมแรงทางบวก สอดคล้องกับแมคเคลแลนด์ (เอกสิทธิ์ ศรีเมือง, 2556 อ้างถึง McClelland, 1953) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ ลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง พยายามจะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อ ประสบความสำเร็จล้มเหลว เช่นเดียวกับ แอทคินสัน (เอกสิทธิ์ ศรีเมือง, 2556 อ้างถึง Atkinson, 1966)

ที่กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่า การกระทำของตนจะได้รับการประเมินจากตัวเองหรือบุคคลอื่น โดยเทียบกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจ เมื่อกระทำจนสำเร็จหรือไม่พอใจเมื่อการกระทำไม่สำเร็จก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ แมคเคลแลนด์ (พินกาน ภัทเศรษฐ์, 2551 อ้างถึง McClelland, 1961) ที่เชื่อว่า ความต้องการของคนเป็นผลมาจากการเรียนรู้มากกว่าอย่างอื่น ความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้จึงมีอิทธิพลจูงใจให้คนแสดงหรือประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนต้องการ โดยจะมีความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เมื่อสามารถเอาชนะก็จะประสบความสำเร็จ จะมีความสบายใจหรือภูมิใจ ถ้าหากไม่สำเร็จก็จะรู้สึกวิตกกังวล แต่ก็มุ่งมั่นทำงานต่อไป แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถกระตุ้นให้มีขึ้นในบุคคลได้ (โมลี สุทธิโมลีโพธิ, 2563 อ้างถึง McClelland, 1985) ดังนั้น ถ้าผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้เรียนก็จะมีความพยายามในการเรียน ขั้นตอนต่าง ๆ ของการเรียน วิทยาศาสตร์ที่จะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จิตวิทยาศาสตร์ และที่สำคัญในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย ซึ่งหากผู้เรียนขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้ว โอกาสที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ก็อาจจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากการที่จะสอนให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์เหมือนดังที่ผู้สอนคาดหวังนั้น มิใช่เรื่องที่สามารถกระทำได้ง่าย ๆ เพราะความคิดสร้างสรรค์ถือว่าเป็นคุณสมบัติที่สูงของมนุษย์ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าจะมีวิธีการสอนอย่างไรจึงจะทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ (พันธ์ ทองชุมนุม, 2547) สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกสิทธิ์ ศรีเมือง (2556) ที่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ เช่นเดียวกับ มิ่งขวัญ ภาคสัณชัย (2551) ที่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยภายในตัวผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้งานวิจัยของปรีชาติ เบญจวรรณ (2551) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ผ่านทางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ มีอิทธิพลต่อจิตวิทยาศาสตร์ ซึ่งหมายความว่า เมื่อนักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ในระดับสูง จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์สูงขึ้น และส่งผลให้นักเรียนมีจิตวิทยาศาสตร์ในระดับสูงตามมา เพราะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น จะมีความปรารถนาหรือต้องการที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง มีความพยายามในการเอาชนะต่ออุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ

ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ให้แก่ผู้เรียน ควรใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสตรัคติวิสต์ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยส่งเสริมให้แก่ผู้เรียนสามารถพัฒนาการคิด คิดได้หลากหลายแนวทาง ผู้เรียนได้รู้จักคิดรอบด้าน ไม่ยึดติดกับความคิดแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งตามทฤษฎีการสร้างความรู้ ผลของการเรียนรู้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้ และการตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น เป้าหมายการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง ครูจะต้องเป็นตัวอย่างและฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็น ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง โดยการให้ผู้เรียนอยู่ในบริบทจริง สามารถจัดกระทำ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ ทดลอง ลองผิดลองถูกกับสิ่งนั้น ๆ จนเกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจขึ้น ดังนั้น ความเข้าใจเป็นสิ่งที่เกิดจากกระบวนการคิด

การจัดกระทำกับข้อมูล มิใช่เกิดขึ้นได้ง่าย ๆ จากการได้รับข้อมูลหรือมีข้อมูลเพียงเท่านั้น ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสดูแลในบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งทางสังคมถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความรู้ เพราะลำพังกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายที่ครูจัดให้หรือผู้เรียนแสวงหามาเพื่อการเรียนรู้ไม่เป็นการเพียงพอ ซึ่งปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และบุคคลอื่น ๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขึ้น ซับซ้อนขึ้น และหลากหลายขึ้น ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ อย่างเต็มที่ โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ ครูจะมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียน จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปในทางที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้คำปรึกษา แนะนำทั้งทางด้านวิชาการและด้านสังคมแก่ผู้เรียน ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา และประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งอาจเป็นการประเมินจากเพื่อน แฟ้มผลงาน รวมทั้งการประเมินตนเองด้วย (ทิตินา แคมมณี, 2559) ซึ่งจากงานวิจัยของสุริยา กลิ่นบานชื่น (2558) พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองเมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ หลังทดลองจะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสุริยาได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ในชั้นกระตุ้นนักเรียนจากคำถามหรือปัญหา นักเรียนจะมีการค้นหาและให้นิยามปัญหา อีกทั้งนักเรียนต้องวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกระตุ้น เพื่อให้เกิดความไม่สมดุลทางปัญญา และการปรับความไม่สมดุลทางปัญญาโดยผู้เรียนค้นหาคำตอบ และเมื่อผู้เรียนพร้อมก็จะทำการตอบสนองต่อผู้สอน เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการค้นพบปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของคมสัน เอียการนา (2554) ที่พบว่า หลังจากเรียนผ่านรูปแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้สอนสามารถพัฒนานตนเองตามข้อค้นพบในปัจจัยด้านครูผู้สอน นอกจากนั้นครูผู้สอนยังสามารถพัฒนาปัจจัยด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนมีบทบาทในการรับผิดชอบได้ เช่น การปรับความรู้พื้นฐาน พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม วัดและประเมินผล การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ตลอดจนการเลือกใช้สื่อการสอนที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ให้แก่ผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คมสัน เอียการนา. (2554). การพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 34(1-2): 114-123.
- ชาติ วรภู. (2555). การวิเคราะห์พระดุษฎีปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ดวงรัตน์ บุญวัน. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2558). **การคิดสร้างสรรค์ ในศาสตร์การคิด**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2559). **ครุวิทยาศาสตร์มีอาชีพ**. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกล เขินวัตกรรม**. 6(1): 159-173.
- ทินกร พันธุ์วงศ์. (2553). **ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทศนา แคมมณี. (2559). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาริชาติ เบ็ญจวรรณ. (2551). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อจิตวิทยาาสตร์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พันธ์ ทองชุมม. (2547). **การสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พินกาน ภัทเศรษฐ์. (2551). **การแสดงผลฐานความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและความเชื่อมั่น ของมาตรวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีรูปแบบต่างกัน สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พินสุดา สิริรังษี. (2557). **การยกระดับคุณภาพ “ครูไทยในศตวรรษที่ 21”**. กรุงเทพฯ: มาตา การพิมพ์.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2558). **การคิดแห่งศตวรรษที่ 21: ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก ในศาสตร์การคิด**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
-

- ภริณี วัชรสินธุ์ และคณะ. (2557). ผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับ
การศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสอง (พ.ศ.2549-2553). [ออนไลน์],
เข้าถึงได้จาก: <http://www.onesqa.or.th/th/contentlist-view/934/284/>.
(2562, 18 สิงหาคม).
- มนัสวี ณะปิด. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3:
การวิเคราะห์เส้นทางแบบกลุ่มพหุ. วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา.
12(1): 88-98.
- มิ่งขวัญ ภาคสัณไชย. (2551). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุและผลของความคิดสร้างสรรค์ของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โมลี สุทธิโมลีโพธิ. (2563). ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. วารสารพุทธจิตวิทยา.
5(2): 11-16.
- วาสนา กิรติจำเริญ. (2555). มาตรฐานครุวิทยาาสตร์และมาตรฐานครุคณิตศาสตร์. นิตยสาร
สสวท. 40(175): 50-53.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสด
ศรีสุณดีวงศ์.
- สมาน อัสวภูมิ. (2558). ความคิดสร้างสรรค์และการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.
วารสารบริหารศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 15(พิเศษ): 9-16.
- สุริยา กลิ่นบานชื่น. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามแนวคอนสตรัคติ
วิสต์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียน
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกสิทธิ์ ศรีเมือง. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษ: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษที่มีต่อการสอนภาษา แบบสื่อสารในรายวิชาการกิจกรรมสำหรับการสอนภาษาอังกฤษ

PRE-SERVICE TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS COMMUNICATIVE LANGUAGE TEACHING IN ACTIVITIES FOR ENGLISH LANGUAGE TEACHING COURSE

ชนกร สุวรรณพุดธิ¹
Tanagorn Suwannaput¹

Received : 29 January 2021

Revised : 16 August 2021

Accepted : 23 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสารของนักศึกษา และ 2) เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสารระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 44 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ที่เรียนรายวิชาการกิจกรรมสำหรับการสอนภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามทัศนคติต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อมูลเชิงปริมาณนำมารวบรวมและวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ independent t-test ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสาร (คะแนนเฉลี่ย 79 คะแนน) และมีทัศนคติเชิงบวกกับแนวทางการสอนแบบ CLT โดยเฉพาะมีทัศนคติที่ดีอย่างยิ่งในด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน “ควรให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นปัญหาในการเรียนรู้ของตนเอง รู้จักควบคุม จัดการ การทำงานของตนเอง การทำงานเป็นกลุ่มจึงเป็นวิธีจัดประสบการณ์เรียนรู้ในชั้นเรียน” (ค่าเฉลี่ย 4.57) เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงที่มีต่อการสอนภาษาแบบ CLT พบว่า ไม่แตกต่างกัน ผลจากการวิจัยครั้งนี้แสดงถึงความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษที่มีต่อแนวทางการสอนภาษาแบบ CLT ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นแสดงถึงความตระหนักและยอมรับแนวทางการสอนภาษาที่ส่งผลต่อ

¹ศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹Language Center, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: tanagorn@vru.ac.th

การตัดสินใจนำไปปฏิบัติใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริงของตนเอง และเสนอแนะว่าควรนำทัศนคติและความคิดเห็นของนักศึกษาครูต่อแนวคิดการสอนภาษาไปใช้ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเพิ่มสมรรถนะวิชาชีพ ส่งเสริมการบ่มเพาะนักศึกษาให้เป็นครูสอนภาษาอังกฤษมืออาชีพต่อไป

คำสำคัญ: ทัศนคติ การสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสาร นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) investigate pre-service teachers' attitudes towards CLT and 2) compare attitudes towards CLT between male and female pre-service teachers. Data were collected from 44 fourth-year undergraduate students enrolled in Activities for English Language Teaching course, during semester 1, academic year 2020, at Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani. Research instruments consisted of 1) attitudes towards CLT questionnaire 2) semi-structure interview questions and 3) participant observation. Quantitative data gained from the sample were analyzed by descriptive statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, and independent t-test. Data gathered from interview and observation were analyzed by content analysis technique.

The results of this study indicated that pre-service teachers held favorable attitudes towards the principles of CLT (mean, 79 points). They strongly held favorable attitudes towards the idea that "group work allows students to explore problems for themselves, and thus have some measure of control over their own learning. It is therefore an invaluable means of organizing classroom experiences" at highest level (mean, 4.57). There was no statistically significant difference between males' attitudes and females'. Based on the findings, pre-service teachers expressed their knowledge of CLT principles and were aware of the implementation in their language classrooms. The research suggestion was given to emphasize pre-service teachers' perception found in this study in course design and development to enhance their professional competency.

Keywords: Attitudes, Communicative Language Teaching, Pre-Service Teachers

บทนำ

ความสามารถในการสื่อสาร เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ (Brown, 2007) แนวการสอนภาษาที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะการสื่อสารให้กับผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน คือ การสอนภาษาแบบสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ซึ่งเป็นแนวการสอนที่สอดคล้องกับ

ความจำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงควรมีความรู้ความเข้าใจ ในหลักการและแนวคิดของการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLT สามารถเชื่อมโยงหลักการและแนวคิดไป ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ในสถานการณ์ชีวิตจริง

การสอนภาษาแบบสื่อสาร หรือ CLT หมายถึง แนวการสอนภาษาผ่านกิจกรรมเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างกัน อย่างมีความหมาย ในชั้นเรียนมีกิจกรรมสื่อสารที่หลากหลาย และมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน (Richards, 2006) แนวคิดการสอนแบบ CLT เริ่มมีขึ้นในช่วงปี 1970 โดย Hymes (1979) กล่าวถึง แนวการสอนแบบสื่อสารว่ามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) ให้กับผู้เรียน ความสามารถในการสื่อสารดังกล่าวเป็นความสามารถในการใช้ความรู้ ทางภาษาได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์สื่อสารต่าง ๆ ที่หลากหลาย ต่อมาการสอนแบบ CLT ได้รับความนิยมน้อยลงแพร่หลายในชั้นเรียนภาษาแทนการสอนแบบดั้งเดิม (Traditional Approach) เนื่องจากมีแนวคิดมุ่งพัฒนาทักษะการสื่อสารทั้งด้านความถูกต้องและความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา สื่อสารให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งการสอนภาษาแบบดั้งเดิมให้ความสำคัญด้านกรอเนื้อหาภาษาและการรอบรู้ไวยากรณ์ มากกว่าการใช้ภาษาสื่อสารให้บรรลุเป้าหมายในสถานการณ์จริง บทบาทของ ครูผู้สอนในชั้นเรียนแบบ CLT คือ ผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Facilitator) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมเรียนรู้และฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารให้มากที่สุด ไม่ขัดจังหวะในขณะที่ผู้เรียนใช้ภาษา สื่อสารแม้จะไม่ถูกต้อง คอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาเพื่อให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ เป็นผู้ให้ข้อมูลทางภาษาและข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียน ใช้สื่อจริงในชีวิตประจำวัน และสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย สนุกสนาน ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกตึงเครียดระหว่างเรียนรู้ผ่านกิจกรรม สื่อสาร (Brown, 2007)

Brown (2007) อธิบายแนวคิดของการสอนแบบ CLT ว่าการเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้นใน กระบวนการที่ผู้เรียนพยายามใช้ภาษาสื่อสาร และมีคุณลักษณะของการสอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) เป้าหมายของการสอน คือ ความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน มุ่งเน้นไปที่องค์ประกอบทั้งหมด ของทักษะการสื่อสาร ได้แก่ ความสามารถทางไวยากรณ์ (Grammatical Competence) ความสามารถในการใช้ถ้อยคำ (Discourse) ความสามารถในการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ (Sociolinguistic) และความสามารถในการใช้กลยุทธ์สื่อสาร (Strategic) 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ ภาษาในสถานการณ์สื่อสารจริง ใช้ภาษาอย่างแท้จริงตามหน้าที่ภาษา และมีจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร 3) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่วและมีความหมาย ไม่ติดอยู่ในกรอบเนื้อหาความถูกต้อง ใช้ภาษาได้อย่างเข้าใจและประสบความสำเร็จในการสื่อสาร ช่วยเหลือและให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ ผู้เรียนเมื่อมีข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา 4) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาสื่อสารจริงและสร้างสรรค์ ในบริบทนอกชั้นเรียน 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ใช้กลยุทธ์ใน การเรียนรู้ และพัฒนาตนเองไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียน (Autonomy) และ 6) ครูผู้สอน มีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสารภาษาระหว่างกัน รวมทั้งมี

ปฏิสัมพันธ์สื่อสารกับครูผู้สอน ส่วนบทบาทของผู้เรียน คือ ผู้เรียนที่มีความกระตือรือร้น (Active Learner) มีส่วนร่วมในกิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

ทัศนคติของครูผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบ CLT ในชั้นเรียน เนื่องจากทัศนคติเป็นจุดเริ่มต้นของความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนภาษา ความเข้าใจ ความเชื่อ การตัดสินใจวางแผนการสอน การเลือกกิจกรรมเรียนรู้และสื่อการสอน ที่ครูผู้สอนนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (Karavas-Doukas, 1996) จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของครูที่มีต่อการสอนภาษาแบบ CLT พบว่า มีทัศนคติทั้งเชิงบวกและลบ และมักประสบปัญหาในการนำแนวคิดไปใช้จัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะบริบทการสอนภาษาอังกฤษในทวีปเอเชีย เนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น ปัญหาจากตัวผู้เรียน ความสามารถและแรงจูงใจของผู้เรียน วัฒนธรรมแตกต่างกัน ปัญหาจากครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ CLT และบริบทของการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Huang, 2016) ทำให้มีผู้วิจัยหลายท่านสนใจศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูผู้สอนที่อาจมีผลต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในชั้นเรียน อาทิ งานวิจัยของ Ozsevik (2010) ศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนภาษาอังกฤษชาวตุรกีเกี่ยวกับการสอนแบบ CLT พบว่า ผู้สอนมีทัศนคติไม่ดีต่อการสอนแบบ CLT ในชั้นเรียน เนื่องจากประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ห้องเรียนขนาดใหญ่ ผู้สอนภาระงานเกิน หลักสูตรและการวัดประเมินไม่สัมพันธ์กัน ข้อสอบเน้นความรู้ด้านไวยากรณ์ รวมถึงความสามารถสื่อสารของผู้เรียนค่อนข้างน้อย ทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบ CLT ยากลำบาก ส่วนการศึกษาของ Chang (2011) เกี่ยวกับทัศนคติของผู้สอนภาษาอังกฤษชาวไต้หวันต่อการสอนแบบ CLT พบว่าผู้สอนมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนแบบ CLT และไม่ชอบแนวการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นสอนไวยากรณ์ให้ผู้เรียนจดจำกฎต่าง ๆ ผู้สอนมีความเข้าใจแนวคิดการสอนเน้นสื่อสาร และเชื่อว่าการสอนแบบ CLT ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร นอกจากนี้ Lashgari, Jamali, และ Yousofi (2014) สำรวจทัศนคติของผู้สอนภาษาอังกฤษชาวอิหร่าน พบว่ามีทัศนคติที่ดีต่อการสอนแบบ CLT ความเชื่อและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริงไม่มีความแตกต่างกัน ต่อมา Zulu (2019) ศึกษาความเข้าใจและทัศนคติของผู้สอนภาษาอังกฤษชาวแซมเบียต่อการสอนแบบ CLT พบว่าผู้สอนมีความเข้าใจน้อยถึงปานกลาง บางคนเข้าใจแนวคิดการสอนแบบ CLT ผิดและนำไปใช้จัดกิจกรรมเรียนรู้ไม่ถูกต้องตามหลักการ รวมทั้งบางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีเนื่องจากไม่สอดคล้องกับการสอบวัดความรู้ของผู้เรียน จึงเสนอแนะว่าควรให้ความรู้แก่ผู้สอนให้ถูกต้องและเปลี่ยนทัศนคติให้เป็นเชิงบวกต่อการสอนแบบ CLT

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสารโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) ให้กับนักศึกษา และพบว่ายังไม่มีการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาครูสาขาภาษาอังกฤษที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการสอนแบบ CLT ที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่ฝึกปฏิบัติการสอน จึงดำเนินการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษที่มีต่อการสอนภาษาแบบ CLT ซึ่งผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชากิจกรรมสำหรับการสอนภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้

ความสามารถในการจัดกิจกรรมเรียนรู้และการสอนในชั้นเรียนของตนเองให้บรรลุเป้าหมายของการสอนภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสารของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสารระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Design) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 44 คน แบ่งเป็น นักศึกษาชาย 12 คน และนักศึกษาหญิง 32 คน ที่เรียนรายวิชาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ 1) แบบสอบถามทัศนคติต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร มาตรฐาน 5 ระดับ สร้างและพัฒนาขึ้นโดย Karavas-Doukas (1996) เป็นแบบสอบถามประเมินตนเองด้านทัศนคติต่อการสอนแบบ CLT จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงทัศนคติเชิงบวก 12 ข้อ และทัศนคติเชิงลบ 12 ข้อ และแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสำคัญของไวยากรณ์ (6 ข้อ) 2) ด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน (4 ข้อ) 3) ด้านการแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาให้กับผู้เรียน (4 ข้อ) 4) ด้านบทบาทของครูผู้สอนในชั้นเรียน (4 ข้อ) และ 5) ด้านบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ (6 ข้อ) ผู้วิจัยนำมาแปลเป็นภาษาไทยโดยใช้เทคนิคการแปลแบบย้อนกลับ (Backward Translation Technique) นำมาทดสอบค่าความตรง (Validity) โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสถิติ Cronbach's Alpha ที่ระดับนัยสำคัญ .05 มีค่าเท่ากับ 0.82 โดยผู้วิจัยกำหนดมาตรฐานวัดและการแปลผลค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาไว้ในตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 มาตรฐานและการแปลผลค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร

ระดับ	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
5	4.50-5.00	ทัศนคติที่ดีอย่างยิ่ง
4	3.50-4.49	ทัศนคติที่ดี
3	2.50-3.49	ทัศนคติเป็นกลาง
2	1.50-2.49	ทัศนคติที่ไม่ดี
1	1.00-1.49	ทัศนคติที่ไม่ดีอย่างยิ่ง

ที่มา: (Karavas-Doukas, 1996)

ตารางที่ 2 เกณฑ์คะแนนและการแปลผลทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร

ช่วงคะแนน	การแปลผล
24-72	ทัศนคติที่ไม่ดี
73-120	ทัศนคติที่ดี

ที่มา: (Karavas- Doukas, 1996)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ไม่เป็นทางการ (Informal Interview) เป็นข้อคำถามปลายเปิดให้กลุ่มตัวอย่างแสดงทัศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบ CLT จำนวน 5 ข้อ มีประเด็นคำถามสอดคล้องกับหัวข้อในแบบสอบถาม ข้อคำถามดังกล่าวผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การวิจัย (IOC) และ 2) แบบบันทึกสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) เพื่อสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างขณะจำลองสถานการณ์จัดกิจกรรมเรียนรู้ในชั้นเรียน และจดบันทึกข้อมูลในระหว่างสังเกตการณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ สร้างความเข้าใจกับกลุ่มตัวอย่างโดยการแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย อธิบายความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ให้ตรงกับความจริงมากที่สุด กำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 15 นาที ผู้วิจัยได้รับข้อมูลตอบกลับแบบสอบถามทั้งหมด

2. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ไม่เป็นทางการและสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยสุ่มนักศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย 5 คน และหญิง 5 คน ทำความเข้าใจและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละประมาณ 5-10 นาที ในช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างสะดวกให้สัมภาษณ์ และสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ได้มอบหมายเป็นงานกลุ่มให้กับกลุ่มตัวอย่างนำเสนอหน้าชั้นเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป ใช้เทคนิคกลับด้านค่าตัวเลขของข้อความที่เป็นความคิดเห็นเชิงลบ (Reverse scoring for the negative items) จำนวน 12 ข้อ เพื่อป้องกันการไม่ตั้งใจตอบแบบสอบถามหรือการหึงหึงคำตอบ ซึ่งอาจเกิดจากการไม่อ่านข้อความให้ถี่ถ้วนก่อนตอบ และสถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบ Independent t-test ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติที่มีต่อการสอนแบบ CLT ระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง โดยได้ทดสอบการกระจายตัวของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง มีการกระจายตัวแบบปกติ ด้วยวิธีการทดสอบ Normality ที่แสดงผลโดยใช้ Scatter ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์นำมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของนักศึกษาครุภาษาอังกฤษที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLT กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 44 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 27) และนักศึกษาหญิง 32 คน (คิดเป็นร้อยละ 73) พบว่าในภาพรวมนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการสอนภาษาแบบ CLT โดยมีผลคะแนนอยู่ระหว่าง 73 ถึง 94 คะแนน และมีความเฉลี่ย 79 คะแนน เมื่อแปลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่าง (N=44) อยู่ในเกณฑ์คะแนนมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร รายละเอียดผลการวิเคราะห์ทัศนคติของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างงานวิจัยครั้งนี้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลคะแนนทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสารของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง (N = 44)

	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	$\bar{X}$	S.D.
ทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร	94	73	79	6.63

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสารของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายข้อความคิดเห็นแต่ละด้าน (N = 44)

ทัศนคติต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความสำคัญของไวยากรณ์			
*1. ความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เป็นเกณฑ์สำคัญที่สุดในการประเมินความสามารถทางภาษาของผู้เรียน	2.43	0.50	ทัศนคติไม่ดี
2. ควรมีการสอนไวยากรณ์เพื่อช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษา	4.27	0.69	ทัศนคติที่ดี

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความสำคัญของไวยากรณ์ (ต่อ)			
3. ความรู้ด้านกฎไวยากรณ์ ไม่ได้เป็นสิ่งยืนยันว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้	4.09	0.77	ทัศนคติที่ดี
*4. การรอบรู้หลักไวยากรณ์ ทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้อย่างดี	2.31	0.67	ทัศนคติไม่ดี
*5. การสอนกฎไวยากรณ์โดยตรงให้กับผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นทำให้เกิดการเรียนรู้และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.20	0.71	ทัศนคติไม่ดี
6. ผู้เรียนส่วนใหญ่เรียนรู้ภาษาได้ดี เมื่อได้ใช้ภาษาในกิจกรรมสื่อสารจริง มากกว่าการสอนหลักภาษาโดยตรง	4.43	0.55	ทัศนคติที่ดี
ด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน			
7. การจัดกิจกรรมทำงานกลุ่มเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมมือกันเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างแท้จริง	4.05	0.89	ทัศนคติที่ดี
8. การทำงานกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนเห็นปัญหาการเรียนรู้ของตนเอง รู้จักควบคุม จัดการ การทำงานของตนเอง การทำงานกลุ่มจึงเป็นวิธีจัดการประสบการณ์เรียนรู้ในชั้นเรียน	4.57	0.66	ทัศนคติที่ดีอย่างยิ่ง
*9. กิจกรรมทำงานเป็นกลุ่มไม่ค่อยมีประโยชน์ เพราะยากต่อการสังเกตความสามารถของผู้เรียน และยากต่อการควบคุมให้ผู้เรียนใช้แต่ภาษาอังกฤษในกิจกรรมสื่อสาร	2.59	0.54	ทัศนคติเป็นกลาง
*10. กิจกรรมทำงานเป็นกลุ่มใช้เวลานานเกินไป และทำให้เสียเวลาในการสอน	2.50	0.59	ทัศนคติเป็นกลาง
ด้านการแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาให้กับผู้เรียน			
11. ผู้สอนควรให้คำแนะนำและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เน้นด้านการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์สื่อสาร มากกว่า เน้นการใช้ภาษาให้ถูกต้อง	3.83	0.97	ทัศนคติที่ดี
*12. ผู้สอนควรแก้ไขทุกข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ให้กับผู้เรียน หากละเลยจะส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน	2.45	0.50	ทัศนคติไม่ดี
13. การใช้ภาษาผิดพลาดเป็นเรื่องปกติของการเรียนรู้ภาษา ถ้าแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนมากเกินไปจะเป็นการสิ้นเปลืองเวลา	4.00	1.01	ทัศนคติที่ดี
*14. การสอนภาษาแบบสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้คล่องแคล่ว แต่ใช้ภาษาไม่ถูกต้องนัก	2.52	0.51	ทัศนคติเป็นกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านบทบาทของครูผู้สอนในชั้นเรียน			
15. บทบาทของครูไม่ได้เป็น "ผู้มีอำนาจ" หรือ "ผู้ถ่ายทอดความรู้" ในชั้นเรียนภาษาอีกต่อไป	4.07	0.79	ทัศนคติที่ดี
*16. ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนทุกคนได้	2.29	0.55	ทัศนคติไม่ดี
*17. ผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นหนึ่งในหลายบทบาทของครูที่ต้องมีในการจัดการเรียนการสอน	2.36	0.48	ทัศนคติไม่ดี
*18. บทบาทของครูในชั้นเรียนภาษา คือ การให้ความรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การอธิบาย การยกตัวอย่าง	2.45	0.50	ทัศนคติไม่ดี
ด้านบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน			
*19. ผู้สอนกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมเรียนรู้สำหรับผู้เรียนโดยไม่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	2.68	0.47	ทัศนคติเป็นกลาง
*20. การฝึกให้ผู้เรียนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองไม่มีประโยชน์ เพราะผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้ด้วยวิธีดังกล่าว	2.48	0.55	ทัศนคติไม่ดี
21. การสอนภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้เต็มที่	4.27	0.73	ทัศนคติที่ดี
22. ควรมอบหมายงานและจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน	4.11	0.89	ทัศนคติที่ดี
23. ควรจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย เป็นกิจกรรมกลุ่มทั้งชั้นเรียน หรือกลุ่มย่อยในบางครั้ง ทำให้ผู้เรียนแสดงความสามารถทางภาษาได้เต็มที่	4.04	0.78	ทัศนคติที่ดี
24. ควรมีสื่อการสอนเสริมหนังสือตำราเรียน และจัดกิจกรรมเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและความสนใจของผู้เรียน	4.00	0.81	ทัศนคติที่ดี

*ข้อความแสดงทัศนคติเชิงลบต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสารจากแบบสอบถาม จำแนกเป็นรายข้อแต่ละด้านในตารางที่ 4 พบว่านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง (N=44) มีทัศนคติที่ดีกับข้อความแสดงทัศนคติเชิงบวกต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร โดยมีทัศนคติที่ดีอย่างยิ่ง จำนวน 1 ข้อ ด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียนในข้อที่ 8 (ค่าเฉลี่ย 4.57) กล่าวคือ มีทัศนคติเชิงบวกมากที่สุดกับการให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นปัญหาในการเรียนรู้ของตนเอง รู้จักควบคุม จัดการ การทำงาน

ของตนเอง การทำงานเป็นกลุ่มจึงเป็นวิธีจัดประสบการณ์เรียนรู้ในชั้นเรียน และนักศึกษากลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยกับแนวคิดเชิงลบต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร มีบางข้อที่แสดงทัศนคติเป็นกลาง ได้แก่ ข้อ 9 “กิจกรรมทำงานเป็นกลุ่มไม่ค่อยมีประโยชน์ เพราะยากต่อการสังเกตความสามารถของผู้เรียน และยากต่อการควบคุมให้ผู้เรียนใช้แต่ภาษาอังกฤษในกิจกรรมสื่อสาร ข้อ 10 กิจกรรมทำงานเป็นกลุ่มใช้เวลานานเกินไป และทำให้เสียเวลาในการสอน” ข้อ 14 “การสอนภาษาแบบสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้คล่องแคล่ว แต่ใช้ภาษาไม่ถูกต้องนัก” และข้อ 19 “ผู้สอนกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยไม่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน” และมีทัศนคติที่ไม่ดีกับข้อความแสดงทัศนคติเชิงลบต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร

นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมมีประเด็นสำคัญ กล่าวคือ ผลจากสังเกตการณ์เมื่อนักศึกษาครูจำลองสถานการณ์ การสอนภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมที่มอบหมาย เช่น การสอนภาษาอังกฤษผ่านบทเพลง การชมภาพยนตร์ เกมภาษา พบว่าการออกแบบจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มักเป็นลักษณะให้ผู้เรียนทำงานกลุ่มย่อย โดยมอบหมายให้ช่วยกันทำภาระงานให้สำเร็จและนำเสนอหน้าชั้นเรียน คอยเดินตรวจสอบแต่ละกลุ่มเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือ สร้างบรรยากาศผ่อนคลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสื่อสาร บูรณาการทักษะทั้งสี่ พยายามใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ให้ผู้เรียนช่วยกันหากฎการใช้ภาษาและสรุปความเข้าใจร่วมกัน

ผลวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวคิดการสอนภาษาแบบ CLT จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ กฎไวยากรณ์มีความสำคัญอย่างไรในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ การจัดกิจกรรมให้ทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่จะช่วยพัฒนาทักษะสื่อสารให้กับผู้เรียนได้หรือไม่ อย่างไร บทบาทของครูผู้สอนในชั้นเรียนภาษาอังกฤษควรเป็นอย่างไร ครูควรแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาให้กับผู้เรียนอย่างไร และผู้เรียนควรมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในชั้นเรียนอย่างไรบ้าง พบว่ามีประเด็นสำคัญดังนี้ นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีทัศนคติว่า ความรู้ไวยากรณ์เป็นสิ่งจำเป็นในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง และสื่อสารได้อย่างมีความหมาย แต่การสอนกฎไวยากรณ์แบบท่องจำไม่เหมาะกับผู้เรียนในปัจจุบัน การสอนไวยากรณ์ตรง ๆ อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและบทเรียนไม่น่าสนใจ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้หลักภาษาผ่านเนื้อหาการทำกิจกรรมในขณะที่ใช้ภาษาสื่อสารได้ ให้ผู้เรียนฝึกคิดหากฎภาษาด้วยตนเองเมื่อใช้จนคล่องแคล่ว ฝึกคิดวิเคราะห์และทำงานเป็นทีม มีสรุปความเข้าใจร่วมกับผู้เรียนอีกครั้งในท้ายคาบเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ CLT นักศึกษาครูส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจัดกิจกรรมทำงานกลุ่มเพราะเกิดประโยชน์กับผู้เรียน ได้ช่วยกันทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน อย่างไรก็ตามมีนักศึกษาบางส่วนคิดเห็นว่า การทำงานกลุ่มดีกว่าทำงานเดี่ยว แต่ก็อาจเกิดปัญหาได้ เช่น ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ ใช้เวลาค่อนข้างนานเมื่อทำกิจกรรมกลุ่ม ถ้าผู้เรียนใช้ภาษาผิดพลาด ครูผู้สอนมักจะแก้ไขจนทำให้เสียเวลาไปมาก บางคนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มไม่มีคนเก่งช่วยกันคิด ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารระหว่างสมาชิกกลุ่ม หรืออาจทำได้ยาก นอกจากนี้ นักศึกษาครูแสดงความเห็นเกี่ยวกับบทบาทครูในชั้นเรียนแบบ CLT ว่าบทบาทและวิธีการสอนของครูเป็นสิ่งสำคัญ การคำนึงถึงผู้เรียน เช่น ความสามารถ ความถนัด รูปแบบการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน ใช้สื่อการสอน เทคโนโลยีทันสมัย จัดกิจกรรมเรียนรู้ที่น่าสนใจและหลากหลาย อาจช่วยเพิ่มความสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนได้มากขึ้น

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสารระหว่างนักศึกษาชายและหญิง (N = 44)

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	p
นักศึกษาชาย	12	74.42	1.98	-5.33	0.11
นักศึกษาหญิง	32	80.81	5.97		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสารระหว่างนักศึกษาชายและหญิงจำแนกเป็นรายด้าน (N = 44)

ทัศนคติต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร	นักศึกษาชาย		นักศึกษาหญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านความสำคัญของไวยากรณ์						
1. ความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เป็นเกณฑ์สำคัญที่สุดในการประเมินความสามารถทางภาษาของผู้เรียน	2.50	0.52	2.41	0.49	0.55	0.52
2. ควรมีการสอนไวยากรณ์เพื่อช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษา	3.92	0.52	4.41	0.71	2.51	0.01*
3. ความรู้ด้านกฎไวยากรณ์ ไม่ได้เป็นสิ่งยืนยันว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้	3.58	0.51	4.28	0.77	2.89	0.08
4. การรอบรู้หลักไวยากรณ์ ทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้อย่างดี	2.17	0.72	2.38	0.66	0.91	0.79
5. การสอนกฎไวยากรณ์โดยตรงให้กับผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นทำให้เกิดการเรียนรู้และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.08	0.67	2.25	0.72	0.69	0.26
6. ผู้เรียนส่วนใหญ่เรียนรู้ภาษาได้ดี เมื่อได้ใช้ภาษาในกิจกรรมสื่อสารจริง มากกว่าการสอนหลักภาษาโดยตรง	4.25	0.45	4.50	0.57	1.52	0.08
ด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน						
7. การจัดกิจกรรมทำงานกลุ่มเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมมือกันเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างแท้จริง	3.50	0.52	4.25	0.91	2.67	0.23

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร	นักศึกษาชาย		นักศึกษาหญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
8. การทำงานกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนเห็นปัญหาการเรียนรู้ของตนเอง รู้จักควบคุม จัดการ การทำงานของตนเอง การทำงานกลุ่มจึงเป็นวิธีจัดการประสบการณ์เรียนรู้ในชั้นเรียน	4.00	0.86	4.78	0.42	3.04	0.01*
9. กิจกรรมทำงานเป็นกลุ่มไม่ค่อยมีประโยชน์ เพราะยากต่อการสังเกตความสามารถของผู้เรียน และยากต่อการควบคุมให้ผู้เรียนใช้แต่ภาษาอังกฤษในกิจกรรมสื่อสาร	2.42	0.51	2.66	0.55	1.31	0.86
10. กิจกรรมทำงานเป็นกลุ่มใช้เวลานานเกินไป และทำให้เสียเวลาในการสอน	2.42	0.51	2.53	0.62	0.57	0.36
ด้านการแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาให้กับผู้เรียน						
11. ผู้สอนควรให้คำแนะนำและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เน้นด้านการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์สื่อสาร มากกว่า เน้นการใช้ภาษาให้ถูกต้อง		3.33	0.65	4.00	1.01	2.11
12. ผู้สอนควรแก้ไขทุกข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ให้กับผู้เรียน หากละเลยจะส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน		2.33	0.49	2.50	0.51	0.98
13. การใช้ภาษาผิดพลาดเป็นเรื่องปกติของการเรียนรู้ภาษา ถ้าแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนมากเกินไปจะเป็นการสิ้นเปลืองเวลา		3.33	1.07	4.25	0.87	2.89
ด้านบทบาทของครูผู้สอนในชั้นเรียน						
14. การสอนภาษาแบบสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้คล่องแคล่ว แต่ใช้ภาษาไม่ถูกต้องนัก		2.67	0.49	2.47	0.51	1.16
15. บทบาทของครูไม่ได้เป็น "ผู้มีอำนาจ" หรือ "ผู้ถ่ายทอดความรู้" ในชั้นเรียนภาษาอีกต่อไป		3.58	0.68	4.25	0.76	2.67
16. ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนทุกคนได้		2.33	0.49	2.28	0.58	0.27

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร	นักศึกษาชาย		นักศึกษาหญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
17. ผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นหนึ่งในหลายบทบาทของครูที่ต้องมีในการจัดการเรียนการสอน		2.58	0.51	2.28	0.46	1.89
18. บทบาทของครูในชั้นเรียนภาษา คือ การให้ความรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การอธิบาย การยกตัวอย่าง		2.67	0.49	2.44	0.56	1.24
ด้านบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน						
19. ผู้สอนกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยไม่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน		2.75	0.45	2.66	0.48	0.58
20. การฝึกให้ผู้เรียนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองไม่มีประโยชน์ เพราะผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้ด้วยวิธีดังกล่าว		2.58	0.51	2.44	0.56	0.78
21. การสอนภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้เต็มที่		3.75	0.75	4.47	0.62	3.22
22. ควรมอบหมายงานและจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน		3.92	0.67	4.19	0.96	0.89
23. ควรจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้มีความหลากหลายเป็นกิจกรรมกลุ่ม ทั้งชั้นเรียน หรือกลุ่มย่อย ในบางครั้ง ทำให้ผู้เรียนแสดงความสามารถทางภาษาได้เต็มที่		3.92	0.79	4.09	0.77	0.67
24. ควรมีสื่อการสอนเสริมหนังสือตำราเรียน และจัดกิจกรรมเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและความสนใจของผู้เรียน		3.83	0.72	4.06	0.84	0.89

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$

ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติต่อการสอนภาษาแบบสื่อสารระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงของกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ปรากฏดังตารางที่ 5 และเมื่อพิจารณาทัศนคติที่มีต่อแนวทางการสอนภาษาแบบสื่อสารเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 “ควรมีการสอนไวยากรณ์เพื่อช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษา และด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน” และ ข้อ 8 “การทำงานกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนเห็นปัญหาการเรียนรู้ของตนเอง รู้จักควบคุม จัดการ การทำงานของตนเอง การทำงานกลุ่มจึงเป็นวิธีจัดการประสบการณ์เรียนรู้ในชั้นเรียน” ผลการวิจัยทัศนคติของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษและการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาครูชายและหญิงที่มีต่อการสอนแบบ CLT ผู้วิจัยได้นำไปอภิปรายผลต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลดำเนินงานวิจัยเพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษ และการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษชายและหญิง มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ข้อแรกเพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษที่มีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อหลักการแนวทางการสอนภาษาแบบ CLT ประกอบกับข้อมูลการสัมภาษณ์และสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอน เมื่อมอบหมายงานในรายวิชาให้จัดกิจกรรมเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เพลง ภาพยนตร์ เกม การอ่านหนังสือพิมพ์หรือโคลงกลอน พบว่านักศึกษาจำลองสถานการณ์การจัดกิจกรรมเรียนรู้ โดยออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สนทนาสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน สอดแทรกการเรียนรู้คำศัพท์และไวยากรณ์ ใช้สื่อสภาพจริงที่น่าสนใจและความหลากหลาย นักศึกษาครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความสามารถและแก้ไขปัญหาในการสื่อสาร คอยให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้เรียนในฐานะผู้ให้การสนับสนุนการเรียนรู้ (Facilitator) สังเกตการทำงานของผู้เรียนเมื่อทำงานกลุ่ม และพยายามใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอนให้มากที่สุด ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lashgari, Jamali, และ Yousofi (2014) โดยกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนแบบ CLT และมีความเชื่อว่าแนวคิดหลักการสอนแบบ CLT ช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารให้กับผู้เรียน จึงนำไปใช้ปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนจริงตามความเชื่อดังกล่าว

ผลการวิจัยครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chang (2011) โดยกล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำแนวทางการสอนภาษาแบบ CLT ไปใช้ในชั้นเรียน ประกอบด้วย ผู้เรียน ผู้สอน ระบบการศึกษา และความเหมาะสมกับบริบท หากครูผู้สอนมีทัศนคติไม่ดีต่อแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร และมีความเชื่อไม่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการสอน จะส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ครูผู้สอนควรได้รับการฝึกอบรมให้เข้าใจแนวทางการสอนแบบ CLT อย่างถูกต้องและนำไปใช้ในชั้นเรียนเพื่อดำเนินงานให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ส่งเสริมให้ปฏิบัติจริง ฝึกใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง ครูผู้สอนควรมีความยืดหยุ่นและเข้าใจความถนัดความสามารถของผู้เรียนเพื่อจัดกิจกรรมเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความสนใจของผู้เรียน มีการประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน ครอบคลุมทั้งด้านความคล่องแคล่ว ความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในสถานการณ์สื่อสาร และการใช้กลยุทธ์สื่อสารแก้ปัญหา กิจกรรม

เรียนรู้ในสถานการณ์สื่อสารจริง ทำให้ผู้เรียนแสดงความสามารถทางภาษาอย่างเต็มที่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสมรรถนะของผู้เรียนจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องในบางประเด็นกับงานวิจัยของ Zulu (2019) ที่ศึกษาความเข้าใจและทัศนคติของครูผู้สอนภาษาชาวแซมเบียที่มีต่อการสอนแบบ CLT พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนภาษาแบบสื่อสาร บางส่วนมีทัศนคติเชิงลบ และมีความเข้าใจแนวคิดและหลักการ CLT ที่แตกต่างกัน จากการสัมภาษณ์ครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจและบางส่วนเข้าใจผิดเกี่ยวกับแนวคิดหลักการสอนของ CLT จึงส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน โดยไม่นำแนวคิดหลักการสอนแบบ CLT ไปใช้ในชั้นเรียนหรือจัดการเรียนการสอนแบบผิดหลักการ แม้ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการสอนแบบ CLT เป็นวิธีการสอนที่ดีก็ตาม สาเหตุเพราะครูผู้สอนเห็นว่าการสอนแบบ CLT เป็นปัญหาและมีข้อจำกัดมากเมื่อนำไปใช้ในชั้นเรียน ผลวิจัยของ Zulu (2019) เสนอแนะว่าควรสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการสอนภาษาแบบสื่อสารให้กับครูผู้สอน ทำให้เห็นประโยชน์และเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อการสอนแบบ CLT รวมไปถึงนักศึกษาครูก็ควรได้รับการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนแบบ CLT ที่ถูกต้องก่อนไปปฏิบัติการสอนจริงในชั้นเรียน

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสารระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงตามวัตถุประสงค์ข้อที่สอง พบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาชายและหญิงมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ นักศึกษาชายมีทัศนคติที่ดีต่อ “การสอนไวยากรณ์เพื่อช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษา” (ค่าเฉลี่ย 3.92) แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่านักศึกษาหญิง (ค่าเฉลี่ย 4.41) และนักศึกษาชายมีทัศนคติที่ดีต่อ “การทำงานกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนเห็นปัญหาการเรียนรู้ของตนเอง รู้จักควบคุมจัดการ การทำงานของตนเอง การทำงานกลุ่มจึงเป็นวิธีจัดการประสบการณ์เรียนรู้ในชั้นเรียน” (ค่าเฉลี่ย 4.00) แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่านักศึกษาหญิง (ค่าเฉลี่ย 4.78) สอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนไวยากรณ์ให้กับผู้เรียน โดยนักศึกษาหญิงส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการเข้าใจหลักภาษาหรือไวยากรณ์เป็นสิ่งสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทางภาษาและสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้อง การสอนไวยากรณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็น ควรออกแบบกิจกรรมเรียนรู้ที่น่าสนใจ แทนการสอนแบบตรงด้วยการท่องจำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสารเพื่อบรรลุกิจกรรมเรียนรู้ และช่วยกันคิดสังเกต เปรียบเทียบ และค้นหาหลักการใช้ภาษาด้วยตนเอง ก่อนอภิปรายสรุปความเข้าใจร่วมกัน ครูผู้สอนมีบทบาทคอยเสนอแนะให้ผู้เรียนคิดค้นหาคำตอบกฎการใช้ภาษาจากบทสนทนาที่สื่อสาร นอกจากนี้ นักศึกษาหญิงส่วนใหญ่คิดเห็นว่า การทำงานกลุ่มเป็นประสบการณ์เรียนรู้ที่สำคัญในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมโดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ๆ ทำให้ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กันในกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักบทบาทหน้าที่การเป็นสมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรู้จักรับผิดชอบงานที่ตนเองทำอยู่ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khunbankong และ Abhakorn (2016) พบว่าครูผู้สอนมีทัศนคติที่ดีและเห็นด้วยกับแนวคิดการสอนภาษาแบบ CLT โดยเชื่อว่าควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์จากการใช้

ภาษาสื่อสาร และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการสอนโครงสร้างหรือไวยากรณ์ให้กับผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบการใช้ภาษาที่ถูกต้อง นำไปใช้สื่อสารสถานการณ์อื่น ๆ ได้

นอกจากนี้ ข้อมูลการสัมภาษณ์นักศึกษาก็ได้แสดงความคิดเห็นว่าแนวการสอนภาษาในปัจจุบันควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง มากกว่าการเน้นให้ท่องจำกฎไวยากรณ์เพื่อทำข้อสอบผ่านเท่านั้น และตระหนักถึงสภาพปัญหาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยยังอยู่ในระดับไม่เป็นที่พอใจนัก แม้จะเรียนภาษาอังกฤษเป็นเวลาหลายปี ปัญหาสำคัญหนึ่งอาจเป็นผลมาจากทัศนคติ ความเชื่อ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการสอนภาษาของครูผู้สอน และอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคตินำไปสู่ปฏิบัติจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาทัศนคติของครูผู้สอนที่มีต่อการสอนแบบ CLT ของ Kwon (2017) ในบางประเด็น กล่าวคือ ครูผู้สอนเห็นด้วยว่าการสอนแบบ CLT ช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน แต่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มั่นใจที่จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสอน รวมไปถึงบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์เสมือนจริงอย่างมีความหมายในชีวิตประจำวัน และเชื่อว่าเป้าหมายการเรียนภาษานั้นให้ผู้เรียนผ่านการทดสอบระดับชาติมากกว่าเป้าหมายด้านความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน ครูผู้สอนจึงควรได้รับการฝึกอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจแนวคิดและหลักการสอนภาษาแบบ CLT ให้มากขึ้น

ผลจากการศึกษาข้อมูลด้านทัศนคติและความคิดเห็นของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษที่มีต่อการสอนภาษาแบบ CLT ในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรรายวิชาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักศึกษาเพื่อช่วยให้นักศึกษาตระหนักรู้ เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการสอนแบบ CLT มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษามุ่งมั่นการเรียนรู้และการสอนที่ได้เรียนรู้ในเชิงทฤษฎีสู่การปฏิบัติผ่านการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเองขณะฝึกปฏิบัติการสอนจริง และเมื่อจบการศึกษาเป็นครูผู้สอนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ ในรายวิชาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ อาจารย์ผู้สอนควรศึกษาความเชื่อและความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อแนวคิดการสอนภาษา เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในหลักการและแนวคิดการสอนที่สอดคล้องกับความจำเป็นและความสนใจของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการสนับสนุนให้นักศึกษาครูนำแนวคิดไปใช้จัดกิจกรรมเรียนรู้ในขณะฝึกปฏิบัติการสอน ช่วยให้นักศึกษาครูภาษาอังกฤษพัฒนาทักษะการสอนและเกิดสมรรถนะในวิชาชีพต่อไป

2. ควรศึกษาตัวแปรต่าง ๆ เช่น ประสบการณ์เดิม ความสามารถทางภาษา ความถนัดและความสนใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ที่อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อและทัศนคติของนักศึกษาครูที่มีต่อวิธีการสอนภาษาอังกฤษ ในงานวิจัยครั้งต่อไป

3. ควรศึกษาวิจัยถึงทดลอง เพื่อศึกษาพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครูในชั้นเรียนจริง ที่ไปฝึกปฏิบัติการสอน และทัศนคติต่อแนวการสอนแบบ CLT หลังการฝึกปฏิบัติการสอน ในงานวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Brown, H. D. (2007). **Principles of Language Learning and Teaching**. Pearson Longman. San Francisco State University.
- Chang, M. (2011). Factors Affecting the Implementation of Communicative Language Teaching in Taiwanese College English Classes. **English Language Teaching**. 4(2): 3-12.
- Huang, S. (2016). Communicative Language Teaching: Practical Difficulties in the Rural EFL Classrooms in Taiwan. **Journal of Education and Practice**. 7(24): 186-202.
- Hymes, D. H. (1979). On Communicative Competence in Brumfit, C. and Johnson, K. (eds). **The Communicative Approach to Language Teaching**. Oxford University Press.
- Karavas-Doukas, E. (1996). Using Attitude Scales to Investigate Teachers' Attitudes to the Communicative Approach. **ELT Journal**, 50(3): 187-196.
- Khunbankong, S. & Abhakorn, J. (2016). Teachers' and Students' Attitudes and Perceptions on the Applicability of CLT in the Thai Classroom Context. **Journal of Humanities, Naresuan University**. 13(3): 35-52.
- Kwon, Y. (2017). A Study of Thai Teachers' Perceptions toward the Implementation of Communicative Language Teaching of English. **HRD Journal**. 8(1): 114-125.
- Lashgari, M., Jamali, F., & Yousofi, N. (2014). Investigating EFL Teachers' Attitudes towards CLT. **International Journal of Basic Sciences and Applied Research**. 3(3): 160-164.
- Ozsevik, Z. (2010). The Use of Communicative Language Teaching (CLT): Turkish EFL Teachers' perceived Difficulties in Implementing CLT in Turkey. **MA Thesis Submitted at University of Illinois at Urbana-Champaign**, [Online], Available: <https://www.ideals.illinois.edu/handle/2142/16211> (2020, 16 August).
- Richards, J. C. (2006). **Communicative Language Teaching Today**. SEAMEO. Regional Language Center.
- Zulu, M. P. (2019). Teachers' Understanding and Attitudes towards Communicative Language Teaching Method in ESL Classrooms of Zambia. **International Journal of Humanities, Social Sciences and Education**. 6(6): 1-13.

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

THE NEEDS OF THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT FOR PRIMARY SCHOOLS IN PATHUM THANI PROVINCE

ทิพวรรณ อ่วมทอง^{1*} และต้องลักษณ์ บุญธรรม¹

Thipawan Auamtong^{1*} and Tongluck Boontham¹

Received : 20 May 2021

Revised : 22 August 2021

Accepted : 23 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี และ 2) การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 360 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดตอบสนองคู่ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นด้วยสูตร (PNI_{Modified})

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพที่เป็นอยู่จริงของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.45) 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.27) และ 3) การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา ตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ (1) การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย (PNI_{Modified} = 0.262) (2) การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (PNI_{Modified} = 0.249) (3) การจัดระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษา (PNI_{Modified} = 0.246) (4) การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ (PNI_{Modified} = 0.242) (5) การกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจสถานศึกษาที่ชัดเจน (PNI_{Modified} = 0.238) และ (6) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ (PNI_{Modified} = 0.226) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน ประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

¹ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Technical Educational, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: Tongluck@rmutt.ac.th

ABSTRACT

The purposes of this research aims to study: 1) the current and desirable states of the internal quality assurance management for primary school in Pathum Thani province, and 2) the needs of the internal quality assurance management for primary school. The sample group consisted of 360 administrators and primary teachers in Pathum Thani province, by using stratified random sampling. The research instrument was a dual - response questionnaire. The reliability value 0.97. The data were analyzed using mean, standard deviation, and priority needs analysis (PNI_{Modified}). The research revealed that: 1) the current state of the internal quality assurance management for schools as a whole, was at the high level ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.45). 2) The desirable state was at the highest level ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.27) and 3) the needs of the internal quality assurance management for schools respectively sorted descending order of the need as follows: (1) Academic development operations with emphasis on the quality of the learners according to the school curriculum and target groups (PNI_{Modified}=0.262). (2) the development of teachers and educational personnel to have professional expertise (PNI_{Modified}=0.249). (3) Organization of quality management system of schools (PNI_{Modified}=0.246). (4) Organization of information technology system for management and learning management (PNI_{Modified}=0.242). (5) Schools clear vision creation and mission (PNI_{Modified}=0.238) and (6) to provide a physical environment and social that conducive to quality learning management (PNI_{Modified}=0.226).

Keywords: Needs, Internal Quality Assurance, Primary Education, Pathum Thani Province

บทนำ

สถานการณ์การศึกษาไทยในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ กับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในยุคที่มีการปฏิรูปการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารจัดการของสถานศึกษา รวมทั้งการประเมินคุณภาพการศึกษา อีกทั้งยังต้องเผชิญกับความท้าทายด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติกับสถานการณ์โลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ณัฐธัญญาณี จันทพลารุณ, พิชณีย์ คำหนัก และกมลศิริ บุรณะศิริ, 2559) จากการประเมินคุณภาพด้านการศึกษา ผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น และผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษารอบสาม (พ.ศ.2554-2558) พบว่า สถานศึกษาระดับประถมศึกษา

ได้รับการรับรองมาตรฐานร้อยละ 77.47 หากพิจารณาสถานศึกษาที่ผ่านการรับรอง พบว่า ผลการประเมินที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการของสถานศึกษา ยังไม่สามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไทยในยุคประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21 ตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังนั้น การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพโรงเรียนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษาอันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไทย รองรับการพัฒนาประเทศ และสร้างอนาคตที่ดีของลูกหลานไทย (นเรศ สถิตยพงศ์, 2561) มาตรฐานการศึกษาชาติ จึงมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย 1) การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) การบริหารงานประกันคุณภาพในแต่ละช่วงเวลา ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทางขอบเขตและเส้นทางในอนาคตขององค์กรให้บรรลุผล (ศุภชัย นาทะพันธ์, 2562) กระบวนการบริหารและการจัดการจึงเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กร ที่มีความสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม สถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 103 โรงเรียน รับรองผล จำนวน 86 โรงเรียน ไม่รับรอง จำนวน 17 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต1, 2561) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 67 โรงเรียน รับรองผล จำนวน 64 โรงเรียน ไม่รับรอง จำนวน 3 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2561) ทั้งนี้การบริหารและการจัดการเป็นการจัดระบบคุณภาพการบริหารของสถานศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สามารถสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นการกำลังคนที่มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนเป็นผู้มีทักษะ ความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการทำงาน

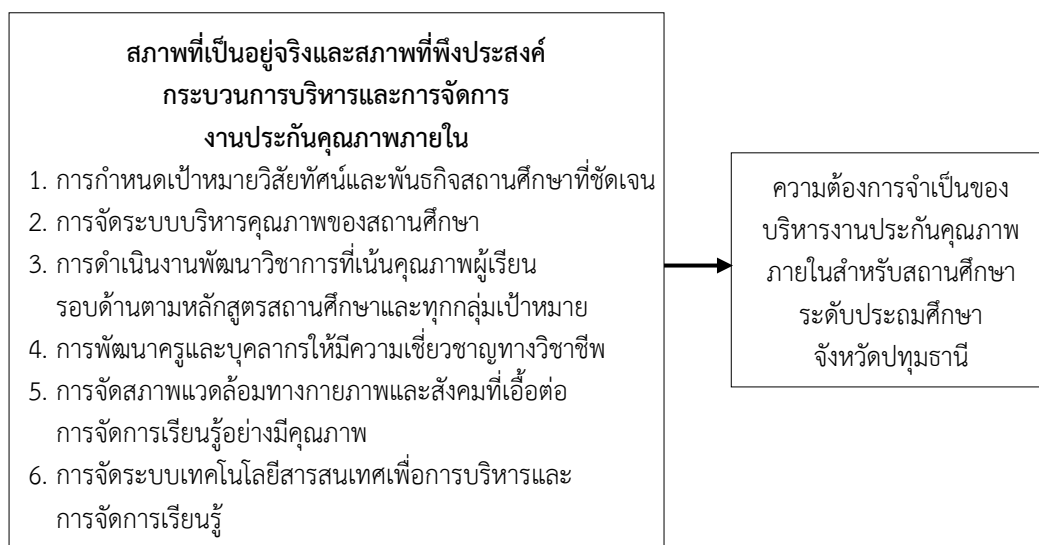
จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปกำหนดแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องของแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) คู่มือการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 170 โรงเรียน จำนวน 3,213 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อน ± 5 (ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์

ปัตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่าง 360 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาและอำเภอ และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรแต่ละอำเภอ ดังนี้ เมืองปทุมธานี 67 คน คลองหลวง 87 คน ลาดหลุมแก้ว 28 คน สามโคก 23 คน ธัญบุรี 61 คน ลำลูกกา 61 คน หนองเสือ 33 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง สภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจสถานศึกษาที่ชัดเจน 2) การจัดระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 6) การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) 0.60-1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธแอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจสถานศึกษาที่ชัดเจน (0.80) 2) ด้านการจัดระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษา (0.93) 3) ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย (0.88) 4) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (0.83) 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ (0.84) 6) ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ (0.89)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 360 ฉบับ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจคัดเลือกความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยให้ความหมายของค่าเฉลี่ยตามแบบวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2555) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) ดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I-D) / D$$

เมื่อ	PNI _{Modified}	หมายถึง	ดัชนีการจัดเรียงลำดับของความต้องการจำเป็น
	I	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
	D	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทางสถิติสำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

ผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยมีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริง และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพที่เป็นอยู่จริงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเรียงด้านสามลำดับแรก พบว่า สภาพที่เป็นอยู่จริงด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.54) และด้านการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจสถานศึกษาที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเรียงด้านสามลำดับแรก พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.27) รองลงมาคือ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.30) และด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.29) และการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.30) ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าสภาพที่เป็นอยู่จริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์ทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ทุกด้านเป็นความต้องการจำเป็นทุกข้อ มีรายละเอียดรายด้านดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการดำเนินงานที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน	สภาพที่เป็นอยู่จริง			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจสถานศึกษาที่ชัดเจน	3.91	0.50	มาก	4.84	0.31	มากที่สุด
2. การจัดระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษา	3.90	0.50	มาก	4.86	0.30	มากที่สุด
3. การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	3.86	0.54	มาก	4.87	0.29	มากที่สุด
4. การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	3.90	0.54	มาก	4.87	0.30	มากที่สุด
5. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	3.99	0.59	มาก	4.89	0.27	มากที่สุด
6. การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้	3.93	0.54	มาก	4.88	0.30	มากที่สุด
รวม	3.91	0.45	มาก	4.87	0.27	มากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) ของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจัดเรียงความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ เป็นอยู่จริง	ค่าเฉลี่ย สภาพ ที่พึงประสงค์	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. การกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจสถานศึกษาที่ชัดเจน	3.91	4.84	0.238	5
2. การจัดระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษา	3.90	4.86	0.246	3
3. การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	3.86	4.87	0.262	1
4. การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	3.90	4.87	0.249	2
5. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	3.99	4.89	0.226	6
6. การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้	3.93	4.88	0.242	4

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ครูมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ครูดำเนินงานวิจัยหรือใช้กระบวนการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การจัดระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษา มีส่วนร่วมสะท้อนความสำเร็จการดำเนินงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ครบถ้วนเพียงพอ เป็นปัจจุบัน และ

มีความพร้อมใช้งาน 5) การกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจสถานศึกษาที่ชัดเจน ครูสามารถปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาได้ 6) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาจัดให้มีบริการสื่อ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อ 1) สภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่พึงประสงค์ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนสื่อ และเทคโนโลยี ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ และแหล่งสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ไว้บริการนักเรียน ครู และบุคลากร และมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิวรรณ ตนตริจนาวงศ์ (2563) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่น สภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนบรรยากาศ ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม และจากวัตถุประสงค์ข้อ 2) การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่หนึ่ง ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับแรกคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการในการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และประเมินหลักสูตรเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ด้วยการนิเทศ กำกับ ติดตาม การช่วยเหลือครู และการส่งเสริมให้มีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โดยครูผู้สอนในรายวิชานั้นเป็นผู้ประเมิน รวมทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ที่กล่าวว่า สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ชุมชน สังคม และท้องถิ่น ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำมาออกแบบและวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา นำหลักสูตรไปวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนการสอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับ ดร.ณิ จาปาทอง (2562) ที่กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร ผู้บริหารควรจัดให้มีการประเมินหลักสูตรโดยดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น 1) การศึกษาผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียนว่าเป็นไปตามความคาดหวังเพียงใด 2) การประเมินความคิดเห็นของครูผู้ใช้หลักสูตร 3) การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนการดำเนินงานด้านหลักสูตร เช่น การนิเทศ ติดตามช่วยเหลือครูทางวิชาการ การจัดระบบประมาณ และทรัพยากรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และการช่วยเหลือ หรือการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน

ลำดับที่สอง ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ พบว่า ความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับแรกคือ ดำเนินงานวิจัยหรือใช้กระบวนการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูอาจจะขาดประสบการณ์ในการทำวิจัย ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนการดำเนินงานวิจัย ขาดแรงจูงใจในการดำเนินงานวิจัย ถ้าครูทำวิจัย ในชั้นเรียนจะทำให้ครูสามารถแก้ปัญหาได้ถูกวิธี พัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ ความรู้ครูและบุคลากรด้านการวิจัย สนับสนุนสื่อวัสดุอุปกรณ์ และกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ ในการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ที่กล่าวว่า ครูควร จะได้รับการพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สู่เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ พิมพ์นั เดชะคุปต์ และเพียร ยินดีสุข (2562) ที่กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งอาจจะได้งาน นวัตกรรมการเรียนระดับพื้นฐาน เช่น การนำรูปแบบวิธีการสอนบูรณาการ หรือผสมผสานกับเทคนิค การสอนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาตัวครูเอง และที่สุดคือพัฒนานักเรียน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดุลย์ สนั่นเอื้อเม็งโธสง (2560) พบว่า การสนับสนุนของผู้บริหารมีผลต่อ การทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่บริหาร เป็นผู้วางนโยบายและจัดสรร ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบแก่ครูในโรงเรียน พัฒนาครูผู้สอนและพัฒนานักเรียน โดยการส่งเสริม การทำวิจัยก็จะเป็นการกระตุ้นให้ครูในโรงเรียนสนใจที่จะทำวิจัย ส่งผลให้ครูมีสมรรถนะการทำวิจัย ในชั้นเรียนมากขึ้น

ลำดับที่สาม ด้านการจัดระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า ความต้องการจำเป็น ที่ต้องการพัฒนาลำดับแรกคือ การมีส่วนร่วมสะท้อนความสำเร็จการดำเนินงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้เนื่องจาก ครูขาดการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลให้การประเมินผลการดำเนินงาน ไม่ครอบคลุมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน เป็นระยะ เปิดโอกาสให้บุคคลหลายฝ่ายมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงาน ร่วมกัน และรายงานให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา สอดคล้องกับ สัมมา รณิธ (2560) การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) เป็นระบบการทำงานที่เป็นวัฒนธรรม ขององค์กรที่สมาชิกต่างให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กร อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดา บุญมี (2561) พบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการมี ระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาควรมีการจัดทำการวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS โดยมี การวิเคราะห์ร่วมกันกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อเป็นการวางแผนการทำงานและนำมาสะท้อนผลการ บริหารคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนยิ่งขึ้นไป และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พงศ์ณัฏฐ นันศิริ (2564) พบว่า ผู้บริหารควรจัดตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลหลาย ๆ ชุด หากเป็นโครงการใหญ่ เพื่อความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีระบบแบบแผน และเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์และสามารถนำไปวางแผนแก้ไขปัญหาคือ

ลำดับที่สี่ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ พบว่า ความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับแรกคือ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ครบถ้วนเพียงพอ เป็นปัจจุบัน และมีความพร้อมใช้งาน ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษามีคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน ขาดการดูแลรักษา ขาดการนำสารสนเทศมาจัดทำเป็นฐานข้อมูล เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการและดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนในด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีในการดำเนินงานให้เพียงพอ ส่งเสริมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาโดยตรง จัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา สอดคล้องกับ วิสัยพร พิทักษ์ (2561) ที่กล่าวว่า การอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อใช้ในการจัดหา ประมวลผล การจัดเก็บและเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ทนต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ระบบสารสนเทศกับการบริหารสถานศึกษาทำให้การบริหารจัดการของผู้บริหารมีความสะดวกรวดเร็วและมีคุณภาพ สอดคล้องกับ กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล (2562) ที่กล่าวว่า การที่องค์กรจะเลือกวิธีใดเพื่อปรับปรุงศักยภาพการทำงานขององค์กรก็แล้วแต่วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กร หลายองค์กรเลือกที่จะเพิ่มประสิทธิภาพโดยการนำระบบเทคโนโลยีใหม่มาใช้งานเพื่อการบริหารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ระบบข้อมูลที่ใช้ในการบริหารงานที่ถูกต้องและเที่ยงตรงต่อเวลา เพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างเหมาะสม อันจะส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวัลย์ พอกประโคน (2557) พบว่า การบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา จัดสรรบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้สามารถเลือกใช้โปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด และสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีและข้อมูลระบบสารสนเทศเพื่อให้บุคลากรและนักเรียนรู้เท่าทันสถานการณ์ในปัจจุบัน

ลำดับที่ห้า ด้านการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจสถานศึกษาที่ชัดเจน พบว่า ความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนา ลำดับแรกคือ การปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก ครุยังยึดติดกับวิธีการทำงานเดิม ๆ กลัววิธีการทำงานใหม่ ๆ ไม่รับรู้เป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรกำหนดกรอบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เพื่อให้ครูได้ดำเนินงานให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด ตลอดจนส่งเสริมให้ความรู้และทำความเข้าใจกับครูในกระบวนการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต ขำดี (2562) พบว่า ผู้บริหารและครูมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกันคือ การมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สมาชิกต้องตระหนักถึงองค์กร สมาชิกทุกคนได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ มีส่วนในการนำวิสัยทัศน์เหล่านั้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล (2562) ที่กล่าวว่า การทำให้วัตถุประสงค์ของบุคคลและขององค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นำมีบทบาทที่ชัดเจน เช่น เป็นต้นแบบ เล็งให้เห็นความก้าวหน้าและความสำเร็จในอนาคต ใช้การสื่อสารเพื่อให้พนักงานเกิดความผูกพันในการทำให้สำเร็จและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ขณะเดียวกันบุคลากรขององค์กรก็มีบทบาทให้ความร่วมมือทำให้สำเร็จตามข้อผูกพันต่อองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา ศิริการุณย์ (2557) พบว่า เป้าหมายการดำเนินงานที่สูงสุด และการถ่ายทอดวิสัยทัศน์

ลงสู่การปฏิบัติ ด้วยการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติงาน กิจกรรม โครงการที่เป็นแนวทางการดำเนินงานให้กับบุคลากรในหน่วยงานดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ลำดับที่หก ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ พบว่า ความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาลำดับแรกคือ การจัดให้มีบริการสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก การสร้างสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ครูต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยี จำเป็นต้องได้รับการอบรมพัฒนาให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้ถ่ายทอดให้กับบุคลากรในสถานศึกษา สามารถนำสื่อเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดระบบปริมาณเพื่อจัดหาคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้เพียงพอเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับ นัทธีรัตน์ พิระพันธ์ (2561) พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของครู เกี่ยวกับสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูในศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่า ในภาพรวมครูมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ด้านความรู้ความเข้าใจใน การวางแผนในการทำให้ การสอนและการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพโดยใช้ ICT ด้านทักษะในการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีในการ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูงและมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านเจตคติเกี่ยวกับการเผยแพร่ ประสิทธิภาพ ทักษะความรู้ และมีการร่วมมือ ผู้เชี่ยวชาญในระดับเดียวกันเพื่อเป็นการพัฒนาการใช้ เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดา บุญมี (2561) พบว่า 1) ควรมี การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตอบสนองต่อความต้องการ ของผู้เรียน หรือเติมศักยภาพของผู้เรียน 2) ควรมีการจัดให้มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยในทุกห้องเรียน ทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อวัสดุ รวมทั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานได้ดีในทุกห้องเรียน 3) ห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ควรมีการปรับปรุงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น การที่สถานศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จะส่งเสริมให้การ จัด การศึกษาได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยความต้องการจำเป็นของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสำหรับ สถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยขอเสนอแนะในประเด็น ความต้องการจำเป็น ในลำดับแรกและลำดับสุดท้าย เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหารหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนา วิชาการ ทั้งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลายสามารถ เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเกิด ประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษา

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครู มีการจัดสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนจัดบริการสื่อส่วนกลางเพื่อส่งเสริมวิชาการต่างๆ ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ ที่สามารถบูรณาการกับแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการสำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอื่น ๆ

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560 - 2579)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล**
- ปรับปรุง พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล. (2562). **การจัดการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ดร.ณิ จาปาทอง. (2562). หน่วยที่ 10 ผู้นำกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. ใน **การพัฒนาทักษะและประสบการณ์วิชาชีพสำหรับผู้นำทางการศึกษา**. (น. 10-19). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐธยานี จันทพลาบูรณ์, พิชณีย์ คำหนัก และกมลศิริ บุระณะศิริ. (2559). **เปิดโมเดลการศึกษา 4 ประเทศ**. **จุลสาร สมศ.** 17(1): 1-8.
- ถวัลย์ พอกประโคน. (2557). **สภาพการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**. 6(1): 86-101.
- นันทิรัตน์ พิระพันธุ์. (2561). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. 13(1): 97-116.
- นเรศ สถิตยพงศ์. (2561). การประกันคุณภาพโรงเรียนยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21. **วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 46(3): 345-364.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

- พงศ์ณัฏฐ นันศิริ. (2564). การศึกษาสภาพและแนวทางในการสร้างทีมงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดสุโขทัย.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 23(2): 205-216.
- พิชิต ขำดี. (2562). ความต้องการจำเป็นของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียน
ขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร.** 39(2): 67-78.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียร ยินดีสุข. (2562). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC
เพื่อการพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชุดา บุญมี. (2561). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและ
การจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลพร พิทักษา. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** 5(2): 179-191.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข. (2551). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม
สำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย นาทะพันธ์. (2562). การประกันคุณภาพ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สัมมา ธนธัญ. (2560). **หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัล
พระราชทาน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตาม
มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ.** กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2561). **แผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2561.** ปทุมธานี: กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2561). **แผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2561.** ปทุมธานี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.
- สุจิตรา ศิริการุณย์. (2557). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผล
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยใช้แนวคิด BALANCED SCORECARD
(BSC). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์. (2563). การบริหารสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ สนั่นเอื้อเม็งโงง. (2560). การศึกษาสภาพปัญหาการวิจัยของครูสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา. 11(3): 156-166.

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดี ผ่านแหล่งวิทยาการ
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

AN EVALUATION OF THE PROJECT FOR PROMOTING GOOD
ADMINISTRATIVE CHARACTERISTICS VIA LEARNING RESOURCES OF THE
GRADUATE STUDENTS IN THE MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN
EDUCATIONAL ADMINISTRATION, FACULTY OF EDUCATION,
PIBULSONGKRAM RAJABHAT UNIVERSITY

ณิรดา เวชญาลักษณ์^{1*}, นิคม นาคอ้าย¹, อุดลย์ วังศรีคุณ¹,
นงลักษณ์ ใจฉลาด¹, จารุวรรณ นาดัน¹,
Nirada Wechayaluck^{1*}, Nikom nakai¹, Adul Wangsrikoon¹,
Nongluck Jaichalad¹, Jaruan Natun¹

Received : 3 June 2021

Revised : 19 August 2021

Accepted : 30 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดี ผ่านแหล่งวิทยาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เข้าร่วมโครงการ โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 36 คน ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 4 คน นักศึกษา จำนวน 30 คน เจ้าหน้าที่ จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบประเมินที่มีข้อความเกี่ยวกับการประเมินโครงการในรูปแบบ CIPP MODEL และ 2) แบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิเคราะห์แบบประเมินโครงการทั้ง 2 ฉบับ มีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.0 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹School Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education,
Pibulsongkram Rajabhat University

*ผู้พิมพ์ประสานงาน E-mail: Nirada_17@hotmail.com

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการประเมินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยลำดับแรก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรก คือ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพอใจและมีความคิดเห็นว่าควรจัดอย่างต่อเนื่องทุกปี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ความพร้อมและกระบวนการจัดกิจกรรม

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ คุณลักษณะนักบริหารที่ดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) evaluate the project for promoting good administrative characteristics of graduate students, via the learning resources of the Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University, on the aspects of environment, factors, process, and products, and 2) evaluate the satisfaction of the participants in the project. The population in this research was 36 project participants who were four program faculty members, 30 graduate students, and two officials. The two instruments used to collect data consisted of 1) the assessment with the questions on project evaluation based on CIPP MODEL, and 2) the satisfaction survey proposed to five experts to assess its content validity. The consistency of the two instruments was between 0.8 - 1.0. The statistics use to analyzed the data were mean (μ) and the standard deviation (σ).

The results of the research were as follows. 1) The results of the project evaluation were found that the overall average was at a high level. The aspects which were on the first rank and the last rank of the average were products and factors, respectively. 2) The results of the satisfaction evaluation of the project participants were found that the overall average was at a high level. The aspect which was on the first rank of the average was the participants were satisfied and they thought that the project should be continued every year, while the aspects which were on the last rank was readiness and process of activities.

Keywords: Project Evaluation, Good Administrative Characteristics, Graduate Students

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้เปิดหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะในการบริหารที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ มีภาวะผู้นำทางการศึกษา มีความสามารถในการปรับใช้ศาสตร์ในการบริหารสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นนักบริหารมืออาชีพ เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีวิธีการและ

กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิสัยทัศน์สามารถบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการทางการวิจัยและสามารถใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะครุศาสตร์, 2560)

การพัฒนานักศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ประชุมหารือเพื่อจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักศึกษาตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในปีการศึกษา 2562 เกิดการระบาดของโรค Covid 19 มหาวิทยาลัยจึงไม่อนุญาตให้นักศึกษาไปศึกษาดูงานต่างประเทศ ดังนั้น สาขาวิชาการบริหารการศึกษาจึงได้ปรับเปลี่ยนโครงการพัฒนานักศึกษาภายในประเทศและเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ พ.ศ. 2556 ของคุรุสภา อีกทั้งเพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีผลต่อการยกระดับคุณภาพของวิชาชีพทางการศึกษา โดยเฉพาะวิชาชีพผู้บริหารและผู้นำทางการศึกษาการศึกษาที่มีคุณภาพในอนาคต ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นบุคลากรทางการศึกษา จะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารตนเอง และบริหารงานเพื่อบูมสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยศาสตร์ด้านการบริหารเป็นศาสตร์ที่มีความกว้างขวางครอบคลุมการบริหารจัดการทุกมิติ ทั้งทางด้านการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อุดมศึกษา สายอาชีพและการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งนี้การฝึกอบรมพัฒนาคุณลักษณะของนักบริหารเพื่อความเป็นนักบริหารที่ดี สามารถทำได้หลายแนวทาง เช่น การพัฒนาจริยธรรมในการทำงาน โดยการพัฒนาจิต และปฏิบัติกิจกรรมวิปัสสนาสำหรับผู้บริหาร ซึ่ง จากการวิจัยพฤติกรรมจริยธรรมในการทำงาน และลักษณะจิตใจของข้าราชการไทย พบว่า ผู้บังคับบัญชาระดับต้นและระดับกลาง เป็นกลุ่มที่จำเป็นเร่งด่วนที่ต้องพัฒนาทั้งด้านจิต และพฤติกรรม โดยเฉพาะในด้านเหตุผล การตัดสินใจแก้ปัญหาเชิงจริยธรรม กลุ่มที่สำคัญอันดับหนึ่งในการพัฒนาตามความคิดเห็นของข้าราชการทั่วไป คือ กลุ่มผู้บริหาร ทั้งนี้เพื่อให้สามารถพัฒนาจริยธรรมผู้ได้บังคับบัญชาได้ (สำนักงาน ก.พ., 2555)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงจัดโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดี ผ่านแหล่งวิทยาการให้แก่ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยการนำนักศึกษาเข้ารับการอบรมกิจกรรมพัฒนาจิต และกิจกรรมวิปัสสนา ณ วัดพระธาตุผาเงา อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย วันที่ 23 - 25 พฤศจิกายน 2563 เพื่อให้โครงการที่จัดสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีคุณภาพและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จึงต้องมีการประเมินโครงการนี้ โดยพิจารณารูปแบบการประเมินที่เหมาะสม ครอบคลุม และตอบสนองความต้องการ เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้อง ครบถ้วน และครอบคลุมสิ่งที่ประเมิน ช่วยให้การประเมินบรรลุวัตถุประสงค์และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการต่อไป จึงเลือกใช้รูปแบบการประเมินโครงการของ Stufflebeam ซึ่งครอบคลุมการประเมินองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) รวมทั้งประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินโครงการ และเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดี ผ่านแหล่งวิทยาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 21/2562 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดี ผ่านแหล่งวิทยาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาจากประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 4 คน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 30 คน บุคลากรสนับสนุน จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ คือ แบบประเมิน มีจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1. แบบประเมินโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดี ผ่านแหล่งวิทยาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 21/2562 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยใช้แบบประเมิน CIPP MODEL ตามแนวคิดของ Stufflebeam & Shinkfield (2007) ประกอบด้วย ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) จำนวน 27 ข้อ

2. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดี ผ่านแหล่งวิทยาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 21/2562 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 10 ข้อ

แบบประเมินทั้ง 2 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) 5 ระดับ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการ/ความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการ/ความพึงพอใจ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการ/ความพึงพอใจ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการ/ความพึงพอใจ น้อย
- 1 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการ/ความพึงพอใจ น้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินที่มีข้อความเกี่ยวกับการประเมินโครงการในรูปแบบ CIPP MODEL โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบประเมิน ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด หลักการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารและรูปแบบการประเมินโครงการฯ

2. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น ด้านสถานะแวดล้อม จำนวน 5 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 6 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 8 ข้อ และด้านผลผลิต จำนวน 8 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบปรับปรุงความสมบูรณ์และความถูกต้องให้ครอบคลุม ทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อเรื่องและภาษาที่ใช้และความครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้น เป็นตัวแทนลักษณะตรงกับบริบทการประเมิน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้น เป็นตัวแทนลักษณะตรงกับบริบทการประเมิน

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้น ไม่เป็นตัวแทนลักษณะตรงกับบริบทการประเมิน

4. นำแบบประเมิน มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับเนื้อหา IOC (Index of item Objective Congruence) ซึ่งต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977) โดยผลการวิเคราะห์แบบประเมินโครงการทั้ง 2 ฉบับ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.0

5. นำแบบประเมิน มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 20/2562 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยต้องมีค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70 (Cronbach, 1990) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.95 และฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.89

7. นำแบบประเมินไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 36 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 36 ฉบับ หลังจากสิ้นสุดโครงการ และได้รับแบบประเมินคืน จำนวน 36 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) จากแบบประเมิน ผู้วิจัยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

2. ผลการดำเนินการโครงการฯ/ความพึงพอใจ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 121) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการฯ/ความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

- 3.51 - 4.50 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการฯ/ความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการฯ/ความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการฯ/ความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50 หมายถึง ผลการดำเนินการโครงการฯ/ความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดี ผ่านแหล่งวิทยาการของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 21/2562 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม หลังการดำเนินโครงการ แสดง ดังตารางที่ 1-5

ตารางที่ 1 ผลการประเมินโครงการในภาพรวม

รายการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม	(N = 36)		ระดับ	ลำดับ
	μ	σ		
1. ด้านสภาวะแวดล้อม	4.20	0.43	มาก	3
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.12	0.15	มาก	4
3. ด้านกระบวนการ	4.21	0.15	มาก	2
4. ด้านผลผลิต	4.59	0.26	มากที่สุด	1
รวม	4.28	0.14	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยลำดับแรก ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.26$) รองลงมาคือด้านกระบวนการ ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.15$) และด้านสภาวะแวดล้อม ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.43$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.15$)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินโครงการด้านสภาวะแวดล้อม

รายการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม	(N = 36)		ระดับ	ลำดับ
	μ	σ		
1. โครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดีผ่าน แหล่งวิทยาการสร้างคุณลักษณะที่ดีให้บัณฑิต ตามวัตถุประสงค์	4.42	0.50	มาก	2
2. หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ มีความเหมาะสม และสอดคล้องกัน	4.42	0.50	มาก	2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมินด้านสถานะแวดล้อม	(N = 36)		ระดับ	ลำดับ
	μ	σ		
3. การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมและปฏิบัติจริงได้	3.57	0.80	มาก	5
4. การจัดบรรยากาศในการดำเนินงานเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินโครงการ	4.50	0.50	มาก	1
5. การประสานงานระหว่างบุคลากรทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ	3.94	0.71	มาก	4
รวม	4.20	0.43	มาก	

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินโครงการด้านสถานะแวดล้อม พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรก คือ การจัดบรรยากาศในการดำเนินงานเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินโครงการ ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.50$) รองลงมาคือ โครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดีผ่านแหล่งวิทยาการสร้างคุณลักษณะที่ดี ให้บัณฑิตตามวัตถุประสงค์ และหลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความเหมาะสม และสอดคล้องกัน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากเท่ากัน ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.50$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การประสานงานระหว่างบุคลากรทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ ($\mu = 3.57$, $\sigma = 0.80$)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า

รายการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า	(N = 36)		ระดับ	ลำดับ
	μ	σ		
1. จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.22	0.42	มาก	2
2. คณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วยผู้บริหาร และผู้แทนบัณฑิตศึกษา	4.17	0.37	มาก	3
3. การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด	3.83	0.37	มาก	6
4. การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน บุคลากร หรือหน่วยงานเอกชน	4.06	0.23	มาก	5

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า	(N = 36)		ระดับ	ลำดับ
	μ	σ		
5. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ	4.14	0.59	มาก	4
6. อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติงานตามโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.36	0.48	มาก	1
รวม	4.12	0.15	มาก	

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรกคือ อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติงานตามโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.48$) รองลงมาคือ จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการ มีความเหมาะสมและเพียงพอ ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.37$)

ตารางที่ 4 ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการ

รายการประเมินด้านกระบวนการ	(N = 36)		ระดับ	ลำดับ
	μ	σ		
1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา	4.47	0.50	มาก	1
2. การจัดทำกรอบแนวคิดและกำหนดจุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการ	4.47	0.50	มาก	1
3. การวางแผนดำเนินโครงการ	4.25	0.64	มาก	4
4. การปฏิบัติงานตามโครงการ	3.86	0.59	มาก	8
5. การดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรม	4.00	0.47	มาก	7
6. การนิเทศติดตามกำกับการดำเนินโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ	4.17	0.37	มาก	5
7. การประเมินผลการดำเนินโครงการ	4.14	0.42	มาก	6
8. การวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.47	มาก	3

รวม	4.21	0.15	มาก	
-----	------	------	-----	--

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรก คือ การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา และการจัดทำกรอบแนวคิดและกำหนดจุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 4.47$, $\sigma = 0.50$) รองลงมาคือการวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การปฏิบัติงานตามโครงการ ($\mu = 3.86$, $\sigma = 0.59$)

ตารางที่ 5 ผลการประเมินโครงการด้านผลผลิต

รายการประเมินด้านผลผลิต	(N = 36)		ระดับ	ลำดับ
	μ	σ		
1. การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการ	4.69	0.46	มากที่สุด	3
2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในโครงการตามขั้นตอนโดยละเอียด และผ่านการเห็นชอบจากกรรมการหลักสูตร	4.61	0.49	มากที่สุด	5
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการตามแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.69	0.57	มากที่สุด	4
4. การใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการที่หลากหลายโดยมีการบูรณาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.53	0.50	มากที่สุด	6
5. การใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ได้ประโยชน์คุ้มค่า และบันทึกได้ใช้สื่ออุปกรณ์อย่างทั่วถึง	4.14	0.35	มาก	8
6. บรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการอบอุ่น และอาจารย์ให้ความเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาอย่างทั่วถึง	4.53	0.50	มากที่สุด	6
7. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในโครงการดำเนินตามที่กำหนดตามแผนทุกขั้นตอน	4.81	0.46	มากที่สุด	1
8. การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.72	0.56	มากที่สุด	2
รวม	4.59	0.26	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินโครงการด้านผลผลิต พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรก คือ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในโครงการ ดำเนินตามที่กำหนดตามแผนทุกขั้นตอน ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.46$) รองลงมาคือ การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.56$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ได้ประโยชน์คุ้มค่าและบันทึกได้ใช้สื่ออุปกรณ์อย่างทั่วถึง ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.35$)

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักบริหารที่ดีของนักศึกษาปริญญาโท ผ่านแหล่งวิทยาการหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 21/2562 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม หลังการดำเนินโครงการแสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

รายการประเมินความพึงพอใจ	(N = 36)		ระดับ	ลำดับ
	μ	S.D.		
1. ความพร้อมและความเหมาะสมของสถานที่ในการจัดโครงการ	4.53	0.70	มากที่สุด	3
2. ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดโครงการ	4.39	0.69	มาก	8
3. การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่การจัดโครงการ	4.42	0.65	มาก	6
4. กระบวนการจัดกิจกรรมตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.36	0.72	มาก	10
5. วิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจนตรงประเด็น	4.44	0.61	มาก	5
6. ความพร้อมของเอกสาร อุปกรณ์สื่อ เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรม	4.36	0.68	มาก	9
7. ความปลอดภัยของยานพาหนะในการเดินทาง	4.47	0.61	มาก	4
8. ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพอใจในการเข้าร่วมโครงการครั้งนี้	4.58	0.55	มากที่สุด	1
9. การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้สู่การบริหารการศึกษา	4.42	0.65	มาก	6
10. โครงการนี้ควรมีการจัดอย่างต่อเนื่องทุกปี	4.53	0.56	มากที่สุด	2
รวม	4.45	0.47	มาก	

จากตารางที่ 6 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรก คือ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพอใจในการเข้าร่วมโครงการครั้งนี้ ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.55$) รองลงมาคือ โครงการนี้ควรมีการจัดอย่างต่อเนื่องทุกปี ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.56$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ความพร้อมของเอกสาร อุปกรณ์สื่อ เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรม และกระบวนการจัดกิจกรรมตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.68$)

อภิปรายผลการวิจัย

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักรับใช้ที่ดีของนักศึกษาปริญญาโท ผ่านแหล่งวิทยาการหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 21/2562 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยพิจารณาประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายดังนี้

จากการประเมินโครงการที่พบว่า ด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.26$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการตามขั้นตอนโดยละเอียด และผ่านการเห็นชอบจากกรรมการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกิจกรรมการโดยมีการบูรณาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ได้ประโยชน์คุ้มค่า บรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการอบอุ่น และอาจารย์ให้ความเอาใจใส่ดูแลนักศึกษา การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน และมีการนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการและประเมินผลทุกขั้นตอนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ที่ได้ประเมินการพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 8 พบว่า การวางแผนหลักสูตรและกิจกรรมการพัฒนา มีออกแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักสูตรร้อยเรียงต่อเนื่องเป็นไปตามลำดับ กิจกรรมกระตุ้นความคิด และช่วยให้เกิดการตกผลึกความรู้ ช่วยให้คิดและทำงานได้อย่างมีระบบ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการโครงการมีการดูแลผู้เข้าร่วมการพัฒนาอย่างใกล้ชิดและเป็นกัลยาณมิตร

ส่วนในด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการดำเนินการเกิดอุปสรรคซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ คือสถานการณ์โรคระบาดโควิด (Covid-19) ทำให้การประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องล่าช้า การติดต่อสถานที่ดูงาน สถานที่พัก และบุคลากรอื่น ๆ ต้องเลื่อนกิจกรรมโครงการ และการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์หลายครั้ง และไม่มียกงบประมาณสนับสนุนจากคณะครุศาสตร์ เป็นการระดมทุนจากอาจารย์ประจำสาขาและนักศึกษา สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สำนักการกีฬา (2560) ได้สรุปและประเมินผลโครงการส่งเสริมกีฬาภาคฤดูร้อน “ร้อนนี้มีกีฬาเพื่อลูกรัก” ประจำปี 2560 พบว่า ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกแม้จะมีความเหมาะสม แต่สิ่งสนับสนุนเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกมีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำ จึงวิเคราะห์ได้ว่าควรจะสนับสนุนในเรื่องการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การฝึกให้เพียงพอ

ประเด็นที่น่าสนใจเมื่อพิจารณาประเด็นในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในโครงการดำเนินตามที่กำหนดตามแผนทุกขั้นตอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สาขาการบริหารการศึกษาได้มีการเตรียมการและจัดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนตามแผนที่วางไว้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบมีการติดตามและรายงานคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ ศิริรัตน์ นิลนาก (2561) ได้ประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ท้องถิ่นของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร เมื่อพิจารณาในภาพรวมจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา/ ฝึกอบรมให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชนจะส่งผลให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้เรียน ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบกิจกรรมในแต่ละโครงการเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสนใจ และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อย่างหลากหลาย และเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน การดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสม และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมทุกกิจกรรม

ผลการวิจัยในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการโครงการจำเป็นต้องใช้งบประมาณ และการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะโครงการเพื่อพัฒนานักศึกษาในทุกระดับ เป็นความจำเป็น และต้องจัดสรรอย่างเพียงพอเพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ และผู้ร่วมโครงการเกิดความพึงพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์นอม ธรรมจักร (2551) พบว่า ประสิทธิภาพในการใช้ ICT เพื่อการบริหารของผู้ปฏิบัติงานด้าน ICT โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการสนับสนุนและการจัดซื้อ

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพอใจในการเข้าร่วมโครงการครั้งนี้ รองลงมาคือ โครงการนี้ควรมีการจัดอย่างต่อเนื่องทุกปี อาจเป็นเพราะผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติงานจริง ทำให้เกิดทัศนคติที่ดี ดังที่ วิกเตอร์ วูม (Vroom, 1964) ได้กล่าวว่า ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น และทำให้เกิดทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น สอดคล้องกับ วูลแมน Wolman (1973) ได้กล่าวว่า เมื่อคนเราได้รับความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (Goals) ความต้องการ (Wants) หรือแรงจูงใจ (Motivation) จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรธรณ อนุสร (2561) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยมาก และความพึงพอใจของนิสิตทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร และเป็นไปตามความต้องการของนิสิต

จากการประเมินโครงการส่งเสริมคุณลักษณะนักรับราชการที่ดีของนักศึกษาปริญญาโท ผ่านแหล่งวิทยาการหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 21/2562 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยใช้รูปแบบ CIPP MODEL ในครั้งนี้ สรุปได้ว่า ควรจะ

มีการจัดทำโครงการลักษณะนี้ต่อไปเป็นประจำทุกปี เพื่อประโยชน์ของนักศึกษาในการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน และพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อมูลที่ได้จากการพัฒนานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และผู้บริหารมหาวิทยาลัยนำไปพิจารณา เพื่อประกอบการตัดสินใจสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาที่เหมาะสม
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในประเด็นการใช้แหล่งเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์แก่อาจารย์ผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษาได้นำไปบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารต่อไป
3. โครงการที่จัดทำขึ้น จำเป็นต้องมีการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดในเรื่องงบประมาณ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการขับเคลื่อนโครงการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยจะเห็นว่านักศึกษามีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการในระดับมาก ดังนั้นควรมีการวิจัยแนวทางการสร้างความร่วมมือกับสถานที่ฝึกอบรม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในทุกกลุ่มแก่นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต
2. จากผลการวิจัยที่พบว่าการพัฒนาการศึกษาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ควรทำวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- คณะครุศาสตร์. (2560). **หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- จันทร์ถนอม ธรรมจักร. (2551). **สภาพปัจจุบันและความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). **การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มานิตย์ จุมปา. (2550). **คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 5555)**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี. พรีนท์ (1991).

- ศิริรัตน์ นิลนาท. (2561). การประเมินโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร.
ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- สำนักการกีฬา. (2560). สรุปและประเมินผลโครงการส่งเสริมกีฬาภาคฤดูร้อน “ร้อนนี้มีกีฬา
เพื่อลูก”ประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและพัฒนา สำนักการกีฬา กรมพลศึกษา.
- สำนักงาน ก.พ. (2555). คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการ
พลเรือน. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). การประเมินโครงการพัฒนานักบริหารระดับสูง
กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 8. นครปฐม: กลุ่มพัฒนาผู้นำ สถาบันพัฒนาครู
อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.
- อรรธรณ ธนูสร. (2561). ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษา
บัณฑิต (สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychological testing**. (5th ed.). New York:
Harper Collins Publishers.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). “On the use of content specialists in the
assessment of criterion-referenced test item validity” **Dutch Journal of
Educational Research**. 2, 49–60.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). **Evaluation theory model &
Applications** .CA: Jossey-Bass.
- Vroom, H. V. (1964). **Work and Motivation**. Now York: Wiley and Sons.
- Wolman, B. B. (1973). **Dictionary of Behavioral Science**. Van Nostrand: Reingeld
Company.

การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ
ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี

ADMINISTRATION ACCORDING TO PROFESSIONAL STANDARDS
PERFORMANCE OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, SARABURI PROVINCE

อภิสรณ์ ภาชนะวรรณ^{1*} และสุพจน์ เกิดสุวรรณ^{1*}
Apison Pachanavon^{1*} and Suphot Koedsuwan¹

Received : 28 May 2021

Revised : 28 August 2021

Accepted : 30 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี 2) เปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เพศ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และ 3) หาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 103 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 และประเด็นคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยหำร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยการทดสอบของเชฟเฟ้ และการสรุปสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

¹วิทยาลัยปรัชญาและการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

¹College of Philosophy and Education, St. John's University

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: ap_pra2009@hotmail.com

4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ด้านการพัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง และด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนาในทุกสถานการณ์ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านการพัฒนาการใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นตามลำดับ ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบด้านการปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร และด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ตามขนาดสถานศึกษา เพศ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีผลการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะการเป็นผู้นำแบบเป็นทีม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้นำบริหารความเสี่ยง และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษายุคใหม่

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aims 1) to study the level administration according to the professional standards for the performance of the school administrators under the Primary Educational Service Area Office, Saraburi Province, 2) to compare the administration according to the professional standards for the performance of the school administrators under the Primary Educational Service Area Office, Saraburi Province, classified by school size, gender, and length of tenure; and 3) to find guidelines for management development according to professional standards for the performance of the school administrators under the Primary Educational Service Area office, Saraburi Province. Samples used in this research were 103 administrators under the Primary Educational Service Area Office, Saraburi Province which were obtained by finding the sample size using the formula of Yamane. The research instruments were a 5-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.85 and an in-depth interview

questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and a double difference test were analyzed by Scheffe's test and summarizing the essence from the in-depth interview by content analysis.

The findings revealed that:

1. The overall performance of the school administrators under the Primary Educational Service Area Office, Saraburi Province was at a high level, when considered by each aspect, the average was at the highest level in 4 areas: Behaving as a good example, leading and building leaders, development of organizational plans for action, decision-making activities, taking into account the impact on the development of people, learners, and communities. While the other areas were average at a high level, including cooperation with communities and other organizations constructively, creating opportunities for development in all situations, determining to develop colleagues to be able to perform their work to their full potential, seeking and using information for development, the development of the use of management innovation until the result of higher quality work, respectively, the reporting of systematic educational quality development results, organizational performance with a focus on permanent results and academic activity practice about the development of the educational institution administration profession.

2. There were statistically significant differences at the level of .01 in the administration according to the professional standards for the performance of the school administrators under the Primary Educational Service Area Office, Saraburi Province, according to the school size gender and length of tenure. When considering the school size, the large school administrators performed statistically different from the medium and small school administrators at the level of .05. School administrators with different genders performed similarly, While administrators of large schools and medium schools and small schools had a statistically significant difference in performance at the .05 level.

3. Guidelines for the development of the administration according to the professional standards for the performance of the school administrators under the Primary Educational Service Area Office, Saraburi Province: To be a team leader, creativity, risk management leadership and focus on the achievement of the work to make the school a new school.

Keywords: School Administration, Professional Standards in Performance, School Administrators.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 53 ระบุว่า ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด การจัดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ดังนั้น การบริหารการศึกษาจึงนับได้ว่าผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างแท้จริง แม้จะมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการบริหาร แต่ยังไม่สามารถทดแทนผู้บริหารที่มีคุณภาพได้ ผู้บริหารไม่เพียงแต่บริหารสถานศึกษาเท่านั้น (สุวิมล บุญลี, และสุวิมล โพธิ์กลิ่น, 2557) ยังจำเป็นจะต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ผู้บริหารอย่างเคร่งครัด ในการประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ประกอบอาชีพนี้ จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อการพัฒนาประชาชนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตและประกอบสัมมาอาชีพเพื่อการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ ผู้ประกอบอาชีพทางการศึกษาจึงต้องเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ด้วยการเป็นผู้ที่ทรงไว้ซึ่งความมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นหลักในการครองตน ครองคน และครองงาน

ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีศักยภาพ และสมรรถภาพของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ วิรุณ ตั้งเจริญ (2557) โดยเฉพาะในยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งมั่นพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี คนเก่ง มีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสังคม สร้างความรู้ สร้างคุณธรรม สร้างความสมานฉันท์ และเอื้ออาทร บนพื้นฐานภูมิปัญญาไทยสู่สากล การบริหารสถานศึกษาจึงนับได้ว่า ผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างแท้จริงในยุคปัจจุบัน แม้จะมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการบริหาร ผู้บริหารไม่เพียงแต่บริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่จำเป็นจะต้องปฏิบัติตาม จรรยาบรรณผู้บริหารอย่างเคร่งครัด ในการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อพิจารณาผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารปัจจุบัน พบว่า สถานภาพวิชาชีพผู้บริหารค่อนข้างต่ำ เพราะไม่มีมาตรการส่งเสริมวิชาชีพผู้บริหารให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ คุณภาพโดยรวมของผู้บริหารเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ทั้ง ๆ ที่โดยภาพรวม ผู้บริหารไทย ร้อยละ 80 มีการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาโท แต่ผู้บริหารก็ยังขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะเมื่อเข้าสู่วิชาชีพผู้บริหารแล้ว ผู้บริหารมีภาระงานมากเกินไป นอกจากภาระงานบริหารสถานศึกษารวมทั้งภาระงานอื่น ๆ ที่หน่วยงานต่าง ๆ มอบหมาย ร้องขอ นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้บริหารขาดคุณธรรมและจริยธรรม และจรรยาบรรณ ที่สำคัญ คือ ผู้บริหารไม่พัฒนาตนเอง จากการศึกษาเอกสาร พบว่า กรณีที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำผิดมากที่สุด ได้แก่ ทุจริต การประพฤติผิดระเบียบ กระทำผิดทางเพศ กรณีชู้สาว อนาคต และคอร์รัปชันในงานพัสดุ ก่อสร้าง สุวิมล บุญลี และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2557) ทั้งสิ้น ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ไม่ควรมองแค่การปฏิรูปด้วยการแก้ปัญหา การปฏิรูปทางการศึกษาต้องส่งเสริมการยกระดับมาตรฐาน คุณภาพผู้บริหารด้านสวัสดิการ เงินเดือน และการให้เกียรติทาง

สังคมไปพร้อมกันจากสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อวิถีชีวิตและการปฏิบัติการพัฒนาของผู้บริหารเป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติการสอนในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มีบทบาทในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหาร และนักศึกษา ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ที่จะทำให้เกิดความตระหนักต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อที่จะนำตนไปสู่ความเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอย่างมืออาชีพ ตามระเบียบข้อบังคับของคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณ พ.ศ. 2556 และเป็นที่ยอมรับ ศรัทธาของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เพศ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 135 คน (กลุ่มนโยบายและแผน, 2563) ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ได้แก่ วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 135 คน (กลุ่มนโยบายและแผน, 2563)
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane, Taro 1973 อ้างอิงในศิริพงศ์ พฤทธิพันธ์.2553) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน

1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ขนาดสถานศึกษา เพศ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี 12 มาตรฐาน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ การบริหารสถานศึกษา ด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ ด้านพัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารงานจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นตามลำดับ ด้านการปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 15 คน โดยการสุ่มแบบ Snowball Sampling

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือ ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดโรงเรียน เพศ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง เป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับประยุกต์จาก วิเชียร วิทย์อุดม (2549) ใน 12 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้น กับการพัฒนาของบุคลากรผู้เรียน และชุมชน 3) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ 4) ด้านพัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) ด้านการพัฒนาและใช้นวัตกรรม การบริหารงาน จนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นตามลำดับ 6) ด้านการปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร 7) ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ 8) ด้านการปฏิบัติตน

เป็นแบบอย่างที่ดี 9) ด้านความร่วมมือกับ ชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ 10) ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 11) ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และ 12) ด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นประเด็นคำถามที่สร้างขึ้นจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อถามแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ทั้ง 12 ด้าน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1.1 การสร้างเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ

1) ศึกษารูปแบบ ลักษณะ และวิธีการในการเขียนแบบสอบถามจาก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2) รวบรวมเนื้อหาและสาระต่าง ๆ ที่ได้จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

1.2 การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ

1) นำร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาวะผู้นำในผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Conceptual Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาแบบสอบถามลงความเห็นและให้คะแนน และวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ ระหว่าง .80 - 1.00

2) ปรับปรุงแก้ไขตาม that ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อปรับปรุงอีกครั้ง

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

4) นำแบบสอบถามทุกฉบับมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความความ

เชื่อมั่น รายด้านจากด้านที่ 1-12 ดังนี้ .94,0.87,0.90,0.89,0.88,0.93,0.94,0.94,0.94,0.80,0.96, 0.91,และ0.98 รวมทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

5) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุง เพื่อตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย

6) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป

2. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

1) ศึกษารูปแบบ ลักษณะ และวิธีการในการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2) รวบรวมเนื้อหาและสาระต่าง ๆ ที่ได้จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัย

3) นำผลการวิจัยเชิงปริมาณ มาสร้างเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

1) นำร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

2) ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงอีกครั้ง

3) จัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทุกคน

1.2 ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแนะนำวิธีการตอบแบบสอบถาม

1.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย

2. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ด้วยตัวเอง โดยการนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูล และขออนุญาตบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์โดยผ่าน (Zoom Meetings & Chat) เพื่อนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ตรวจสอบการให้คะแนนแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ โดยวิธีแจกแจงความถี่ ทาร์้อยละ และนำมาเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้สถิติพื้นฐานเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายข้อมูลระดับการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยกำหนดช่วงคะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้การทดสอบที (t - test) เมื่อจำแนก เพศ และใช้การทดสอบเอฟ (F - test) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one - way ANOVA) เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา จากการจดบันทึก และการบันทึกเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยสรุปสาระสำคัญเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ทาร์้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว One Way ANOVA (One Way Analysis of Variance) และทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) ส่วนแบบสัมภาษณ์เชิงลึกวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ระดับการศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี

ด้าน	การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1.	การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารสถานศึกษา	4.00	0.52	มาก
2.	การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน	4.52	0.45	มากที่สุด
3.	การพัฒนาแผนงานองค์กรให้ความสามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	4.55	0.35	มากที่สุด
4.	การพัฒนาการใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นตามลำดับ	4.32	0.42	มาก
5.	การปฏิบัติงานขององค์กร โดยเน้นผลถาวร	4.28	0.47	มาก
6.	การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ	4.31	0.46	มาก
7.	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.73	0.36	มากที่สุด
8.	ความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์	4.48	0.36	มาก
9.	การแสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	4.39	0.47	มาก
10.	การเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ	4.65	0.42	มากที่สุด
11.	การสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์	4.46	0.40	มาก
12.	การมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ	4.42	0.43	มาก
	รวม	4.43	0.42	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เพศ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ แตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็กตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามเพศ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน ส่วนเมื่อจำแนก

ตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 คน จาก 15 คน มีความคิดเห็นสรุปได้ว่า หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะการเป็นผู้นำแบบเป็นทีม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้นำบริหารความเสี่ยง และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษายุคใหม่ เช่น การมีวิสัยทัศน์ มีความสามารถทางวิชาการ การสื่อสาร และเทคโนโลยี การเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการ นักสร้างพลังและแรงบันดาลใจเชิงบวก ตัวแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ความสามารถในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ด้านการพัฒนาแผนงานขององค์กรให้ความสามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง และด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารที่มีการบรรจุแต่งตั้งใหม่ เป็นผู้บริหารยุคใหม่ มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 1-10 ปี และมีวุฒิการศึกษา ในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ร้อยละ 78.00 จึงทำให้การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด สอดคล้องกับ เอลิมพล เอกพันธ์ และธีระ ภูติ (2564) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า สอดคล้องกับ ชัยยนต์ เพาพาน (2559) ที่เขียนไว้ในบทความวิชาการ เรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้ ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ทางวิชาการ นักประกอบการ นักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการ ความสามารถด้านเทคโนโลยี นักสร้างพลังและแรงบันดาลใจ เชิงบวก ตัวแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจมุ่งผลสัมฤทธิ์ และมนุษย์สัมพันธ์ มีบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการบทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย บทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการทบทวนนโยบาย บทบาทในการการบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน บทบาทในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร บทบาทในการประชาสัมพันธ์ บทบาทในการประสานสัมพันธ์

กับชุมชน และบทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และคุณธรรมและจริยธรรมในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร การนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัว ประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเอง คุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหาร และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม

จากการเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีภาระในการปฏิบัติงานมากกว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่เป็นเช่นนี้ ก็เพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน ครู และบุคลากรในสถานศึกษาจำนวนมากกว่าจึงต้องมีการปฏิบัติงานที่มีความเข้มข้นเข้มแข็ง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และต้องแสดงถึงควมมีภาวะผู้นำในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนด้านพัฒนาการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 และอีกทั้งในปัจจุบัน การศึกษามีการแข่งขันกันอย่างมากระหว่างโรงเรียนเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับ เอลิมพล เอกพันธ์, และธีระ ภูติ (2564) ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2554) กล่าวว่า ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจ ทั้งงานบริหารและงานวิชาการ พร้อมทั้งขาดภาวะผู้นำทางการบริหาร ครูไม่ให้ความเคารพและ ผู้บริหารสั่งการครูไม่ได้เท่าที่ควร จะส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ยาก

เมื่อการเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิง หรือชาย ก็ย่อมมีความเป็นครูเป็นพื้นฐาน ดังนั้น การปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้อง

เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 76.00 และสูงกว่า 10 ปี ร้อยละ 26.00 จึงทำให้ การรับรู้ในการพัฒนาด้านตนเองแตกต่างกันเช่น การเป็นผู้นำสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้นำรุ่นใหม่จะสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน สอดคล้องกับ ชัยยนต์ เพาพาน (2559) ที่เขียนบทความทางวิชาการเรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่า ผู้บริหารยุคใหม่ ต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่น มีทักษะ และบทบาทในการบริหาร การเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ และนำยุคไปสู่การปฏิบัติในอนาคต จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการ ทั้งในและต่างประเทศ สามารถกำหนดประเด็นศึกษาที่สำคัญ 4 ด้านหลัก ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้นำยุคใหม่ ทักษะยุคใหม่ บทบาทหน้าที่ และคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ในศตวรรษที่ 21 และยังสอดคล้องกับ เอลิมพล เอกพันธ์, และธีระ ภูติ (2564) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารทางการศึกษา จำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำ และมีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการองค์การหรือสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามเป้าหมาย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 คน จาก 15 คน มีความคิดเห็นตรงกันสรุปได้ว่า หน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะการเป็นผู้นำแบบเป็นทีม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้นำบริหารความเสี่ยง และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษายุคใหม่ เช่น การมีวิสัยทัศน์ มีความสามารถทางวิชาการ การสื่อสาร และเทคโนโลยี การเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์ และประกอบการ นักสร้างพลังและแรงบันดาลใจเชิงบวก ตัวแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ความสามารถในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น โดยอาศัยประสบการณ์จากการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารเดิมที่มีอยู่ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาขึ้นเป็นแนวความคิดใหม่ ๆ ต่อยอดให้สามารถก้าวสู่คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ที่สามารถอธิบาย สื่อสาร ทำความเข้าใจให้ผู้อื่นได้ นำความคิดที่มีค่าของตนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ผู้บริหารค้นหาแนวทางปฏิบัติงานที่ดีกว่าและใหม่กว่าอยู่เสมอ โดยไม่ผูกพันอยู่กับความคิดแบบเดิม ๆ มีการแสวงหาคำตอบ คำถาม หรือวิธีการทำงานใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาการทำงานที่ยุ่งยาก พร้อมทั้งสร้างแรงกระตุ้นให้ครู บุคลากร และนักเรียนมีความกล้าที่จะคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าที่จะแสดงออกในการพัฒนาการเรียน การสอน ด้วยนวัตกรรมที่แปลกใหม่ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีคุณค่า และยังมีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องตามกลยุทธ์การปรับตัวขององค์กรเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารในกลุ่มนี้ เป็นนักบริหารรุ่นใหม่ที่มีความประสงค์จะรับการพัฒนา แต่หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่เปิดโอกาสในการพัฒนาจึงอยากให้หน่วยงานดังกล่าว ดำเนินการพัฒนาอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ เอลิมพล เอกพันธ์ และธีระ ภูติ (2564) ที่ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัย พบว่า ผู้รับผิดชอบในองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมความสามารถในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น โดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ให้มีพัฒนาขึ้นเป็นแนวความคิดใหม่ ๆ สามารถอธิบาย สื่อสาร ทำความเข้าใจให้ผู้อื่นนำความคิดที่มีค่าของตนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ผู้บริหารค้นหาแนวทางปฏิบัติงานที่ดีกว่าและใหม่กว่าอยู่เสมอ โดยไม่ผูกพันอยู่กับความคิดแบบเดิม ๆ มีการแสวงหาคำตอบ คำถาม หรือวิธีการทำงานใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาการทำงานที่ยุ่งยาก พร้อมทั้งสร้างแรงกระตุ้นให้ครู บุคลากร และนักเรียนมีความกล้าที่จะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าที่จะแสดงออกในการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมที่แปลกใหม่ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีคุณค่า และยังมีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องตามกลยุทธ์การปรับตัวองค์กรเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ต้องเป็นพี่เลี้ยงให้กับโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพในการปฏิบัติงานแบบเดิม ๆ และยึดวัฒนธรรมองค์กรแบบเดิม ๆ แบบโบราณ
2. ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่าควรให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารที่มีการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า
3. ในการบรรจุแต่งตั้งบุคคลที่เข้ารับตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพในการปฏิบัติงานอย่างเข้มข้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยในเชิงนโยบายเพื่อจะได้ทราบ ทิศทางหรือจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัดว่า มีทิศทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาไปในทิศทางใด
2. ควรวิจัยในเชิงพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและในสังกัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สระบุรี เขต 2. (2563).

แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สระบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2.

คุณัญญา สมจิตร และผดุง พรหมมูล. (2561). การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชุมพร.

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. 14(2): 17-31.

เฉลิมพล เอกพันธุ์ และธีระ ภูดี. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน เอกชนในจังหวัดมุกดาหาร. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 9(34): 156-165.

ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. การประชุมวิชาการ ระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21, หน้า 301-303.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2554). การบริหารศึกษากับภาวะการเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ราชกิจจานุเบกษา. (2556). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556. เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ 130ง (4 ตุลาคม 2556), หน้า 72-74.

- วิเชียร วิทย์อุดม. (2549). **พฤติกรรมองค์การ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อีระพลและไซเท็กซ์.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2557). **คุณลักษณะของผู้บริหารจากประสบการณ์ของ
ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ ในการบริหารการศึกษานักบริหารมืออาชีพ**. นนทบุรี:
พินิจภัณฑ์การพิมพ์
- วิไล ทองแผ่. (2542). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย**. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2551). **โครงการพัฒนาสมรรถนะ
ของครูตามระบบการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวิมล บุญลี และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2557). **การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรุณ รักธรรม. (2543). **พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essential of Psychological Testing**. (4th ed.). New York:
Harper & Row.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed.). New York:
Harper & Row.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

THE STUDY OF MATHEMATICAL LEARNING ACHIEVEMENT ON GEOMETRIC TRANSFORMATION BY THE GEOMETER'S SKETCHPAD (GSP) FOR GRADE 8 STUDENTS

พนิตติดา เปรมานุพันธ์^{1*} และวารินทร์พร ฟันเพื่องฟู²
Phanittida Premanuphan^{1*} and Varinporn Funfuengfu²

Received : 29 April 2021

Revised : 23 August 2021

Accepted : 23 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม โดยการจับสลากห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.55) แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.30 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.44 - 0.88 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบทีแบบ Dependent

¹นักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต (วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

¹Graduate Diploma Students (Professional Teacher) St John's University

²อาจารย์ประจำ ภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลปชลบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

²Department of General Education, Lopburi College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: Dr.Varinporn@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 8.29 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.42 หลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.03 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.86 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การแปลงทางเรขาคณิต โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP)

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the pre and post academic achievement of students who have studied mathematics on Geometric Transformation by using Geometer's Sketchpad (GSP) program for grade 8 students, and 2) to compare the academic achievement between pre- and post-study of students have studied mathematics on Geometric Transformation by using Geometer's Sketchpad (GSP) program for grade 8 students.

The sample group used in this research was grade 8 students at Khao Chanpittayakarn School, Secondary Education Service Area Office, District 18, Semester 2, Academic Year 2020, which was obtained from Cluster Random Sampling by drawing lottery into a random unit of 1 class. The research instruments were mathematics learning plan on Geometric Transformation by using Geometer's Sketchpad (GSP) program for grade 8 students which were appropriate at the highest level ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.55), An achievement test before and after studying, 20 items. The Index of Item Objective Congruence was between 0.80 and 1.00. The Difficulty or Easiness Index was between 0.30 and 0.80. The Discrimination was between 0.44 and 0.88 and the Reliability of the whole test was at 0.96. The statistics used for data analysis were Mean, Standard Deviation and t-test Dependent.

The results of this research revealed that: 1) Academic achievement of the students who have studied mathematics on Geometric Transformation by using Geometer's Sketchpad (GSP) program of grade 8 students, Before studying, the average score was 8.29 points, the standard deviation was 1.42 points, after the study had the mean score of 15.03 points, and the standard deviation was 1.86 points. , and 2) Academic achievement during pre- and post-study of students who have studied Mathematics on Geometric transformation by using Geometer's Sketchpad (GSP)

program of grade 8 students, after studying was statistically significantly higher than before at the .05 level.

Keywords: Academic Achievement, Geometric Transformation, Geometer's Sketchpad Program (GSP)

บทนำ

การศึกษานับว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศที่พัฒนาแล้วก็ตาม เพราะหากสังคมใดที่ประชากรในสังคมนั้นมีการศึกษาต่ำ ย่อมจะทำให้สังคมนั้นขาดความรู้ที่จะนำไปใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาไปสู่ความเจริญได้ การพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ความสามารถมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นโดยการพัฒนาการศึกษานั้น จึงนับเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งประเทศไทยก็ให้ความสำคัญกับการศึกษา เช่นเดียวกัน จะเห็นได้จากการกำหนดนโยบายการศึกษาไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ที่ได้ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการการศึกษาและเป็นพื้นฐานในการศึกษาศาสตร์อื่น ๆ ทุกแขนง ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรืออาจส่งผลทางอ้อม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่นำความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนเป็นพื้นฐานของการศึกษาค้นคว้าทุกประเภท สามารถนำความรู้เกี่ยวกับคณิตศาสตร์มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มุ่งค้นคว้าเกี่ยวกับ โครงสร้างนามธรรมที่ถูกกำหนดขึ้นผ่านทางกลุ่มของสัจพจน์ซึ่งมีการให้เหตุผลที่แน่นอนโดยใช้ตรรกศาสตร์สัญลักษณ์ และสัญกรณ์คณิตศาสตร์ เรามักนิยามโดยทั่วไปว่าคณิตศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับ ปริมาณ (จำนวน) โครงสร้าง ปริภูมิ และการเปลี่ยนแปลง คณิตศาสตร์มีสาระสำคัญ 3 สาระ ได้แก่ จำนวนและพีชคณิต การวัดและเรขาคณิต และสถิติและความน่าจะเป็น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องใช้สื่อนวัตกรรมที่มีความเหมาะสมเพราะ จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การสอนมีคุณภาพมากขึ้น สื่อนวัตกรรมการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ สื่อวัตกรรมการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งจากธรรมชาติ จากสิ่งพิมพ์ จากเทคโนโลยี และจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อวัตกรรมการเลือกให้เหมาะสมกับระดับการพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนในชั้นเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โปรแกรม Geometer Sketchpad (GSP) จึงเป็นโปรแกรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เนื่องจากโปรแกรม Geometer Sketchpad (GSP) นี้เป็นโปรแกรมคณิตศาสตร์ที่ผลิตจากประเทศสหรัฐอเมริกา มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในวิชาคณิตศาสตร์ได้หลายวิชา เช่น วิชาเรขาคณิต พีชคณิต ตรรกศาสตร์ แคลคูลัสและกราฟในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งวิชาต่าง ๆ เหล่านี้โดยส่วนใหญ่เป็นวิชาที่ผู้เรียนต้องอาศัยการเรียนรู้โดยการวาดเป็นภาพแสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ตัวช่วยที่ดีกับการเรียนวิชาดังกล่าวคือโปรแกรม Geometer Sketchpad (GSP) ซึ่งโปรแกรม Geometer Sketchpad (GSP) เป็นสื่อเทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนคณิตศาสตร์โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist approach) และเป็นการเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner - Centered Learning) ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะของการนิภาพ (Visualization) ทักษะของกระบวนการแก้ปัญหา (Problem solving skills) นอกจากนี้การใช้โปรแกรม Geometer Sketchpad (GSP) ในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์เป็นการบูรณาการสาระที่เกี่ยวข้องกับความรู้คณิตศาสตร์ และทักษะด้านเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาพหุปัญญา อันได้แก่ ปัญญาทางภาษา ด้านตรรกศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ และด้านศิลปะ ดังที่ ชาญณรงค์ เสงี่ยมราช (2551) ได้กล่าวว่า โปรแกรม Geometer Sketchpad (GSP) เป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่มีคุณค่าสำหรับการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ความสามารถของโปรแกรมจะสามารถเปลี่ยนสถานะของรูปทรงเรขาคณิตหรือกราฟมาเป็นรูปที่สามารถจัดกระทำได้และยังมีฟังก์ชันที่สร้างภาพเคลื่อนไหว (Animation) ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของกราฟหรือรูปทรงเรขาคณิต เพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือโน้ตทางคณิตศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิตชนก โพชนงค์ (2559) ที่ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง กราฟสมการเชิงเส้นสองตัวแปร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad ประกอบการจัดการเรียนการสอนตามโมเดลของลาสเลย์ และแมทซินสกี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง กราฟสมการเชิงเส้นสองตัวแปร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad ประกอบการจัดการเรียนการสอนตามโมเดลของลาสเลย์และแมทซินสกี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Subramanian (2005) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเนื้อหาเรขาคณิต ในความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมและพิสูจน์ถึงศักยภาพของโปรแกรม Geometer's Sketchpad พบว่า การใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad มีผลต่อนักเรียนที่เรียนดี ซึ่งนักเรียนที่เรียนดีจะมีแนวทางการคิดวิเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น เกิดความสัมพันธ์ในด้านนี้ระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านการคิดวิเคราะห์

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ซึ่งการแปลงทางเรขาคณิต

คือการเคลื่อนไหวของรูปเรขาคณิตโดยการเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุนของรูปหนึ่ง ๆ พบได้ในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา สามารถจำลองออกมาในรูปของการแปลง รวมทั้งงานศิลปะต่าง ๆ เนื่องจากการแปลงทางเรขาคณิต เป็นการดำเนินการใด ๆ ทางเรขาคณิต ทั้งในสองมิติและสามมิติ เช่น การเลื่อนขนาน การหมุน การสะท้อน จึงเป็นเรื่องยากที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ ซึ่งในปีการศึกษาที่ผ่านมา นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องนี้ต่ำกว่าเกณฑ์ การจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ซึ่งเป็นสื่อการเรียนรู้ชนิดหนึ่ง จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนเพิ่มขึ้นและสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาผลการเรียนทางด้านคณิตศาสตร์ได้อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ประกอบกับยังไม่เคยมีการใช้โปรแกรมดังกล่าวจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาก่อน ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ รวมทั้งส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 78 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ใช้วิธีการจับสลากห้องเรียน จำนวน 1 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) จำนวน 12 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง โดยแต่ละแผนประกอบด้วย องค์ประกอบ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และบันทึกผลหลังสอน ทุกแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้ โปรแกรม Geometer's Sketcpad (GSP) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อ ประเมินความเหมาะสมของแผน โดยใช้แบบประเมินเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ กำหนดรายการ ประเมิน ได้แก่ องค์ประกอบของแผน จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่ง เรียนรู้ การวัดและประเมินผล นำคะแนนการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าเฉลี่ย โดยกำหนด เกณฑ์การแปลผล 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นแผนที่มีความเหมาะสมนำไปใช้ได้ ผลการประเมินแผนการ จัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.55) ดำเนินการปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองจัดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้และปรับปรุง นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัด กำหนดเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 เป็นแบบทดสอบที่ใช้ได้ และนำผลมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ ระหว่าง 0.80-1.00 ปรับปรุงและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เคยเรียนเรื่องนี้มาแล้ว นำผลมาวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบรายข้อ กำหนด เกณฑ์ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20 - 1 พบว่าแบบทดสอบมีค่า ความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.30 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.44 - 0.88 ซึ่งเป็นข้อสอบ ที่ใช้ได้ จำนวน 29 ข้อ แต่คัดเลือกข้อที่มีคุณภาพเหมาะสมไว้จำนวน 20 ข้อ นำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ซึ่งพบว่าแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ทบทวนลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketcpad (GSP) วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยตนเอง และจัดเตรียมเอกสารการจัดการเรียนรู้ ให้เพียงพอกับจำนวน นักเรียน

2. แจ้งข้อตกลงให้นักเรียนทราบเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ ระยะเวลาดำเนินการ การวัดและประเมินผล และเกณฑ์การให้คะแนน ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ตามแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 14 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 1) ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง บันทึกผลการทดสอบเพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์ 2) จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง และ 3) ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อและสลับตัวเลือก ใช้เวลา 1 ชั่วโมง บันทึกผลการทดสอบเพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์

4. นำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้ ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สถิติทดสอบที (t – test) แบบ Dependent

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

นักเรียนจำนวน (คน)	คะแนนเต็ม (คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน (คะแนน)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ย หลังเรียน (คะแนน)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
37	20	8.29	1.42	15.03	1.86

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 8.29 คะแนน ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.42 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 15.03 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน เท่ากับ 1.86

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของ
นักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's
Sketchpad (GSP) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
ที่เรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้โปรแกรม Geometer's
Sketchpad (GSP) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	นักเรียน จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม (คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย (คะแนน)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t
ก่อนเรียน	37	20	8.29	1.42	24.06*
หลังเรียน	37	20	15.03	1.86	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 8.29 คะแนน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 15.03 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 1.86 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า หลังเรียน
สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแปลง ทางเรขาคณิต โดยใช้
โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้
โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ
8.29 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.42 หลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.03 คะแนน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.86 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนเรียนและหลัง
เรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม Geometer's
Sketchpad (GSP) ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งได้แก่ แผนการ
จัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินมีความเหมาะสม
อยู่ในระดับมากที่สุด นำไปทดลองใช้และปรับปรุงจนมีคุณภาพจึงนำมาใช้ในการวิจัย นอกจากนี้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) นับว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนต้องการเรียนรู้ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อรุณี ศรีวงศ์ชัย (2551), Baharvand (2002), Hiengraj (2006) ที่พบว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนเพิ่มขึ้น และเกิดการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภาพรณัฏฐ์ คำ (2561) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือควบคู่กับโปรแกรม The Geometer's Sketchpad (GSP) ด้านความรู้หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนาภรณ์ กุมพันธ์ (2553) ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์จากโปรแกรม GSP มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปสี่เหลี่ยม สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สุกัญญา จันทศิริ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้โปรแกรม The Geometer's Sketchpad เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ เรื่อง เศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 85.00 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิววงศ์ สว่างศ์นาม และชาญณรงค์ เหยียงราช (2555) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการเรียนรู้ เรื่อง การบวก ลบเศษส่วน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาของ Polya ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ The Geometer's Sketchpad เป็นเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 82.0 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 78.10 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้สอนควรเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนสอนทุกครั้ง โดยศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจ เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด และเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อม เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
2. สำหรับนักเรียนที่เรียนดีหรือเก่งมักจะทำกิจกรรมในการเรียนรู้จบเร็วกว่านักเรียนที่เรียนอ่อน ดังนั้นจึงมีเวลาว่าง ครูควรหากิจกรรมอื่นนอกเหนือจากบทเรียนมาเสริมให้นักเรียนกลุ่มนี้หรือให้คำแนะนำกับเพื่อนนักเรียนที่เรียนอ่อนกว่า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) ในเรื่องและระดับชั้นอื่น ๆ

2. ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) กับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีอื่น

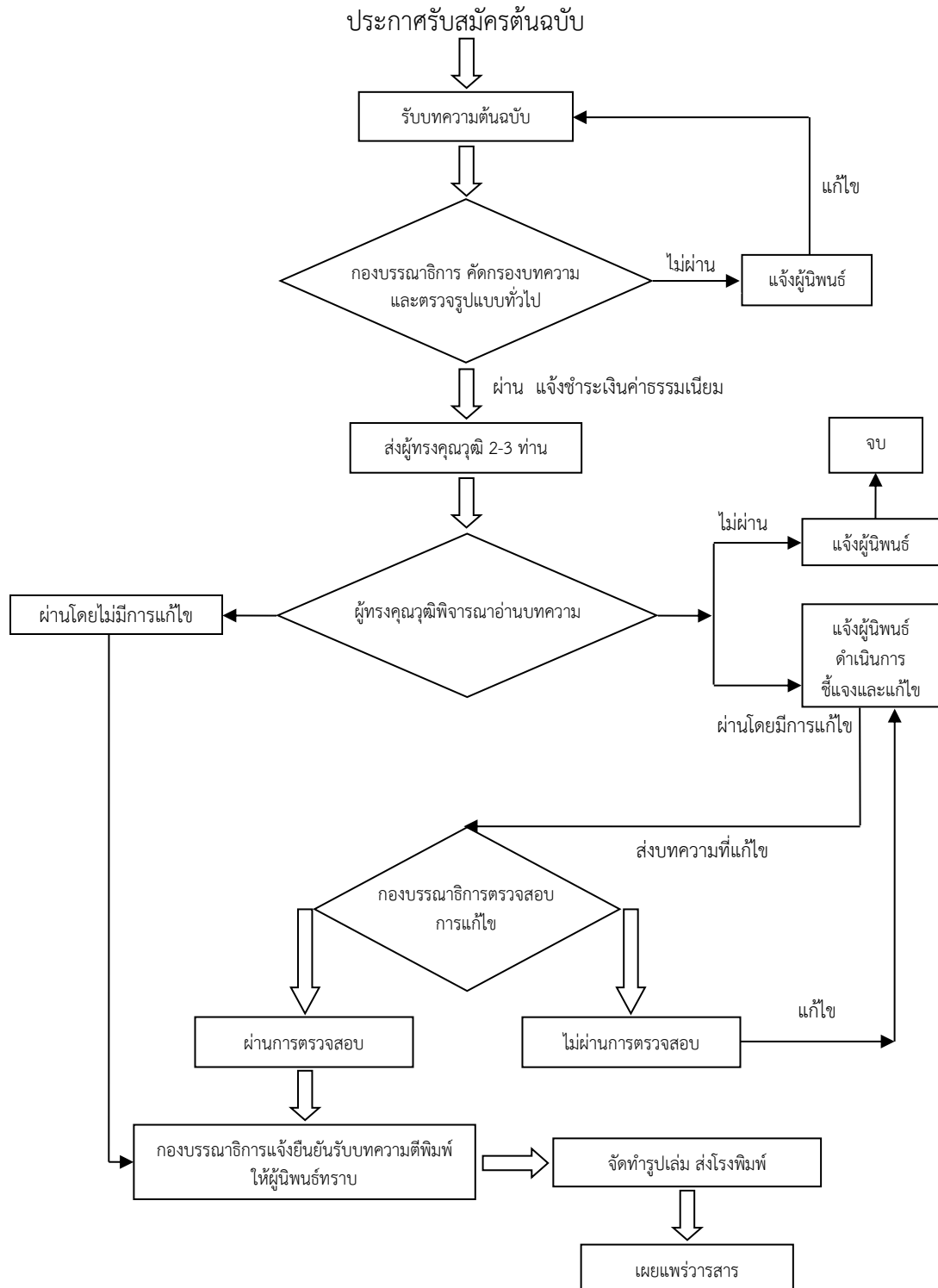
เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักรายการรัฐมนตรี. (2553). **พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกรภาพฟัก.
- ชิดชนก โพชนงค์. (2559). การใช้โปรแกรม The Geometer's Sketchpad ประกอบการจัดการเรียนการสอนตามโมเดลของลาสเลย์และแมทซิงสกี เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ชาญณรงค์ เชียงราช. (2551). การศึกษาการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ The Geometer's Sketchpad ในกระบวนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี กรณีศึกษา. การประชุมทางวิชาการเครือข่ายการวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ปี 2551. (หน้า 127 - 132). ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิภาพรรณ สิงห์คำ (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือควบคู่กับโปรแกรม Geometer's Sketchpad (GSP) เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น .
- รัตนภรณ์ กุ่มพันธ์. (2553). ผลการสอนแบบปฏิบัติการโดยใช้โปรแกรม GSP ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เส้นขนาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิววงศ์ สว่างคำนาม และชาญณรงค์ เชียงราช. (2555). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาของ Polya ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ The Geometer's Sketchpad เป็นเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การบวก ลบ เศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 5(3): 97 - 105.

- สุกัญญา จันทศิริ. (2553). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามแบบแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้โปรแกรม Geometer's Sketchpad เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้เรื่องเศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ตัวชี้วัดและ สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อรุณี ศรีวงศ์ชัย. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องรูปสี่เหลี่ยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Baharvand, M. (2002). A Comparison of the Effectiveness of Computer-Assisted Instruction Versus Traditional Approach to Teaching Geometry. Dissertation Abstracts International.
- Hiengraj, C. (2006). Roles of the Geometer's Sketchpad in Students' Processes of Geometric Conceptual Construction: A Case Study. Paper presented at the Thailand International Conference on 21st Century Information Technology in Mathematics Education, held of Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai, Thailand. September 17-20.
- Subramanian, L. (2005). Investigation of High School Geometry Students' Proving and Logical thinking Abilities and The Impact of Dynamic Geometry Software on Student Performance. Florida: Orlando.

ขั้นตอนการจัดทำวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

การเตรียมและการส่งต้นฉบับวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

กองบรรณาธิการวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มีความยินดีที่จะรับผลงานทางวิชาการจากทุกท่าน เพื่อลงพิมพ์และเผยแพร่ในวารสาร เพื่อความสะดวกในการพิจารณา จึงขอแนะแนวทางการเตรียมต้นฉบับและการส่งต้นฉบับ ดังนี้

1. การส่งผลงานเพื่อลงพิมพ์

บทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาลงพิมพ์จะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น หากมีเนื้อหา ข้อมูลวิจัยบางส่วนเคยพิมพ์ในรายงานการประชุมวิชาการจะต้องมีส่วนที่เพิ่มเติมหรือขยายจากส่วนที่เคยลงพิมพ์และต้องมีคุณค่าทางวิชาการที่เด่นชัด กองบรรณาธิการจะนำบทความที่ท่านส่งมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินคุณภาพความเหมาะสมของบทความก่อนการลงพิมพ์ ในกรณีที่ผลการประเมินระบุให้ต้องปรับปรุงหรือแก้ไข ผู้นิพนธ์จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 สัปดาห์ นับจากวันที่ได้รับผลการประเมินบทความ

ผู้นิพนธ์ที่แก้ไขบทความเรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งบทความของท่านมายังระบบ ThaiJo2

บทความที่จะได้รับการลงพิมพ์จะต้องได้ผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ

บทความที่ได้รับการลงพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ฉบับที่มีการตีพิมพ์บทความดังกล่าว จำนวน 2 เล่ม

2. บทความที่รับพิจารณาลงพิมพ์

บทความที่พิจารณาลงพิมพ์ ได้แก่

2.1 บทความวิชาการ หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เป็นความรู้ใหม่ กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ แนวทางการแก้ปัญหา มีการใช้แนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยจากแหล่งข้อมูล สรุป เช่น หนังสือ วารสารวิชาการ อินเทอร์เน็ต ประกอบการวิเคราะห์วิจารณ์ เสนอแนวทางการแก้ไข รูปแบบบทความทางวิชาการอื่น ๆ เช่น

2.1.1 บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระ คุณค่า และคุณภาพของหนังสือ บทความ หรือผลงานศิลปะ อาทิ นิทรรศการทัศนศิลป์ และการแสดงละครหรือดนตรี โดยใช้หลักวิชาและดุลพินิจอันเหมาะสม

2.1.2 บทความปริทัศน์ (Review Article) หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ (State of the Art) เฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่างทันสมัย โดยให้ ข้อวิพากษ์ที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

2.1.3 บทความอื่น ๆ เช่น บทความจากประสบการณ์ หรือความชำนาญของผู้นิพนธ์ (Professional Practice) บทความที่เกี่ยวกับนโยบายด้านต่าง ๆ ของหน่วยงาน (Policy Paper)

2.2 บทความวิจัย

มีความยาวไม่น้อยกว่า 8 หน้ากระดาษ A4 หรือไม่น้อยกว่า 2,500 คำ โดยการใช้คำสั่ง Word Count ใน Microsoft Word เพื่อนับคำ (แต่ไม่ควรเกิน 15 หน้ากระดาษ A4) ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง (Title) ชื่อผู้นิพนธ์ สถานที่ทำงาน (Work Place of Author and Co-authors) การติดต่อผู้นิพนธ์ (Contact Address of Correspondence) บทคัดย่อ (Abstract) และคำสำคัญ (Keywords ไม่เกิน 3-5 คำ) โดยเนื้อหาดังกล่าวทั้งหมดข้างต้นต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามด้วยเนื้อเรื่อง กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง ภาคผนวก (ถ้ามี)

เนื้อเรื่องจะประกอบด้วย บทนำ (Introduction), วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives), วิธีดำเนินการวิจัย (Materials and Methods), ผลการวิจัย (Results), อภิปรายผล (Discussion), สรุปผลการวิจัย (Conclusion), ข้อเสนอแนะ (Suggestions, ถ้ามี), กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement, ถ้ามี), เอกสารอ้างอิง (References)

บทความวิชาการควรมีความยาวไม่น้อยกว่า 8 หน้ากระดาษ A4 หรือไม่น้อยกว่า 2,500 คำโดยการใช้คำสั่ง Word Count ใน Microsoft Word เพื่อนับคำ (แต่ไม่ควรเกิน 15 หน้ากระดาษ A4) บทความวิชาการควรประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้นิพนธ์ สถานที่ทำงาน การติดต่อผู้นิพนธ์ บทคัดย่อ และคำสำคัญ (Keywords ไม่เกิน 5 คำ) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามด้วยเนื้อเรื่อง ซึ่งลักษณะองค์ประกอบของเนื้อเรื่องอาจจะคล้ายคลึงกับบทความวิจัย แต่ไม่มีเนื้อหาของวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการทดลอง ผลการวิจัยหรือผลการทดลอง เป็นต้น

3. การส่งต้นฉบับ

ผู้นิพนธ์ต้องดาวน์โหลด (Download) แบบฟอร์มนำส่งบทความ และรูปแบบบทความ และกรอกข้อมูลพร้อมลงลายมือชื่อให้ครบถ้วนในแบบฟอร์มนำส่งบทความ จากนั้นให้ลงทะเบียนส่งบทความ ในระบบ ThaiJo2 กรอกข้อมูลให้ครบถ้วนและแนบไฟล์ใบนำส่งบทความและไฟล์บทความในรูปแบบ Word และ PDF ในเว็บไซต์ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/var/index>

4. รูปแบบบทความวิจัยและการพิมพ์เนื้อหาของเรื่อง

เพื่อความสะดวกในการแก้ไข ควรจัดพิมพ์ผลงานทางวิชาการด้วย Microsoft Word for Windows 2003 หรือ 2007 บนกระดาษขนาด A4 ดังนี้ พิมพ์ห่างจากขอบกระดาษด้านบน 1.5 นิ้ว ด้านล่าง 1 นิ้ว และด้านซ้าย 1.5 นิ้ว ด้านขวา 1 นิ้ว ใช้อักษร TH SarabunPSK ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 16 ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รายละเอียดดังตาราง และใส่เลขหน้ากึ่งกลางล่าง ตั้งแต่ต้นจนจบบทความ บทความจะถูกจัดพิมพ์ในรูปแบบสีขาว-ดำ เท่านั้น

4.1 รูปแบบและขนาดอักษร

ตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK สีดำ เท่านั้นโดยกำหนดรูปแบบ ขนาด และรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การกำหนดรูปแบบและขนาดอักษรในบทความต้นฉบับ

ส่วนประกอบบทความ	บทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ Font = TH SarabunPSK	
	ขนาดอักษร	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อเรื่องภาษาไทย	22 [CT]	ตัวหนา
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ	18 [CT]	ตัวหนา
ชื่อผู้พิมพ์ และผู้พิมพ์ร่วม	14 [CT]	ตัวปกติ
ที่อยู่ผู้พิมพ์ และผู้พิมพ์ร่วม	14 [CT]	ตัวปกติ
E-mail Address ของผู้พิมพ์ประสานงาน	14 [CT]	ตัวปกติ
หัวข้อบทคัดย่อ และ ABSTRACT	16 [CT]	ตัวหนา
เนื้อหาในบทคัดย่อ และ ABSTRACT	16 [LRJ]	ตัวปกติ
หัวข้อหลักต่าง ๆ เช่น บทนำ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และอื่น ๆ	16 [LJ]	ตัวหนา
เนื้อหาภายในหัวข้อทุกหัวข้อ	16 [LRJ]	ตัวปกติ

หมายเหตุ: CT = กึ่งกลาง, LJ = ซิดซ้าย, LRJ = Left and Right Justified (กระจายแบบไทย)

4.2 หน้าแรก

หน้าแรกของบทความจะประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้พิมพ์ และผู้พิมพ์ร่วม บทคัดย่อ และบ่งบอกสถานที่ทำงานหรือสถานศึกษาของผู้พิมพ์ และผู้พิมพ์ร่วม และ E-mail Address ของผู้พิมพ์ประสานงาน ให้พิมพ์หน้าแรกทั้งแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างละหน้าเรียงตามลำดับ โดยจัดหน้าเป็นแบบ 1 คอลัมน์ กว้าง 5.7 นิ้ว สำหรับส่วนอื่น ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 ชื่อเรื่อง

พิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ขนาดและตัวพิมพ์อักษรตามที่ระบุในตารางที่ 1 โดยชื่อภาษาอังกฤษจะห่างจากชื่อเรื่องภาษาไทย 1 บรรทัด และพิมพ์โดยใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ทุกตัวอักษร

4.2.2 ชื่อผู้พิมพ์

พิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ โดยเว้นจากชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ 1 บรรทัด ถ้ามีมากกว่า 1 คน ให้พิมพ์คำว่า “และ” หน้าชื่อคนสุดท้าย โดยให้วรรค 1 ตัวอักษรหน้าคำว่า “และ” แต่ไม่ต้องวรรค 1 ตัวอักษร หลังคำว่า “และ” ถ้ามีมากกว่า 2 คน ให้ใส่เครื่องหมาย “,” คั่นชื่อผู้พิมพ์คนแรก และให้พิมพ์คำว่า “และ” หน้าชื่อคนสุดท้าย ไม่ต้องใส่คำนำหน้าชื่อหรือตำแหน่งทางวิชาการใด ๆ ทั้งสิ้น และให้ใช้ตัวเลขอารบิกพิมพ์แบบตัวยอกต่อท้ายนามสกุล เพื่อแสดงแตกต่างของสถานที่ทำงานหรือสถานศึกษา โดยให้ทำเครื่องหมาย * ไว้บนนามสกุล ของผู้พิมพ์ประสานงาน (เจ้าของ E-mail Address) ดังตัวอย่าง

กนต์ฤทัย คลังพหล^{1*} ศศิธร จันทมฤก², และวิสส์พร จิโรจพันธ์^{1*}

Kanreutai Klangphahol^{1*}, Sasithorn Chanthamaruk² and Wassaporn Jirojphan^{1*}

4.2.3 สถานที่ทำงานหรือสถานศึกษา และ E-mail Address

ให้พิมพ์สถานที่ทำงานหรือสถานศึกษาของผู้นิพนธ์ทุกคนอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ โดยเว้นจากชื่อผู้นิพนธ์ 1 บรรทัด ให้เรียงลำดับตามหมายเลข และให้พิมพ์หมายเลขตัวยกไว้ด้านหน้าสถานที่ทำงาน

ให้พิมพ์ E-mail Address ของผู้นิพนธ์ประสานงานอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ต่อจากบรรทัดสถานที่ทำงานหรือสถานศึกษา ดังตัวอย่าง

กันต์ฤทัย คลังพหล^{1*} ศศิธร จันทมฤก², และวัสสพร จิโรจพันธ์^{1*}

Kanreutai Klangphahol^{1*}, Sasithorn Chanthamaruk² and Wassaporn Jirojphan¹

¹หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹Bachelor of Education Program in Mathematics, Faculty of Education,
Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani

² Bachelor of Education Program in Early Childhood, Faculty of Education,
Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: yingyim8@gmail.com

4.2.4 บทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “บทคัดย่อ” สำหรับบทคัดย่อภาษาไทย และ “ABSTRACT” สำหรับบทคัดย่อภาษาอังกฤษ โดยจัดให้อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ส่วนเนื้อความให้จัดพิมพ์เป็นแบบ 1 คอลัมน์ โดยบรรทัดแรกให้ย่อหน้า 0.5 นิ้ว มีจำนวนคำไม่เกินอย่างละ 250 คำ

4.2.5 คำสำคัญ (Keywords) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “คำสำคัญ” ให้พิมพ์เว้นจากบทคัดย่อภาษาไทย 1 บรรทัด และ จัดชิดซ้ายของคอลัมน์ คำสำคัญในแต่ละบทความควรมีประมาณ 3-5 คำ ให้พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “Keywords” (เฉพาะตัวอักษร “K” เท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่) โดยให้พิมพ์เว้นจากบทคัดย่อภาษาอังกฤษ 1 บรรทัด ให้ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ทุกตัวแรกของคำ และระหว่างคำสำคัญให้ตามด้วยเครื่องหมาย (,) และเว้น 1 ตัวอักษร ก่อนขึ้นคำสำคัญใหม่

4.3 ส่วนอื่น ๆ ของบทความ

เนื้อเรื่อง ได้แก่ บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง ให้พิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ โดยไม่ต้องเว้นบรรทัด เมื่อจะขึ้นหัวข้อใหม่ให้เว้น 1 บรรทัด การพิมพ์หัวข้อให้พิมพ์ชิดซ้ายของแต่ละคอลัมน์ ส่วนของเนื้อเรื่องให้ย่อหน้า 0.5 นิ้ว

4.4 การจัดรูปภาพ ตาราง และการเขียนสมการ

เนื้อหาและข้อมูลภายใน รูปภาพ และตาราง อาจใช้ภาษาไทย หรือ ภาษาอังกฤษได้ โดยรูปภาพทุกรูป และตารางจะต้องมีหมายเลข และคำบรรยายอย่างชัดเจน ในการใส่ตาราง รูปภาพ และกราฟ ในบทความจะต้องใส่หลังจากมีการกล่าวถึงแล้วในเนื้อหา โดยวางไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

4.4.1 รูปภาพ

รูปภาพ (Pictures) ภาพถ่าย (Photographs) แผนภูมิ (Charts) แผนที่ (Maps) แผนภาพ (Diagrams) และกราฟ (Graphs) ที่เตรียมควรมีขนาดความกว้างไม่เกิน 5.7 นิ้ว และความละเอียดที่เหมาะสม โดยตัวอักษรที่ปรากฏในรูปภาพจะต้องมีขนาดใหญ่สามารถอ่านได้สะดวก และต้องไม่เล็กกว่าตัวอักษรในเนื้อเรื่อง และเมื่อย่อขนาดลงที่ความกว้าง 3.02 นิ้ว จะต้องยังสามารถเห็นรายละเอียดของภาพที่ชัดเจน รูปถ่ายของรูปภาพจะต้องเป็นเส้นสีดำ ส่วนรูปถ่ายควรจะเป็นรูปขาวดำที่มีความคมชัด รูปภาพควรมีรายละเอียดเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และเพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัดเหนือรูปภาพ 1 บรรทัด และเว้นใต้คำบรรยายรูปภาพ 1 บรรทัด ชื่อภาพให้จัดวางไว้ชิดริมซ้าย โดยวางไว้ใต้ภาพ ภาษาไทยใช้คำว่า **ภาพที่** ภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า **Figure** ตามด้วยหมายเลขภาพ ห่างจากคำว่าภาพที่ 1 ตัวอักษร ใช้ลักษณะตัวเลขเป็นตัวหนา และเว้น 1 ตัวอักษรตามด้วยชื่อภาพ ควรระบุที่มาของภาพ (ถ้ามี) โดยระบุคำว่า ที่มา ให้ตรงกับคำว่าภาพที่ ด้วยรูปแบบอักษรปกติ ตามด้วยเครื่องหมายทวิภาค (:) แล้วเว้น 1 ตัวอักษรตามด้วยแหล่งอ้างอิง ตามหลักการอ้างอิงดังตัวอย่าง

ภาพที่ 1 ภาพตัวอย่างต้องเป็นภาพที่ชัดเจนเมื่อลงพิมพ์ขาว-ดำ
ที่มา: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557)

4.4.2 ตาราง

ตารางทุกตารางจะต้องมีหมายเลข และคำบรรยายกำกับเหนือตาราง เพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัดเหนือชื่อตาราง 1 บรรทัด และเว้นใต้ตาราง/หมายเหตุตาราง หรือ ที่มา 1 บรรทัด ชื่อตารางภาษาไทยใช้คำว่า **ตารางที่** ภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า **Table** ตามด้วย หมายเลขภาพห่างจากคำว่าตารางที่ 1 ตัวอักษร ใช้ลักษณะตัวเลขเป็นตัวหนา และเว้น 1 ตัวอักษร ตามด้วยชื่อตาราง โดยจัดรูปแบบชิดริมซ้าย ดังตัวอย่างตามตารางที่ 1

การระบุหมายเหตุท้ายตาราง ให้ระบุคำว่า หมายเหตุ ด้วยรูปแบบอักษรปกติ ตามด้วย เครื่องหมายทวิภาค (:) และเว้น 1 ตัวอักษร จึงตามด้วยข้อความของหมายเหตุ ควรระบุที่มา ของตาราง (ถ้ามี) โดยระบุคำว่า ที่มา: แล้วเว้น 1 ตัวอักษรตามด้วยแหล่งอ้างอิง ตามหลักการอ้างอิง ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ตัวอย่างตารางที่แสดงในบทความต้องมีการกล่าวอ้างในเนื้อหาบ่อยครั้ง และไม่ควรมีเส้นแบ่งสดมภ์ (Column) ยกเว้นกรณีจำเป็น

หัวตารางนิยมใช้ตัวหนา	หัวตารางนิยมใช้ตัวหนา	
	หรือตามความเหมาะสม	ตามรูปแบบเนื้อหา
เนื้อหาตารางใช้ตัวปกติ	1,543.00	อักษร
เส้นแบ่งสดมภ์ไม่ควรปรากฏ	245.00	ตัวเลข
เนื้อหาตารางใช้ตัวปกติ	25,634.00	สัญลักษณ์

หมายเหตุ: ขนาดตัวอักษรในตารางอาจมีการปรับให้เหมาะสมแต่อย่างไรก็ตามต้องคำนึงถึงความชัดเจน เป็นสำคัญ

ที่มา: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2555)

4.4.3 สมการ

ต้องพิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้า หรือในกรณีที่สมการมีความยาวมากอาจยอมให้มีความกว้างได้เต็มหน้ากระดาษ และจะต้องมีหมายเลขกำกับอยู่ภายในวงเล็บ ตำแหน่งของหมายเลขสมการจะต้องอยู่ชิดขอบด้านขวา ดังตัวอย่างนี้ และเพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัด เหนือสมการ 1 บรรทัด และเว้นใต้สมการ 1 บรรทัด เมื่อจะกล่าวอ้างอิงถึงสมการที่ (1) ให้ใส่วงเล็บด้วยเสมอ ดังตัวอย่าง

$$5a+b = 11c^2 \quad (1)$$

5. การอ้างอิงและเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในเนื้อหาความทุกการอ้างอิงที่ปรากฏในเนื้อหาจะต้องมีในส่วนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ และห้ามใส่เอกสารอ้างอิงโดยปราศจากการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ และให้ใช้การอ้างอิงตามระบบอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยมีรายละเอียดการอ้างอิงดังนี้ (สามารถดูเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ <http://acad.vru.ac.th>)

5.1 การอ้างอิงในเนื้อหา

5.1.1 กรณีการอ้างอิงเอกสารภาษาต่างประเทศ ให้ใช้ชื่อสกุลตามด้วยปีที่ตีพิมพ์ในเอกสาร เช่น

Voss (1998) หรือ (Voss, 1998) แล้วแต่โครงสร้างประโยค และ (Hayes & Berkowitz, 2006) ในกรณีที่ผู้นิพนธ์มากกว่า 3 คนขึ้นไป (Paul et al., 1999) หรือ Paul et al. (1999)

5.1.2 กรณีการอ้างอิงเอกสารภาษาไทยให้ใส่ชื่อและนามสกุลของผู้นิพนธ์ ตามด้วยปี พ.ศ. เช่น

กริช สืบสนธิ์ (2545) หรือ (กริช สืบสนธิ์, 2545) และ ดำรง สืบสกุล และคณะ (2550) หรือ (ดำรง สืบสกุล และคณะ, 2550) ในกรณีที่ผู้นิพนธ์มากกว่า 3 คนขึ้นไป

5.1.3 การอ้างอิงเอกสารมากกว่าหนึ่งรายการในวงเล็บเดียวกัน ให้เรียงลำดับตามตัวอักษร โดยคั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค “;” ไม่ต้องเว้นหน้าเครื่องหมายนี้ แต่ให้เว้น 1 ตัวอักษรหลังเครื่องหมาย เช่น

(เยาวนุช แสงยนต์, 2551; สุพาดา อินทรานุกูล, 2545) และ (Kartner, 1973; Kartner & Russel, 1975)

5.1.4 การอ้างอิงเอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่งให้ใช้คำว่า นิรนาม สำหรับเอกสารภาษาไทย และคำว่า Anonymous สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศแทนชื่อผู้แต่ง เช่น

(นิรนาม, 2541) (Anonymous, 1999)

5.1.5 การอ้างอิงเอกสารที่ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ในตำแหน่งที่ต้องระบุปีที่พิมพ์ ให้ระบุ ม.ป.ป. สำหรับเอกสารภาษาไทย เช่น

(สถาบันอินทรีจันทรสถิตย์เพื่อการค้นคว้าและพัฒนาด้านพืชศาสตร์, ม.ป.ป.) และ n.d. สำหรับ เอกสารภาษาต่างประเทศ เช่น (Miller, n.d.)

5.1.6 การอ้างอิงเอกสารสองทอด

ในกรณีที่ไม่สามารถสืบค้นจากเอกสารต้นฉบับ ต้องสืบค้นจากเอกสารที่ผู้อื่นได้อ้างอิงไว้ (Secondary Source) เขียนได้ 2 แบบ คือ

(1) การอ้างอิงผู้เขียนที่นำผลงานผู้อื่นมาอ้างอิง เช่น ธีรวุฒิ เอกะกุล เขียนตำราใน พ.ศ. 2543 ได้อ้างอิง Krejcie & Morgan (1970) ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ของเอกสารอันดับรอง ตามด้วยคำว่า “อ้างถึง” สำหรับเอกสารภาษาไทย หรือคำว่า “Cited” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ แล้วระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ของเอกสารอันดับแรก ดังตัวอย่าง

“.....คำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543 อ้างถึง Krejcie & Morgan, 1970)”

“.....โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543 อ้างถึง Cronbach, 1974) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น.....”

“.....ตามแนวความคิดของ Best (ประคอง กรรณสูตร, 2538 อ้างถึง Best, 1978).....”

“.....ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (วรรณิ แกมเกตุ, 2551 อ้างถึง Yamane, 1973).....”

(2) การอ้างอิงโดยระบุชื่อผู้แต่งต้นฉบับ (Original) ที่ผู้อื่นนำมาอ้างอิง ต่อในกรณีหนังสือของ ธีรวิทย์ เอกะกุล (2543) ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ ตามด้วย “อ้างอิง” สำหรับเอกสารภาษาไทย หรือคำว่า “Cited in” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ แล้วระบุชื่อผู้ให้นำ ผลงานนั้นมาอ้างอิง ดังตัวอย่าง

“.....คำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543)”

“.....โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach (Cronbach, 1974 อ้างใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น.....”

“.....ตามแนวความคิดของ Best (Best, 1978 อ้างใน ประคอง กรรณสูตร, 2538).....”

“.....ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (Yamane, 1973 อ้างใน วรรณิ แกมเกตุ, 2551).....”

5.2 การเขียนเอกสารอ้างอิง

การเขียนเอกสารอ้างอิง เรียงลำดับตามตัวอักษรภาษาไทยก่อน ตามด้วยอ้างอิง ภาษาอังกฤษ กรณีที่ไม่มีชื่อผู้แต่งให้เรียงตามชื่อเรื่องแทน กรณีที่ผู้แต่งคนเดียวกันแต่มีเอกสารอ้างอิง หลายรายการ ให้เรียงตามปี พ.ศ. โดยให้กำหนดอักษร ก, ข, ค กำกับไว้ที่ ปี พ.ศ. ด้วย สำหรับ เอกสารภาษาไทย และ อักษร a, b, c สำหรับภาษาต่างประเทศ และในรายการที่สองไม่ต้องพิมพ์ ชื่อผู้พิมพ์ให้ขีดเส้นเข้าไปประมาณ 0.5 นิ้ว หรือประมาณ 7 เคาะ แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) ดังตัวอย่าง

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2547ก). **ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตร “นักวิจัย”**.

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

_____. (2547ข). **นิยามเกี่ยวกับการวิจัย**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:

<http://www.nrct.go.th/mod/ies.php?op=modload&name=Sections&file=index>. (2548, 14 เมษายน).

กรณีที่ผู้นิพนธ์คนเดียวกัน แต่มีเอกสารอ้างอิงหลายรายการ และเอกสารอ้างอิงแต่ละรายการพิมพ์ ปี พ.ศ. เดียวกัน ให้จัดเรียง ลำดับตัวอักษรของชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือ

บรรทัดแรกของเอกสารและสิ่งอ้างอิงแต่ละเรื่อง อักษรตัวแรกห่างจากริมกระดาษ ด้านซ้าย 1.5 นิ้ว บรรทัดที่สองและบรรทัดต่อ ๆ ไป ให้ย่อหน้าโดยเว้นอีก 1 tab (อัตโนมัติ) หรือ 0.5 นิ้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 การพิมพ์ให้ถือหลักการเว้นระยะหลังเครื่องหมายวรรคตอน ดังนี้

หลังเครื่องหมายทวิภาค (:) เว้นวรรค 1 ตัวอักษร

หลังเครื่องหมายอัฒภาค (;) เว้นวรรค 1 ตัวอักษร

หลังเครื่องหมายจุลภาค (,) เว้นวรรค 1 ตัวอักษร

หลังเครื่องหมายมหัพภาค (.) เว้นวรรค 2 ตัวอักษร (ยกเว้นหลังอักษรย่อ เว้นวรรค 1 ตัวอักษร)

หน้าเครื่องหมายไม่ต้องเว้นวรรค ให้พิมพ์ติดกับตัวอักษรหรือสระตัวสุดท้ายของคำ

เครื่องหมายยัติภังค์ (-) ให้พิมพ์ติดกับตัวอักษรทั้งข้างหน้าและข้างหลังเครื่องหมาย

5.2.2 การลงรายการครั้งที่พิมพ์

รายการครั้งที่พิมพ์ ให้อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บต่อจากชื่อเรื่อง และลงรายการตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป (พิมพ์ครั้งแรก หรือ พิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องลงรายการ) โดยมีรายละเอียดดังนี้

พิมพ์ครั้งที่ 2 = 2nd ed.

พิมพ์ครั้งที่ 3 = 3rd ed.

พิมพ์ครั้งที่ 4 = 4th ed.

พิมพ์ครั้งที่ 5 = 5th ed.

พิมพ์ครั้งที่ 6 = 6th ed.

5.2.3 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากหนังสือ

กรณีชื่อผู้นิพนธ์ คนไทยให้ลงชื่อ ตามด้วยนามสกุล และตัดคำนำหน้านามออก เช่น นาย นาง นางสาว Mr. Mrs. ตัดตำแหน่งทางวิชาการออก เช่น ผศ. รศ. ศ. และให้ตัดคำระบอบอาชีพออกเช่นเดียวกัน เช่น นายแพทย์ แพทย์หญิง พันตำรวจโท ร้อยตำรวจเอก เป็นต้น

กรณีที่ผู้นิพนธ์เป็นชาวต่างชาติให้นามสกุลขึ้นก่อนตามด้วยอักษรย่อทั้งชื่อต้น ชื่อกลาง (ถ้ามี) โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่น (,) แบ่งชื่อสกุล และชื่อต้น

ตัวอย่าง (ผู้นิพนธ์คนเดียว)

ชื่อ✓สกุลผู้แต่ง.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓
✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์.

เกษมชาติ นเรศเสนีย์. (2555). การบริหารองค์การในภาวะวิกฤต. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ:
วิศคอมเซ็นเตอร์.

ยุทธ ไกยวรรณ. (2548). วิธีวิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

วรรณิ แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Best, J. W. (1978). *Research in Education*. (3rd ed). New Jersey: Prentice Hall.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York:
Harper & Row.

- หมายเหตุ** 1. เครื่องหมาย✓แสดงว่าเว้นระยะ 1 ตัวอักษร หรือเคาะ 1 ครั้ง และในกรณีที่ขึ้นบรรทัดใหม่แต่ยังไม่สิ้นสุดการลงรายการ ให้เว้นระยะ 7 ตัวอักษร หรือใช้วิธีการตั้ง Tab ที่ 0.5 นิ้ว ก็ได้จะได้ไม่ต้องเสียเวลานับระยะ
2. เครื่องหมาย X ให้ใส่ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป

ตัวอย่าง (ผู้นิพนธ์สองคน)

ชื่อ✓สกุลผู้นิพนธ์คนที่ 1✓และชื่อ✓สกุลผู้แต่งคนที่ 2.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓สำนักพิมพ์.

ยุทธ ไกยวรรณ และกุสุมา ผลาพรหม. (2553). *พื้นฐานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2542). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

Best, J. W. & Kahn, J. V. (1986). *Research in Education*. (5th ed). New Jersey:
Prentice-Hall.

หมายเหตุ ให้ใช้เครื่องหมาย & แทนคำว่า and ในกรณีที่เป็นการลงรายการภาษาอังกฤษ

ตัวอย่าง (ผู้แต่งสามคน)

ชื่อ✓สกุลผู้นิพนธ์คนที่ 1,✓ชื่อ✓สกุลผู้นิพนธ์คนที่ 2✓และชื่อ✓สกุลผู้นิพนธ์คนที่ 3.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓สำนักพิมพ์.

ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข. (2547). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.

Sadlack, R. G., Theodorson, G. A. & Stanley, J. (1992). *Social Research: Theory and Methods*. Chestnut: Hill Enterprises.

หมายเหตุ ในกรณีที่เมืองที่พิมพ์เป็นกรุงเทพมหานคร ให้ลงรายการเป็น กรุงเทพฯ

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์มากกว่าสามคน)

ชื่อ✓สกุล✓ผู้พิมพ์คนที่ 1✓และคณะ✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓
✓✓✓✓✓✓✓เมืองที่พิมพ์:✓สำนักพิมพ์.

จิราภรณ์ แสนเกษม และคณะ. (2545). การวิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: พิกซ์อักษร.

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. (2545). ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

Guy, T. J. et al. (1992). *Social Research: Theory and Methods*. Chestnut:
Hill Enterprises.

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์ที่เป็นบรรณาธิการ)

ชื่อ✓สกุล✓✓(บก.).✓✓(ปี.พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓
✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์.

สุเทพ บุญซ้อน. (บก.). (2545). *วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในระดับบัณฑิตศึกษา
ของไทย*. กรุงเทพฯ: ที่แอนด์ดีการพิมพ์.

Gootnick, D. E. (Ed.). (1984). *The Standard Handbook of Business
Communication*. New York: The Free.

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์ที่เป็นผู้รวบรวม)

ชื่อ✓สกุล✓✓(ผู้รวบรวม).✓✓(ปี.พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓
✓✓✓✓✓✓✓เมืองที่พิมพ์:✓สำนักพิมพ์.

ดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ. (ผู้รวบรวม). (2547). *การวิจัยการตลาด*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์ที่เป็นสถาบัน หน่วยงานราชการ)

ให้ลงชื่อเต็มของสถาบัน โดยเรียงลำดับหน่วยงานย่อยก่อนหน่วยงานใหญ่ ถ้าสถาบันนั้น
เป็นหน่วยงานของรัฐบาล การระบุชื่อควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับกรมเป็นอย่างต่ำ

ชื่อหน่วยงานราชการ✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓
✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *แนวทางการพัฒนาแรงงานในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2549). *การพัฒนาอุดมศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่นส์.

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). *คู่มือการเขียนผลงานทางวิชาการ*. ปทุมธานี:
ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล.

5.2.4 รูปแบบการเขียนจากวิทยานิพนธ์ หรือปริญญาานิพนธ์

ตัวอย่าง

- ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อวิทยานิพนธ์.✓✓ชื่อปริญญา.✓✓สาขาวิชา✓คณะ✓
✓✓✓✓✓✓มหาวิทยาลัย.
- จิรพร สร้อยสุวรรณ. (2547). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การสูบบุหรี่ของ
นักศึกษาชายในสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดา สุขใจ. (2549). แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ: ศึกษากรณี
ส่วนโรงงานฟอกย้อม 2 บริษัท ยูเนี่ยนอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำกัด (มหาชน).
ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการบริหารทั่วไป
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นคร สำเภาทิพย์. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง
พื้นที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพพร ศุภพัฒน์. (2549). ความสัมพันธ์ของแรงจูงใจกับผลปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน
ในสังกัดส่วนกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นพวรรณ อีร์พันธ์เจริญ. (2546). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมในสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พวงเพชร พลทอง, นงลักษณ์ สมณะ และเผด็จ หงส์ทอง. (2553). การศึกษาพฤติกรรม
การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. การค้นคว้าอิสระ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- Kasemsri, K. (2005). Participatory Communication in City Radio FM 96.0.
Master of Science Thesis in Development Communication, Graduate
Kasetsart University.
- Pongsophon, P. (2006). Enhancing Thai Students' Scientific Understanding of
Evolution: A Social Constructivist Approach. Doctor of Philosophy
Thesis in Science Education, Graduate Kasetsart University.

5.2.5 รูปแบบการเขียนจากหนังสือที่มีลักษณะเป็นการรวบรวมบทความ หรือหนังสือที่มีผู้พิมพ์ประจำบท

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล✓ผู้พิมพ์✓ประจำบท หรือชื่อ✓ผู้พิมพ์✓บทความ.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อบท หรือ
✓✓✓✓✓✓✓ชื่อบทความ.✓✓ใน✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓
✓✓✓✓✓✓✓(หน้าของบทความ).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓สำนักพิมพ์.
แม่นมาส ขวลิต, กริช สืบสนธิ์ และสมพิศ คูศรีพิทักษ์. (2539). หน่วยที่ 1 การสื่อสารกับ
งานสารนิเทศ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสาร = Communication 13202
หน่วยที่ 1-8 (พิมพ์ครั้งที่ 4). (หน้า 1-37). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

5.2.6 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากรายงานการวิจัย

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อรายงานวิจัย.✓✓เมืองที่พิมพ์:✓สำนักพิมพ์.
ดำรงค์ วัฒนา. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการพลเรือน.

5.2.7 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากวารสาร และนิตยสาร

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล✓ผู้พิมพ์✓บทความ.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อบทความ.✓✓ชื่อเต็มของวารสาร.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓ปีที่(ฉบับที่): หน้าของบทความ.
ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. (2555). สถานการณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย.
วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 2(1): 1-10.
Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research
activities. **Education and Psychological Measurement**. 30(3): 607-610.
McCarthy, B. & Hagan, J. (1992). Mean streets: The theoretical significance of
situational delinquency among homeless youths. **American Journal of
Sociology**. 98(3): 597-627.

5.2.8 รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมจากหนังสือพิมพ์

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ., ✓วัน✓เดือน).✓✓ชื่อบทความหรือชื่อคอลัมน์.✓✓ชื่อหนังสือพิมพ์.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓หน้าที่ตีพิมพ์.
นวลจันทร์ จินตนาพันธ์. (2546, 14 กุมภาพันธ์). ปรับหนี้เพิ่มแรงขับฟันเศรษฐกิจยั่งยืน.
คมชัดลึก. หน้า 15.
สัมพันธ์ พันธุ์พุก. (2555, 8 ธันวาคม). สทศ. เดือนรับสมัครสอบก่อนระบบปิด. **ไทยรัฐ**.
หน้า 12.

5.2.9 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากรายงานการประชุม

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุลของวิทยากร หรือผู้บรรยาย.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อเรื่อง หรือชื่อหัวข้อที่บรรยาย.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓ใน✓ชื่อรายงานการประชุม.✓✓ครั้งที่ประชุม.✓✓วัน✓เดือน✓ปี ที่ประชุม.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓(หน้าของเอกสารการประชุม).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓สำนักพิมพ์.

จิราพรรณ สำเภาทอง. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงพยาบาล
ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ใน การประชุมทางวิชาการ
เสนอผลงานวิจัยและนิทรรศการ การวิจัยบัณฑิตศึกษาสู่การพัฒนาประเทศ. ครั้งที่ 2.
29 สิงหาคม 2552. (183-188). สุราษฎร์ธานี: เครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน
และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

วรกร คำสิงห์นอก. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของประชาชนเพื่อสร้าง
พรรคการเมืองอย่างยั่งยืน. ใน การประชุมทางวิชาการเพื่อเสนอผลงานวิจัยเรียนรู้
งานวิจัยขยายผลสู่ชุมชน. ครั้งที่ 3. 28 สิงหาคม 2550. (54-61). นครราชสีมา:
สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

5.2.10 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากสื่อทัศนวัสดุต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์

ภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ ให้ระบุลักษณะของสื่อทัศนวัสดุเอาไว้ด้วย

ประเภทของสื่อทัศนวัสดุ

ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ

[สไลด์]

[Slides]

[ซีดี]

[Compact Discs]

[ฟิล์ม]

[Film]

[ฟิล์มสตริป]

[Filmstrip]

[แผนที่]

[Map]

[แผนภูมิ]

[Chart]

[แผ่นใส]

[Transparencies]

[ภาพยนตร์]

[Motion Picture]

[รายการวิทยุ]

[Radio Program]

[รายการโทรทัศน์]

[Television Program]

[รูปภาพ]

[Picture]

[วีดิทัศน์]

[Videotape]

ฯลฯ

ตัวอย่าง กรณีที่มีชื่อผู้พิมพ์ หรือผู้รับผิดชอบ

ชื่อ✓สกุลผู้พิมพ์.✓✓(ปีที่ผลิต).✓✓ชื่อเรื่อง.✓✓[ชนิดของวัสดุ].✓✓สถานที่ผลิต:✓✓✓✓✓✓✓✓หน่วยงานที่เผยแพร่/ผู้ผลิต.
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). **แผนที่จังหวัดปทุมธานี**. [แผนที่]. กรุงเทพฯ:
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
สมศิริ อรุณทัย. (2540). **ลายเส้น**. [รูปภาพ]. ม.ป.ท.
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2527). **เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต**.
[วีดิทัศน์]. กรุงเทพฯ: สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.
อรวี สัจจานนท์. (2539). **เพชรน้ำหนึ่ง ชุดที่ 3 รักต้องห้าม**. [ซีดี]. กรุงเทพฯ: เอ็มจีอี.
เจมส์ คีดี ปิ่นทอง. (2543, 20 กุมภาพันธ์). **ตามหาแก่นธรรม**. [รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ:
สถานีโทรทัศน์สีกอง 9.

ก. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากต้นฉบับตัวเขียน

ตัวอย่าง

ชื่อผู้พิมพ์หรือผู้รับผิดชอบ.✓✓(ปี,✓วัน✓เดือน).✓✓ชื่อเรื่อง.✓✓[ลักษณะเอกสาร].✓✓✓✓✓✓✓✓เลขทะเบียน. (ถ้ามี)
หอสมุดแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **บาลีพระขุททกติกขา**. [หนังสือโบราณ]. เลขที่ 3980/ก/1.

ข. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

1) รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากฐานข้อมูลออนไลน์

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปีที่พิมพ์).✓✓ชื่อเรื่อง.✓✓[ออนไลน์],✓เข้าถึงได้จาก:✓หรือ[Online],✓✓✓✓✓✓✓✓Available:✓ชื่อฐานข้อมูล หรือแหล่งสารสนเทศ.✓✓(ปี พ.ศ.,✓วันที่✓เดือนที่ทำการสืบค้นข้อมูล).
Gsrcia, G. E. (1991). **Factors Influencing the English Reading Test Performance of Speaking**. [Online], Available: DIALOG(R) Item: EJ435642.
(2005, 12 January).

2) รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากฐานข้อมูลซีดี-รอม

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปีที่พิมพ์ หรือปีที่ทำการสืบค้น).✓✓ชื่อเรื่อง.✓✓[ซีดี-รอม],✓✓✓✓✓✓✓✓เข้าถึงได้จาก:✓หรือ[CD-ROM],✓Available:✓ชื่อฐานข้อมูลซีดี-รอม.✓✓✓✓✓✓✓✓(ปี พ.ศ.,✓วันที่✓เดือนที่ทำการสืบค้น).
Arms, W. Y. (2000). **Small Business**. [CD-ROM], Available: ABI/INFROM,
(2003, 12 May).

3) รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากบริการสารสนเทศอื่น ๆ บนอินเทอร์เน็ต

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล✓✓(ปีที่พิมพ์ หรือปีที่ทำการสืบค้น).✓✓ชื่อเรื่อง✓✓[ออนไลน์],✓
✓✓✓✓✓✓✓✓เข้าถึงได้จาก:✓หรือ [Online],✓Available:✓ชื่อเว็บไซต์ หรือ
✓✓✓✓✓✓✓✓แหล่งสารสนเทศ.✓✓(ปีพ.ศ.,✓วันที่✓เดือนที่ทำการสืบค้นข้อมูล).
แผนกบริการค้นคว้าและวิจัย สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2554). รูปแบบการเขียน
บรรณานุกรม. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
http://library.bu.ac.th/help/libmanuals/other/Write_APA_Thai.pdf.
(2555, 19 ธันวาคม).
Computer Crime and Intellectual Property Section (CCIPS). (2003). **How to
Report Internet-related Crime**. [Online], Available:
<http://www.cybercrime.gov/reporting.htm>. (2004, 17 January).

4) หนังสือออนไลน์ กรณีที่มีทั้งฉบับตีพิมพ์ และฉบับออนไลน์ให้เขียนเหมือน
เอกสารอ้างอิงหนังสือที่ตีพิมพ์ตามด้วย วันที่สืบค้น ชื่อแหล่งสารสนเทศ และที่อยู่บนอินเทอร์เน็ต
ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓สำนักพิมพ์.✓
✓✓✓✓✓✓✓✓[ออนไลน์],✓เข้าถึงได้จาก:✓หรือ [Online],✓Available:✓ชื่อฐานข้อมูล
✓✓✓✓✓✓✓✓หรือแหล่งสารสนเทศ.✓✓(ปี พ.ศ.,✓วันที่✓เดือนที่ทำการสืบค้นข้อมูล).
สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
(2555). คู่มือการเขียนผลงานทางวิชาการ. ปทุมธานี:
ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
http://acad.vru.ac.th/acad_guide_2555/acad_guide_2555_01.php.
(2555, 10 ธันวาคม).
Kizza, J. M. (2004). **Ethical and Social Issues in the Information Age**. (2nd ed.)
New York: Springer-Verlag. [Online], Available:
<http://www.netlibrary.com/reader>. (2008, 4 February).

5) รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงสองทอด

ในกรณีที่ไม่สามารถสืบค้นจากเอกสารต้นฉบับ ต้องสืบค้นจากเอกสารที่ผู้อื่นได้
อ้างอิงไว้ (Secondary Source) เขียนได้ 2 แบบ คือ

(1) การอ้างอิงผู้เขียนที่นำผลงานผู้อื่นมาอ้างอิง เช่น ธีรวุฒิ เอกะกุล เขียน
ตำราใน พ.ศ. 2543 ได้อ้างอิง Krejcie & Morgan (1970) ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ของเอกสาร
อันดับรอง ตามด้วยคำว่า “อ้างถึง” สำหรับเอกสารภาษาไทย หรือคำว่า “Cited” สำหรับเอกสาร
ภาษาต่างประเทศ แล้วระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ของเอกสารอันดับแรก ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์. อ้างถึง ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓✓✓✓✓✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองที่พิมพ์:✓✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์.

ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. อ้างถึง Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 607-610.

ประคอง กรรณสูตร. (2538). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างถึง Best, J. W. (1978). **Research in Education**. (3rd ed). New Jersey: Prentice Hall.

ยุทพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น. อ้างถึง Cronbach, L. J. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. (3rd ed). New York: McGraw-Hill.

วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างถึง Yamane, T. (1973). **Statistics: An introductory analysis**. (3rd ed). New York: Harper & Row.

(2) การอ้างอิงโดยระบุชื่อผู้แต่งต้นฉบับ (Original) ที่ผู้อื่นนำมาอ้างอิงต่อในกรณีหนังสือของ ธีรภูมิ เอกะกุล (2543) ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ ตามด้วย “อ้างใน” สำหรับเอกสารภาษาไทย หรือคำว่า “Cited in” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ แล้วระบุชื่อผู้ที่นำผลงานนั้นมาอ้างอิง ดังตัวอย่าง

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 607-610. อ้างใน ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

Best, J. W. (1978). **Research in Education**. (3rd ed). New Jersey: Prentice Hall. อ้างใน ประคอง กรรณสูตร. (2538). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cronbach, L. J. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. (3rd ed). New York: McGraw-Hill. อ้างใน ยุทพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed). New York: Harper & Row. อ้างใน วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

5.2.11 รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมจากจดหมายเหตุ คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ

ตัวอย่าง

ชื่อหน่วยงาน.✓✓(ปี, วัน เดือน).✓✓ชื่อของเอกสาร.✓✓เลขที่✓ประกาศ/ คำสั่ง/จดหมายเหตุ/
ระเบียบ. (ถ้ามี)
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2549, 18 มีนาคม). ระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ว่าด้วยการออกหลักฐาน
แสดงผลการศึกษา พ.ศ. 2549.
มหาวิทยาลัยบูรพา. (2548, 13 กุมภาพันธ์). ประกาศมหาวิทยาลัยบูรพา เรื่องกำหนดการ
เกี่ยวกับการเรียนการสอนประจำปีการศึกษา 2548.
หอสมุดแห่งชาติ. (จ.ศ. 1206). จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3. เลขที่ 12.

5.2.12 รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมจากราชกิจจานุเบกษา

ตัวอย่าง

ชื่อกฎหมาย.✓✓(ปี,วัน เดือน).✓✓ราชกิจจานุเบกษา.✓✓เล่ม✓ตอนที่✓หน้า✓เลขหน้า.
พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. (2547, 1 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก. หน้า 1-24.
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549.
(2549, 1 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 123 ตอนที่ 54 ง. หน้า 89-109.

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเขียนหน่วยต่าง ๆ ควรใช้ระบบ SI และเป็นสากล ถ้าหากต้องการย่อหน่วย ควรใช้
ตัวย่อเป็นภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและเป็นสากล การใช้ศัพท์วิทยาศาสตร์ให้ยึดคำบัญญัติของ
ราชบัณฑิตยสถาน ชื่อสถานที่ต่าง ๆ ให้ใช้ตามประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี

การเขียนคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ หากต้องการทับศัพท์เป็นภาษาไทย หรือต้องการ
แปลเป็นภาษาไทย การแปลหรือเขียนทับศัพท์ครั้งแรกควรใส่คำศัพท์เดิมไว้ในวงเล็บต่อท้ายคำแปล
ด้วย ซึ่งถ้าคำศัพท์ใดที่ไม่ใช่คำศัพท์เฉพาะ ก็ไม่จำเป็นต้องขึ้นต้นด้วยตัวใหญ่เช่น “การเหนี่ยวนำ
(Induction)” “เวเบอร์ (Weber)” และเมื่อต้องการใช้คำแปลเดิมซ้ำอีก ให้ใช้ภาษาไทยโดยไม่ต้องใส่
ภาษาอังกฤษกำกับ

กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขเรื่องที่ส่งมาพิมพ์ทุกเรื่องตามแต่จะเห็นสมควร
ในกรณีที่จำเป็นจะส่งต้นฉบับที่แก้ไขแล้วกลับคืนผู้เขียน เพื่อความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

รูปแบบ (Template)

บทความวิจัย

[ชื่อเรื่องบทความวิจัย ภาษาไทย]

[ชื่อเรื่องบทความวิจัย ภาษาอังกฤษ]

[ชื่อ-สกุล ผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์ ภาษาไทย]* (ใส่เครื่องหมาย * หลังชื่อผู้นิพนธ์ประธานงาน)

[ชื่อ-สกุล ผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์ ภาษาอังกฤษ]

ชื่อผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์ ภาษาไทย

ชื่อผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์ ภาษาอังกฤษ

*ผู้นิพนธ์ประธานงาน E-mail: [E-mail ผู้นิพนธ์ประธานงาน]

บทคัดย่อ

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

คำสำคัญ: [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

ABSTRACT

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

Keywords: [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

บทนำ

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

วัตถุประสงค์การวิจัย

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

การเก็บรวบรวมข้อมูล

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

การวิเคราะห์ข้อมูล

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

ผลการวิจัย (หรือ ผลการวิจัยและอภิปรายผล)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

อภิปรายผลการวิจัย

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

สรุปผลการวิจัย

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

เอกสารอ้างอิง

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

รูปแบบ (Template)

บทความวิชาการ

[ชื่อเรื่องบทความวิชาการ ภาษาไทย]

[ชื่อเรื่องบทความวิชาการ ภาษาอังกฤษ]

[ชื่อ-สกุล ผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์ ภาษาไทย]* (ใส่เครื่องหมาย * หลังชื่อผู้นิพนธ์ประธานงาน)

[ชื่อ-สกุล ผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์ ภาษาอังกฤษ]

ชื่อผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์ ภาษาไทย

ชื่อผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์ ภาษาอังกฤษ

*ผู้นิพนธ์ประธานงาน E-mail: [E-mail ผู้นิพนธ์ประธานงาน]

บทคัดย่อ

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

คำสำคัญ: [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

ABSTRACT

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

Keywords: [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

บทนำ

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

[หัวข้อหลัก]

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

[หัวข้อย่อย]

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

บทสรุป (ถ้ามี)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

เอกสารอ้างอิง

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณานำลงวารสารวิชาการวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

ชื่อภาษาอังกฤษ (Mr./Mrs./Ms.).....

ตำแหน่ง.....สังกัดสาขาวิชา/ภาควิชา.....

คณะ.....มหาวิทยาลัย.....

ขอส่ง ☐ บทความวิจัย

☐ บทความวิชาการ

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อผู้นิพนธ์ร่วม(ภาษาไทย).....

ชื่อผู้นิพนธ์ร่วม (ภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก.....หมู่ที่.....ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

โทรศัพท์มือถือ.....E-mail.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ☐ เอกสารต้นฉบับจำนวน 1 ฉบับ ☐ หน้าบทคัดย่อ และ Abstract 1 ชุด

☐ แผ่นบันทึกข้อมูล (CD) ต้นฉบับ 1 แผ่น ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ ☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าแต่เพียงผู้เดียว

☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานตามชื่อที่ระบุในบทความจริง

ซึ่งบทความดังกล่าวนี้ ข้าพเจ้าขอรับรองว่ายังไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน และไม่ได้
อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น ๆ นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งบทความฉบับนี้มายังกองบรรณาธิการวารสาร
วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ ในระหว่างการรอตีพิมพ์ หากตรวจสอบพบความซ้ำซ้อนหรือความผิดพลาด ไม่ว่ากรณีใด ๆ
ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์ประธานงานและผู้นิพนธ์ร่วม และหากข้าพเจ้าขอเพิกถอนบทความข้าพเจ้า
ยินยอมรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายใด ๆ อันอาจเกิดขึ้น

ลงนามผู้นิพนธ์ประธานงาน.....ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม.....
(.....)(.....)

ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม.....ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม.....
(.....)(.....)

เจ้าหน้าที่ผู้รับบทความ.....วันที่...../...../.....

E-mail: tabianvru@hotmail.com โทร. 0836074907 , 02-5293598 ต่อ 15 หรือ 02-9091432 ต่อ 1

ข้อความที่ปรากฏในบทความแต่ละเรื่องในวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ เป็นความคิดเห็นของ
ผู้เขียนแต่ละท่าน มิใช่ทัศนะและมิใช่ความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการจัดทำวารสาร
และมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ถนนพหลโยธิน กม.48 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180

<http://acad.vru.ac.th>

พิมพ์ที่ ศูนย์เรียนรู้อาเซียนและการจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
เลขที่ 1 หมู่ 20 ต.พหลโยธิน อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0674 7, 0 2909 1633
www.vru.ac.th